

T.C.
POLİS AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

HALKIN POLİS ALGISINI ETKİLEYEN SOSYAL
FAKTÖRLER – SAFRANBOLU ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Burhan ÖKSÜZLER

Danışman:
Yrd. Doç. Dr. Muhittin KARAKAYA

Ankara – 2011

T.C.
POLİS AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

HALKIN POLİS ALGISINI ETKİLEYEN SOSYAL
FAKTÖRLER-SAFRANBOLU ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
BURHAN ÖKSÜZLER

Bu tez 20.../04../2011. tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği/Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Turgut GÖKSU

Üye: Doç. Dr. Hüseyin CİNOĞLU

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Muhittin KARAKAYA

.....
.....
.....

T.C.
POLİS AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlardan her seferinde yollama yaparak yararlandığımı belirtir; bunu şerefimle beyan ederim.

Enstitü veya başka herhangi bir mercii tarafından belli bir zamana bağlı kalmaksızın, tezimle ilgili bu beyana aykırı bir durumun tespit edilmesi durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

20.04.2011
Burhan ÖKSÜZLER

ÖZET

Öksüzler, Burhan, (2011), Halkın Polis Algısını Etkileyen Sosyal Faktörler – Safranbolu Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Muhittin Karakaya, 135 sayfa.

Araştırma, “Halkın Polis Algısını Etkileyen Sosyal Faktörler: Safranbolu Örneği” başlığı altındaki 41 sorudan oluşmaktadır. Araştırma evrenine ilişkin örneklem seçimi, Karabük ili Safranbolu ilçesinde ikamet eden vatandaşlardan, özel hedef grubu belirlenmeden ve gönüllü katılımlar ile 400 kişi üzerinde uygulanacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın temel amacı, Karabük ili Safranbolu ilçesinde yaşayan halkın polis algısını etkileyen sosyal faktörler ile mesleki, görsel ve davranışsal unsurların genel imaj üzerindeki etkisini tespit etmektir. Araştırmanın önemi Safranbolu İlçe Emniyet Müdürlüğü’nün kurumsal anlamda hizmet sunduğu halkın gözünden değerlendirilmesidir.

Çalışmada değişen polis – halk ilişkileri doğrultusunda, polis imajının da ne yönde olduğunun / olması gerektiğinin belirlenebilmesi adına, “Halkın Polis Algısını Etkileyen Sosyal Faktörler” konusunda teorik bir çerçeve çizilmektedir. Daha sonra da, söz konusu etmenlerin halkın polis algısını ne yönde etkilendiğinin belirlenebilmesi adına, alan araştırması çerçevesinde, Karabük ili Safranbolu ilçe merkezinde gerçekleştirilen bir araştırmanın bulguları ele alınmaktadır. Değerlendirmeler doğrultusunda, büyük oranda halkın polise güven duymasının, sevip – saymasının, desteklemesinin ve gereksiz yere şiddet uygulayan bir kuvvet olarak algılamamasının söz konusu olduğu görülmektedir.

Ancak buna rağmen, polisin genel imajını daha olumlu yönde geliştirebilmesi adına alınması gereken tedbirlerden ya da gerçekleştirilmesi gereken değişikliklerden bahsetmek olasıdır.

Anahtar Sözcükler: Türkiye’nin Toplumsal Yapısı, Algı, Polis Algısı, Polis – Halk İlişkileri, Devlet ve Polis.

ABSTRACT

Öksüzler, Burhan, (2011), Social Factors Affecting The Public Perception of Police - Case of Safranbolu, MA Dissertation, Supervisor: Asist. Prof. Dr. Muhittin Karakaya, 135 pages

Research consists of 41 questions under the title of “Social Factors Which Influence The People’s Police Perception – Case of Safranbolu”. Sample selection related to the research universe is fulfilled applying 400 people residing in the town of Safranbolu district of Karabük province with their voluntary participation, without determining any special classification.

The main purpose of the research is to determine the social factors influencing police perception of the people living in Safranbolu district of Karabük province besides impact of professional, visual and behavioral factors on the overall image. The importance of the research is that Safranbolu District Security Directorate is to be appraised through the eyes of people that police forces are serving intuitively.

In the study a theoretical framework on “Social Factors Influencing People’s Police Perception” is drawn aiming to find out in what way is the image of police and in what way it should be in the line with changing police-public relations. And the within in the framework of research the findings of the survey made in the center of Safranbolu district are discussed so that such factors will be found out in what way people’s police perception was affected. In the result of evaluations it seemed that a large proportion of the people trust, like, respect, support the police and they don’t percept the police forces as user of unnecessarily violence.

Nevertheless it is likely to talk which should mention about the measures be taken or changes should be put into practice to develop the overall image of the police being better.

Key Words: Turkey’s Social Structure, Perception, Perception of the Police, Police – Public Relation, State and the Police.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	I
ABSTRACT	II
İÇİNDEKİLER	III
KISALTMALAR	VI
TABLolar	VII
ŞEKİLLER.....	X
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’NİN TOPLUMSAL YAPISINI VE DEVLET (POLİS) ALGISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1.1. TÜRKİYE’NİN TOPLUMSAL YAPISI	5
1.1.1. Toplumsal Yapının Bir Belirleyicisi Olarak Nüfus.....	7
1.1.2. Kentleşme ve Gecekondu Olgusu.....	10
1.1.3. Türk Toplumunda Değişen Aile Yapısı.....	10
1.1.4. Sanayileşmenin Türk Toplumuna Etkileri	11
1.1.5. Ekonomik Yapının Etkisi	12
1.1.6. Askeri ve Sivil Bürokrasinin Etkisi	13
1.1.7. Küreselleşme ve Etkileri	15
1.1.8. Siyasi Yapının Toplumsal Değişime Etkisi.....	17
1.2. TÜRK TOPLUMUNDA POLİSİN YERİ VE FONKSİYONU	19
1.2.1. Türk Kamu Yönetiminde Polis	19
1.2.1.1. Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde Polisin Yeri ve Rolü.....	20
1.2.1.2. Yeni Kamu Yönetimi Reformları ve Polis	28
1.2.1.3. Türkiye’de Demokrasi, Hukuk Devleti ve Polis İlişkisi	29

1.2.1.4. Türkiye’de Politika ve Polis İlişkisi.....	30
1.2.2. Türkiye’de Polisin Fonksiyonları	31
1.2.2.1. Polisin Kamu Düzenini Sağlama Fonksiyonu	32
1.2.2.2. Polisin Devlet Otoritesini Sağlama Fonksiyonu	32
1.2.2.3. Diğer Fonksiyonlar	32

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE POLİS ALGISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

2.1. ALGI KAVRAMI	34
2.1.1. Algı Teorileri.....	34
2.2. TÜRKİYE’DE DEVLET VE POLİS ALGISI	36
2.2.1. Devlet – Devlet Algısı	37
2.2.2. Polis – Polis Algısı	38
2.2.3. Eğitim Faktörünün Polis Algısına Etkisi	39
2.2.4. Ekonomi Faktörünün Polis Algısına Etkisi	40
2.2.5. Sosyo – Kültürel Yapının Polis Algısına Etkisi	40
2.2.6. Yönetimsel Yapı Faktörünün Polis Algısına Etkisi	40
2.2.7. Siyasi Tercih Faktörünün Polis Algısına Etkisi	41
2.2.8. Medya Faktörünün Polis Algısına Etkisi	42
2.2.9. Din Faktörünün Polis Algısına Etkisi	43
2.3. POLİSİN GÖREV TÜRLERİNE GÖRE HALKIN POLİS ALGISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	43
2.3.1. Polis Merkezi Personelinin Genel Yaklaşımları	44
2.3.2. Trafik Polisinin Genel Yaklaşımları	44
2.3.3. Pasaport Polisinin Genel Yaklaşımları	45
2.3.4. Çevik Kuvvet Polisinin Genel Yaklaşımları	45

2.3.5. Özel Harekât Polisinin Genel Yaklaşımları	46
2.3.6. Terör, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Polisnin Genel Yaklaşımları	47
2.3.7. Koruma Polisnin Genel Yaklaşımları	47
2.3.8. Polisin Çocuklara, Gençlere ve Kadınlara Yaklaşımı	48
2.3.9. Güvenlik Personelinde Görülen Sapma Davranışının Etkisi ..	49
2.3.10. Polisin Tarafsızlığının Algılamaya Etkisi	49
2.3.11. Polisin Kanunlara Dayanmasının Algılamaya Etkisi	50

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SAFRANBOLU HALKININ POLİS ALGISINI ETKİLEYEN SOSYAL FAKTÖRLER ALAN ARAŞTIRMA BULGULARI VE ANALİZİ

3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	53
3.1.1. Araştırmanın Amacı.....	53
3.1.2. Araştırmanın Önemi.....	53
3.1.3. Araştırmanın Varsayımları.....	54
3.1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	54
3.2. ARAŞTIRMANIN BULGULARI	54
3.2.1. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri	54
3.2.2. Anket Analizi	56
3.3. BULGULARIN ANALİZİ.....	113
SONUÇ.....	122
KAYNAKÇA	127
EKLER.....	132
EK 1: ANKET ÖRNEĞİ.....	132

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ADNK	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AIHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
ANAP	: Anavatan Partisi
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
DİE	: Devlet İstatistik Enstitüsü
DMK	: Devlet Memurları Kanunu
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
DYP	: Doğru Yol Partisi
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
ESİAD	: Ege Sanayici ve İşadamları Derneği
ISREF	: İnceleme ve Stratejik Araştırmalar Forumu
MHP	: Milliyetçi Hareket Partisi
MDP	: Milliyetçi Demokrasi Partisi
PÜ	: Pamukkale Üniversitesi
PVSK	: Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
PVST	: Polis Vazife ve Salahiyet Tüzüğü
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SPSS	: Statistical Packages for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paketi)
TC	: Türkiye Cumhuriyeti
TODAİE	: Türkiye Ortadoğu ve Amme İdaresi Enstitüsü
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UAVT	: Ulusal Adres Veri Tabanı

TABLÖLAR

	Sayfa
Tablo 1: Cinsiyet Dağılımı	54
Tablo 2: Yaş Dağılımı	55
Tablo 3: Eğitim Durumu	55
Tablo 4: Aylık Gelir	55
Tablo 5: Polisin Eğitiminin Yeterliliği İle İlgili Vatandaş Görüşleri	56
Tablo 6: Polisin Kendisini Olumlu Yönde Geliştirebilmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri	58
Tablo 7: Emniyet Teşkilatı'nın Polis Eğitimini Yeterince Önemsemesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri	59
Tablo 8: Polisin Genel Kültür Düzeyinin Yüksek Olması İle İlgili Vatandaş Görüşleri	61
Tablo 9: Polisin Olaylar Karşısında Soğukkanlı Davranabilmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri	62
Tablo 10: Polisin Her Zaman Görünümüne Önem Vermesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri	63
Tablo 11: Polisin Vatandaşla İletişim Kurma Düzeyinin Yeterli Olması İle İlgili Vatandaş Görüşleri	65
Tablo 12: Polisin Vatandaşın Şikâyetini Yeterince Önemsemesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri	66
Tablo 13: Polisin Görevleriyle İlgili Olarak Kamuoyunu Yeterince Bilgilendirmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri	68
Tablo 14: Polisin Vatandaşa Hizmet Bilincinde Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	69
Tablo 15: Polisin Yaklaşımlarıyla Topluma Örnek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	70
Tablo 16: Polisin Suça Karşı Vatandaşları Koruması İle İlgili Vatandaş Görüşleri	72
Tablo 17: Polisin Vatandaşa Tarafsız Yaklaşabilmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri	73
Tablo 18: Polisin Türkçe'yi Doğru ve Güzel Kullanması İle İlgili Vatandaş Görüşleri	74

Tablo 19:	Polisin Yapmakla Yüklümlü Görevleri Nedeniyle Olumsuz Bir İmaja Sahip Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	76
Tablo 20:	Polisin Vatandaşa Kaba ve Sert Davranması İle İlgili Vatandaş Görüşleri	77
Tablo 21:	Emniyet Teşkilatı'nın Şeffaf Bir Yapılanmasının Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	79
Tablo 22:	Polisliğin Zor Bir Meslek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	80
Tablo 23:	Polisliğin Saygın ve İtibarlı Bir Meslek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	81
Tablo 24:	Polislik Mesleğinin Her İnsanın Öncelikli Olarak Seçmek İsteyebileceği Bir Meslek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	83
Tablo 25:	Mevcut Kanunların Polisin İşini Kolaylaştırması İle İlgili Vatandaş Görüşleri	84
Tablo 26:	Polisin Mesleki Alan Bilgisinin Yeterli Düzeyde Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	85
Tablo 27:	Vatandaşın Polise Tepkisel Yaklaşması İle İlgili Vatandaş Görüşleri	87
Tablo 28:	Polislik Mesleğinin Algılanmasında Medyanın Olumsuz Etkileri Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	88
Tablo 29:	Polis Merkezi Personelinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri	90
Tablo 30:	Trafik Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri	91
Tablo 31:	Pasaport Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri	92
Tablo 32:	Çevik Kuvvet Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri	94
Tablo 33:	Özel Harekât Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri	95
Tablo 34:	Terör, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri	97
Tablo 35:	Koruma Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri	98
Tablo 36:	Polisin Çocuklara, Gençlere ve Kadınlara Yaklaşımına İlişkin Vatandaşın Görüşleri	99
Tablo 37:	Polisin Görevini Yerine Getirmedeki Güvenine İlişkin Vatandaş Görüşleri	101
Tablo 38:	Polisin Nüfuzlu Kişilere Karşı Etkili Olamadığını Düşünmeye İlişkin Vatandaş Görüşleri	102

Tablo 39:	Polisin Toplumsal Düzeni Sağlayabildiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	104
Tablo 40:	Polisin İşlenebilmesi Muhtemel Suçları Önleyebildiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	105
Tablo 41:	Polisin Demokratik Yapılanmanın Temeli Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	107
Tablo 42:	Polisin Devletin Terörle Mücadelesinde Önemli Görevler Üstlendiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	108
Tablo 43:	Polisin Devletin Organize Suçlarla Mücadelesinde Önemli Görevler Üstlendiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	110
Tablo 44:	Polisin Kanunlara Dayalı Hareket Ettiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	111
Tablo 45:	Emniyet Teşkilatı'nın Devlet Yönetiminde Etkili Bir Yapısı Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri	112

ŞEKİLLER

	Sayfa
Şekil 1: Halkın Polis Algısı / Polis Eğitimi ve Eğitim Durumu Değişkeni	113
Şekil 2: Halkın Polis Algısı / Polis Genel Kültür Düzeyi ve Eğitim Durumu Değişkeni	113
Şekil 3: Halkın Polis Algısı / Polis Dış Görünümü ve Eğitim Durumu Değişkeni	115
Şekil 4: Halkın Polis Algısı / Polis İletişimi ve Eğitim Durumu Değişkeni	115
Şekil 5: Halkın Polis Algısı / Polis Güzel Konuşma ve Eğitim Durumu Değişkeni	116
Şekil 6: Halkın Polis Algısı / Polis Saygınlığı ve Eğitim Durumu Değişkeni	116
Şekil 7: Halkın Polis Algısı / Polis Alan Bilgisi ve Yaş Değişkeni	117
Şekil 8: Halkın Polis Algısı / Polis Eğitimi ve Yaş Değişkeni	118
Şekil 9: Halkın Polis Algısı / Polis Genel Kültür Düzeyi ve Yaş Değişkeni	118
Şekil 10: Halkın Polis Algısı / Polisin Örnek Davranışları ve Yaş Değişkeni	119
Şekil 11: Halkın Polis Algısı / Polisin Toplumsal Düzeni Koruması ve Yaş Değişkeni	119
Şekil 12: Halkın Polis Algısı / Polisin Toplumsal Düzeni Koruması ve Yaş Değişkeni	120

GİRİŞ

Güvenlik; toplumun ve dolayısıyla bireylerin her türlü suça karşı korunması, temel hakların kullanılabileceği bir ortamın sağlanması ve buna aykırı davrananların yakalanarak gereken yasal işleme tabi tutulması için gerekli tüm önlemlerin alınmasıdır. Güvenlik, devletin topluma sunduğu önemli ve vazgeçilmez hizmetlerinden olup, devlet adına ve devletin otorite yetkisini kullanan güvenlik güçleri tarafından yerine getirilir.

Polisi kuralların ve kanunların uygulanmasını sağlayan ve meşru güç kullanma yetkisine sahip silahlı güç olarak tanımlarsak, ilkel ya da modern bütün topluluk ve toplumlarda, adına polis densin ya da denmesin, kuralların uygulanmasını sağlama hizmetini yerine getiren yapılar bulunduğunu söylemek mümkündür. Ancak, burada, gerçek meşruiyetin, polis ile halk arasında tesis edilen uzlaşma temeline dayanan meşruiyet olduğunu ve meşruiyetin tek temelini bu olmadığını da unutmamak gerekir.

Polisin, az gelişmiş ya da endüstrileşmiş tüm ülkelerde değişmeyen temel görevleri bulunduğu gibi, her ülkenin sahip olduğu sosyal, siyasi ve kültürel özelliklerinin getirdiği bazı farklı görevleri de bulunabilmektedir. Totaliter bir devlette polis, yönetimin her istediğini yapmak zorunda olan bir kurum olarak ele alınabilir. Demokratik bir ülkede ise, mevcut yasa ve kurallara göre toplumun hizmetinde olan ve devletin içerisinde organize edilmiş bir kurum olarak düşünülmelidir. Bu nedenle de, ülkenin mevcut yönetim anlayışının doğrudan polis teşkilatının yapısı ve işlevlerine yansıdığını söylemek mümkündür.

1980'lerin değişen sosyal düzeni, yeni bir polislik anlayışı da beraberinde getirmiştir. Bu yeni polislik anlayışı; korkuya değil, güvene ve halkın katılımına dayanmaktadır. Polis hizmetlerine halkın katılımı, polisin güç ve yetkilerini halkla paylaşması, planlama ve operasyonlarda polise yardımcı olması, suç olaylarını polise bildirmesi ve polise güven duyması şeklinde olmaktadır. Polis de artık; suçun bir toplum sorunu olduğunu, suçu önlemenin yalnız kendi görevi olmadığını, suçu önlemekte halkın katılımının zorunlu olduğunu anlamıştır. Polis ayrıca, halktan izole bir şekilde silah ve copla görev yapma anlayışının artık çok gerilerde kaldığını, polisin en büyük silahının halkın destek ve güveni olduğunun bilincine varmıştır.

Ancak halkın yalnız sıkıntılarından dolayı polise gelmesi değil; bununla birlikte, gördüğü suç olaylarına da polisin dikkatini çekmesi beklenmektedir. Mesela; polisin saygınlığı alanında öne çıkan İngiltere’de polislik korku ile değil, güvenle ve rıza ile yapılmaktadır. Nitekim yapılan araştırmalar, yakalanan suçluların % 83’ünün halkın verdiği bilgilerle gerçekleştirildiğini ve polisin kendi çabasıyla yakalayabildiği suçlu oranının, ancak % 17 dolaylarında olduğunu göstermiştir (EGM, 2000:90).

Görülüyor ki halkın yardım ve desteği, polisin başarı oranını kat kat artırmaktadır. Bununla birlikte; bir sorumluluk ve güven mesleği olan polisliğin toplumda saygınlık kazanması, polisin halka güven verebilmesine bağlıdır. Polis; güvenilen, “emniyet edilen”, dürüst, çalışkan ve hakkında herhangi bir olumsuz söylentiye yer bırakmayan bir görevli olmak zorundadır. Polislik, sevgi ve hoşgörünün ağırlık kazandığı bir dönemde artık, bir korku kurumu olmaktan çıkarılıp bir “güven” kurumu olmalıdır. Polisliğin bir güven kurumu olması, polisin saygınlık ve başarı oranını da artıracaktır.

İşte bütün bunlar da, ancak polis – halk ilişkilerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ile mümkün olabilecektir. Polisin, vatandaşlarla olan ilişkilerinde kanunlara, meslek disiplin ve saygınlığına uygun davranışlar içinde bulunması gerekirken, bunun aksine davranışlarda bulunması, polise duyulan güven ve saygıyı olumsuz yönde etkilemekte ve görevi sırasında her zaman ihtiyaç duyduğu destek ve ilgiden yoksun kalmasına sebep olmaktadır. Bu bağlamda da, polisin, meslek haysiyetine gölge düşürecek davranışlardan kaçınması gerekir. Bir polis memurunun tutum ve davranışları, bütün polis örgütünün tutum ve davranışları olarak değerlendirilmekte ve halkın polis örgütü karşısındaki duyguları ve kuracakları ilişkileri şekillenmektedir.

Bu çerçevede araştırmanın konusunu, Safranbolu halkının polis algısını etkileyen sosyal faktörler oluşturmaktadır. Araştırmanın temel amacı, Karabük ili Safranbolu ilçesinde yaşayan halkın, ilçede görev yapan polislerden yola çıkarak genel polis algısını ölçmek, bu algının oluşmasında etkili olan ve halkın polis algısını etkileyen sosyal faktörler ile mesleki, görsel ve davranışsal unsurların genel imaj üzerindeki etkisini tespit etmektir. Bu sayede, emniyet teşkilatı imajının güçlendirilebilmesi için hangi adımların atılması gerektiğini belirlemek araştırmanın ikincil amacını oluşturmaktadır.

Konunun önemi Safranbolu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün kurumsal anlamda hizmet sunduğu halkın gözünden değerlendirilmesi ve ihtiyaç duyduğu değişimlerin belirlenmesini sağlayarak yürüttüğü hizmetlerdeki başarı oranını, halkın katılımını da sağlayarak artırması gerekliliğinden ileri gelmektedir. Suçla mücadelede halkın katılımı ve eleştiride bulunması şüphesiz algıladığı polis imajıyla doğru orantılıdır. Bu imajın algılanması toplumdaki bireylerin demografik özelliklerine göre değişkenlik göstermesi varsayımıyla, polisi kimin nasıl algıladığı incelenerek, elde edilen sonuçlara göre değişim ve yenilik önerileri ile polisin suçla mücadelede ve toplumdaki konumunda gelişme sağlaması kamu düzeni açısından önem arz etmektedir.

Metodoloji olarak; öncelikle konunun sağlam temellere dayandırılabilmesi adına toplumsal yapı, algı, polis - halk ilişkileri, devlet ve polis gibi çalışmayla alakalı konularda literatür taraması yapılmış ve bir kavramsal çerçeve şekillendirilmiştir. Sonrasında daha önce Türkiye'de yapılmış olan benzer çalışmalar araştırılarak neticesinde ulaşılan;

Üniversite gençliğinin polise bakışı ve polis halk ilişkileri ile ilgili görüşlerini bir ölçüde belirlemek amacıyla Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Edebiyat Fakültesinden seçilen 200 kişilik öğrenci grubuna yönelik yapılan anket çalışması ve değerlendirmeleri (İçli, 1995), Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından, 20 ilde 5524 kişi üzerinde yapılan “Halkın Polis İmajı ve Polis Halk Bütünleşmesinin Dinamikleri Araştırması” (Dündar, 1995) isimli çalışma, Bursa halkının polise ve polislik mesleğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi açısından memur, işçi, esnaf, emekli, sürücü, ev hanımı, öğrenci ve serbest meslek sahibi 500 kişiye uygulanan anket çalışması (Çelik, 2001), bir diğer yüksek lisans tezi, “Halkla İlişkiler Bağlamında Polisin Algılanması: Kazan İlçesi Örneği” incelenmiştir (Ünver, 2008).

Anket sorularının hazırlanması ve elde edilen sonuçların analizi yapılan bu literatür taramasından destek almaktadır. Karabük ili Safranbolu ilçesinde ikamet eden vatandaşlardan ve halkın sıklıkla bulunduğu yerlerde gönüllü katılımda bulunmak isteyenlerin seçimi ile belirlenen 400 vatandaşa, 4 adet demografik özellikleriyle ilgili, 41 adet polisle ilgili düşüncelerinin sorgulandığı 5’li likert ölçeğinin uygulandığı anket uygulanmıştır. Sonrasında elde edilen veriler,

bilgisayarda SPSS 15.0 programıyla analiz edilerek, sonuçlar tablo halinde düzenlenmiştir.

Çalışma esnasında karşılaşılan sınırlılıklarından birisi, 2009 Nüfus Sayımı Sonuçları'na göre, Safranbolu ilçesi merkez nüfusu olan 39.669 kişiden sadece 400 kişiye ulaşılabilmiş olmasıdır ki, zaman ve imkânlarla ilgili kısıtlardan dolayı araştırma için yeterli sayıya ulaşıldığında anket uygulaması sonlandırılmıştır. Çalışmanın polisle ilgili olması nedeniyle, anketin uygulandığı vatandaşlarda bir çekince oluşabileceği öngörülmüştür. Vatandaşların rahat bir şekilde düşüncelerini yansıtabilmeleri için, anket özellikle sivil bir ortamda uygulanmıştır. Buna rağmen bazı katılımcılar, bu anlamda çekincelerini bir şekilde fark ettirmişlerdir. Bu katılımcıların anketleri değerlendirmeye alınmamıştır. Değerlendirmeye alınan anketlerin objektif ve hiçbir etki altında kalınmadan doldurulduğu varsayılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde, Türkiye'nin toplumsal yapısı genel hatlarıyla ortaya konulduktan sonra bu toplum içerisinde polisin yeri ve üstlendiği fonksiyonlardan bahsedilmektedir. Polisin yeri ve üstlendiği görevler devlet yapısı içerisinde kamu yönetimi literatürü üzerinden çalışılmıştır. İkinci bölümde de tezin konusu itibarıyla gereken literatür temellerinin algı kavramı yönü ele alınmıştır. “algı” kavramsal olarak çalışılmış, ilgili teorilere kısaca yer verilmiş ve tümden gelim yöntemiyle devletten başlanarak polise, polisin de görev türlerine kadar detaya inilerek halkın polis algısı ve bunu etkileyen faktörler çerçevesinde açıklamalarda ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Üçüncü bölümde, yapılan araştırmanın şekil, içerik ve uygulanmasıyla ilgili bilgilerle uygulanan anket çalışmasının sonuçları tablolar halinde ortaya konulmaya çalışılacaktır. Elde edilen sonuçların diğer bir ifadeyle bulguların da değerlendirilmesi yine bu bölümde yer alacaktır. Çalışmanın sonuç ve öneriler bölümünde ise; öncesinde yer verilen kuramsal açıklamalara özet olarak yer verilecek ve anket sonuçları kısaca değerlendirilerek, kuramsal anlatımlarla anket sonuçlarının birlikte değerlendirilmesi bağlamında önerilerde bulunulacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’NİN TOPLUMSAL YAPISINI VE DEVLET (POLİS) ALGISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Sonraki bölümlerde yapılacak analizlerin temeli olabilmesi için içerisinde yaşadığımız toplumun bugüne nasıl geldiği, Türk toplumunun karakteristik özellikleri, Türkiye’de devlet ve idari yapının bu süreçte nasıl şekillendiği bu bölümde yer alacaktır. Bölümün devamında polisin toplumdaki yeri ve devlet içerisinde üstlendiği rol genel olarak değerlendirilecektir.

1.1. TÜRKİYE’NİN TOPLUMSAL YAPISI

Günümüz Türkiye’si, dünyadaki tek laik ve demokratik Müslüman toplum sayılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin bu niteliği, Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarıyla, Türk halkının mücadelesi ve kararlılığıyla, çağın gereklerine uygun bir anlayış çerçevesinde ve bir “ulus – devlet” modeli çerçevesinde örgütlenmesinden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda 21. yüzyıl Türkiye’si, toplumsal ve kültürel olarak, Osmanlı’nın mirası ile batı kültürünün bir bileşimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Osmanlı mirası, bugünkü toplumsal yapıya bir yandan görkemli kültürü aktarmış; öte yandan da ürettiği altı yüz yıllık deneyim ve birikimiyle, İslam dininin de çağın gereklerine uyarlanabilmesi şansını tanımıştır. Temel çıkış noktası olarak akıllı, teknolojiyi ve bireyi, toplumun temel dinamikleri arasına koyan batı ise, aydınlanma çağı ve sanayi devrimi ile Türkiye’ye bir model olmak adına hizmet etmiştir.

Bu anlamda günümüz Türkiye’si, bütün bu öğelerin küreselleşme olgusunun potasında ve “bilgi ve bilişim devrimi” çerçevesinde yeniden şekillenmesine tanık olmaktadır demek yanlış olmayacaktır. Böylece toplum; İslam ve laiklik, demokrasi ve milliyetçilik, ekonomik kalkınma ve ahlak değerleri, ulus – devlet ve uluslararası güç odakları gibi kavramların etkileşimi ile yepyeni bileşimlere ulaşmaktadır ve “ayrımıcı” ve “bölücü” kavgalara prim vermeyerek, bugüne dek söz konusu olan ve hoşgörüyü ve demokrasiye dayalı anlayışını / bütünlüğünü korumaktadır. Bu da sonuçta Türkiye’nin, gerek içerisinde bulunduğumuz yüzyıl boyunca ve gerekse de

sonraki dönemlerde, bir “çevre ülkesi” konumunda algılanmasından çok, “merkezi” oluşturan bir ülke olarak algılanarak varlığını devam ettirmesini mümkün kılacaktır.

Çalışmanın bu aşamasında, çalışmanın ilerleyen noktalarında ayrıntılı olarak değerlendirilecek olan Türkiye’de devlet ve polis algısına ilişkin anlatımları açıklığa kavuşturabilmek adına; “halk”, “kamu” ve “toplumsal yapı” kavramlarına ilişkin anlatımlarda bulunulacaktır.

“Halk” kavramı, bir ülkede yaşayan insan topluluklarını ifade eden bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. (Çevik ve Göksu, 2007:23) Bu anlamda “halk”; bir devlet içerisinde yer alan kamu görevlilerinin hizmet sunduğu vatandaşları ifade etmektedir. Dolayısıyla da bir toplumu meydana getiren tek tek bireyler bir arada düşünüldüğünde, “halk” kavramının içeriği belirlenmiş olmaktadır.

Bir ülkede devlet, birçok hizmeti kamusal alana dâhil ederek, topluma bu hizmetleri sunma görevini üstlenir. Bu hizmetler; özellikle güvenlik, adalet, sağlık, eğitim vb. alanlarda söz konusu edilebilir. İşte bu hizmetlerin muhatabı olanlar da, yine o ülkenin vatandaşları olmak adına, “halk” olarak nitelendirilmektedir. Bu çerçevede “Türk halkı” denildiğinde de, Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırları içerisinde yaşayan ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı olan tüm bireyler kast edilmektedir.

“Kamu” kavramı da, her ne kadar halkın genel bir ifadesi olarak algılsa da; Türkçe’de yüklenmiş olan anlamı çerçevesinde, “devlete ait olan” ya da “devlete ait alan” olarak kullanılmaktadır (Bozkurt, 1972). Nasıl “halk” kavramı, bir ülke vatandaşlarının oluşturduğu topluluğu ifade etmekteyse; “kamu” sözcüğü de, devleti ifade etmektedir. Dolayısıyla da, “kamu kurumu” denildiğinde, devlete ait kurumlar ve kuruluşlar anlaşılmaktadır. “Kamu” kavramı bu niteliğiyle, “ortak olan” anlamında kullanılmaktadır ve bu açıdan, “özel olan” sınırların karşısı olarak değerlendirilebilir. Örneğin; nasıl kamu sektörü denildiğinde devlet tekelindeki örgütlenmeler ve bu örgütlenmelerin devamlılığını sağlayan personel kast edilmekteyse; özel sektör denildiğinde de, devlet tekelinde olmayan ve şahıslara ait olan her türlü işleyişler ya da alanlar kast edilmektedir. Bu bağlamda da; kamu yönetimi, kamu kuruluşları, kamusal alanlar, kamu sektörü, kamu politikası, kamu malı, kamu görevlisi, kamu yararı vb. nitelemeler, “kamu” kavramının içerisinde yer almaktadır.

“Toplumsal yapı” kavramı da; toplumsal gerçekliğin ya da toplumsal yaşamın içerisinde var olan değişmez ve spontane (kendiliğindenli) unsurların, örgütlenmelerle bir arada bulunması sonucunda ortaya çıkan bir yapılanma şeklinde tanımlanabilir (Bozkurt, 1972). Bu anlamda “toplumsal yapı” kavramı, devamlı bir süreç ve bütünlük olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bütünlükler, somutlaştırılmış ve belirginleştirilmiş bütünlüklerdir.

“Toplumsal yapı”; kurumlar, örgütler ve gruplardan oluşur ve bireylerarası ilişkiler de, bu yapı içinde şekillenir (Can, 2005:11). Bu bağlamda aynı zamanda toplumsal yapı, bireylerarası ilişkilerin ortaya çıkardığı grup ve kurumların toplamından oluşan bir bütündür. Bu durum, karşılıklı bir etkileşim süreci sonucunda ortaya çıkar ve işleyişleri tamamlayıp biçimlendirir.

Tüm bu anlatımların ötesinde “toplumsal yapı”; toplumun topyekûn sınıflandırılması anlamına gelmektedir. Bu nokta çerçevesinde, toplumun belirli ölçütler temelinde modellenmesi söz konusu olmaktadır. Bu model, mutlaka ki toplumun nitelik(ler)inden bağımsız bir model değildir. Çünkü sonuçta, belirlenen “toplumsal yapı modeli” doğru bir modelse, tarih içerisinde toplumların kendilerini yenileme süreçlerine de uyarlanabilir.

Çalışmanın bu aşamasında, Türkiye’nin toplumsal yapısı üzerinde daha belirgin belirlemelerde bulunulabilmesi adına, toplumsal yapıya ilişkin öğelerin ayrıntılı değerlendirilmesi yapılacaktır.

1.1.1. Toplumsal Yapının Bir Belirleyicisi Olarak Nüfus

Bir toplumun yapısını ve değişimini, o toplumun nüfusunu incelemekten anlamak olanaklı değildir. Bu anlamda Kurtuluş Savaşı sonrasına baktığımızda, ortalama ömür süresinin artması ile birlikte, nüfus artışının da önemli bir sorun olarak karşımıza çıktığını görmek söz konusudur. Bu sonuç zorunlu olarak, nüfusu artırma siyasetinin yerini nüfus planlaması programlarına bırakmasına neden olmuştur. Yine bu dönem itibarıyla, köylerden kentlere yönelik olarak ortaya çıkan büyük göç hareketleri, günümüz toplumsal yapısını belirleyen temel öğelerden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışan nüfusun gösterdiği yapısal değişiklikler de, toplumsal yapıdaki sınıfsal ayrımların temelini oluşturması bakımından önemli ipuçları taşımaktadır.

Kadın ve erkek nüfusun kendilerine yaşam alanı seçtikleri bölgeler incelendiğinde; erkeklerin daha çok kentlerde, kadınların ise kırsal alanda yoğunlaştıkları gözlenmektedir (Kongar, 2007:523). Bu durumun temel nedeni, erkek nüfusun çalışmak adına köyden kente göç etmesidir. Bu anlamda kente iş bulmak amacıyla göç eden erkeklerin küçük bir bölümü, daha sonrasında ailelerini yanlarına almaktadırlar. Ayrıca evli olmayan erkek nüfusun kente göç oranı, evli olmayan kadın nüfusun kente göç oranından oldukça fazladır. Aynı durum, sadece köyden kente göç olgusunda değil, yabancı ülkelere göç yaşanmasında da karşımıza çıkmaktadır. Bu etki, kırsal kesimde yaşayan kadın nüfusunun fazla olmasının bir nedeni olarak belirlenmiştir.

Türkiye’de nüfusun, “genç” denebilecek bir niteliğe sahip olduğu söylenebilir. Nüfusun bu niteliği, topluma belirli ölçüde bir değişme gücü ve eylemlilik getirmektedir. Öte yandan bu durum, bağımlılık oranını artırarak, çalışan nüfus üzerindeki ekonomik baskıyı ağırlaştırmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu’nun, üçer aylık dönemler itibariyle her ay açıkladığı “Hane halkı İşgücü Araştırması – Kasım / Aralık 2009 – Ocak 2010” dönemini kapsayan “2009 Aralık Dönemi” sonuçlarına göre; Türkiye genelinde işsiz sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 29 bin kişi artarak, 3 milyon 361 bin kişiye yükselmiş; işsizlik oranı da 0,5 puanlık azalışla, % 13,5 seviyesinde gerçekleşmiştir (TÜİK, 2010a).

31 Aralık 2009 itibariyle, “TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi – Nüfus Sayımı Sonuçları – 2009 Verileri”ne göre, Türkiye nüfusu 72.561.312 kişi olarak belirlenmiştir. Yaş grupları ayrıntılı olarak incelendiğinde, ülkemiz nüfusunun; % 26’sının 0 – 14 yaş grubunda, yarısının 28,8 yaşından küçük, % 67’sinin 15 – 64 yaş arasında ve % 7’sinin de 65 ve üzeri yaş grubunda bulunduğu görülmektedir (TÜİK, 2010b).

Türkiye’de “açık işsiz” olarak bilinen büyük grubun yanında, yine nüfusun önemli bir kesimi de “gizli işsiz” olarak karşımıza çıkmaktadır. “Gizli işsiz”; bir işte çalışır pozisyonunda olmasına rağmen, aslında hiçbir iş yapmayan ya da hiçbir üretimde bulunmayan kesimi ifade eden bir kavram olarak kullanılmaktadır. Mesela tarım sektörü, gerek işgücünün büyük bir bölümü bu sektörde çalıştığından ve gerekse yapısı gereği, gizli işsizliğin en fazla görüldüğü sektör olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle Türkiye’de, tarımsal verimlilik özellikle günümüz itibariyle oldukça düşük seviyede seyretmektedir.

Meslek gruplarına göre işgücü değerlendirmesi yapıldığında; çağdaş meslekler olarak nitelendirilen insan kaynakları yöneticiliği ya da pazarlama tarzı mesleklerin, henüz çalışma hayatında yeterince yer aldığı görülmektedir. Fakat yine de bu alanlardaki iş olanaklarının gün geçtikçe arttığı söylenebilir. Öte yandan beklenildiği gibi, tarımsal meslekler çalışma hayatında büyük bir oranı teşkil etmektedir. Ancak bu mesleklerin oranında da düşme görülmektedir. Bir başka nokta ise, serbest meslek sahiplerinin ve bağımsız çalışan teknik elemanların sayısında oldukça büyük bir artış ortaya çıkmış olmasıdır. Bu bağlamda bu grup, meslekler içerisinde en büyük hızla artan grubu ifade etmektedir. Teknik mesleklere yönelmesine ilişkin en önemli gerekçe, sanayileşmenin toplumsal yapı içerisinde daha fazla yer almaya başlaması olarak gösterilebilir (Kongar, 2007:530).

Gelişmekte olan pek çok ülke gibi, Türkiye’de de sosyal güvenliğin çok yaygın olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu da, örgütlü sosyal güvenlik eksikliğinin getirdiği sıkıntıların, geleneksel yollarla aşılması yoluna gidilmesini gerektirmektedir. Örneğin “aile” yapılanması Türkiye’de, özellikle kırsal kesimde ve genel olarak tüm ülkede hala bir “güvenlik kurumu” niteliği göstermektedir. Ancak özellikle günümüz itibarıyla ailenin de uğradığı değişim, bu işlevin de yerine getirilmesinde değişiklikler ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Yine TÜİK verileri çerçevesinde görülmektedir ki; okullaşma oranı, ilkökul / ilköğretim çağındaki nüfus için en yüksek düzeydedir. Çünkü gerek yasal çerçevede ve gerekse kalkınma planlarının amaçları doğrultusunda, ilköğretim dönemindeki çocukların tamamının okullaşması gerektiği anlayışı yerleşmiş durumdadır. Ancak bu oranın, bugün % 100 olarak gerçekleşmediği görülmektedir. Bu anlamda sorunun, sadece yasal yaptırımlarla ya da düzenlemelerle değil, toplumsal ve ekonomik düzenlemelerle çözümlenebilecektir (TÜİK, 2010c).

Ayrıca yükseköğretime devam etme isteği sürekli olarak artarken, bu düzeydeki okullaşma oranı son derece düşüktür. Bu durumun en önemli nedenlerinden birisi, yükseköğretimdeki okullaşma oranının son on yıl içerisinde üç kata yakın artmasıdır. Ötesinde Türkiye’de lise mezunu olan nüfusun üniversiteye devam etmekten daha iyi bir alternatifleri yoktur denilebilir. Çünkü ülkemizde lise öğrenimi, hiçbir işlevsel yararı olmayan ve son derece genel ilkelere göre düzenlenmiş bir yapılaşma olarak karşımıza çıkmaktadır. Hızla sanayileşen bir

toplumda gereksinim duyulan teknik eğitimi alacak şekilde yetiştirilmeyen lise mezunları da, okullarını bitirdikten sonra iş bulamamakta ve tek çare olarak üniversiteye girmeye çalışmaktadır.

1.1.2. Kentleşme ve Gecekondu Olgusu

Türkiye’de kentleşme ve beraberinde getirdiği gecekondulaşma olgusu, ülkenin toplumsal ve ekonomik yapısını şekillendiren temel öğelerden birisidir. Ülkemizde kentleşme, yalnızca tarımdaki değişimlerin ve sanayileşmenin bir sonucu olarak değil, toplumsal değişme sürecinin de bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca kentleşme ve gecekondulaşma olgusunun ülkemizde siyasal, toplumsal ve ekonomik yapının şekillenmesinde, kendisine özgü nitelikler taşıdığı da söylenebilir.

TÜİK “Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) – Türkiye’de Bölgelere Göre İl / İlçe Merkezi ve Belde / Köy Nüfusu – 2009 Verileri”ne göre; ülkenin kentsellik niteliği, kırsal bölgelerde yaşayan nüfusa göre oldukça fazladır. Ancak bu nokta itibariyle, belediyelerde yaşayanların “kentli” kabul edildikleri ve nüfusu 1.000’i aşan yerleşim yerlerinin de “belediye” olarak kabul edildiği unutulmamalıdır. Haricinde bilinen, Türkiye’de kentleşme süreci oldukça hızlı bir şekilde işlemektedir (TÜİK, 2010d).

Yarım yüzyıldan bu yana Türkiye’nin gündeminde olan “gecekondulaşma”, bu süre içerisinde ülkenin toplumsal, ekonomik, kültürel ve siyasal süreçleri ile tam bir etkileşime girmiştir. Bir yandan bu süreçleri etkilerken, diğer yandan kendisi de bu süreçlerden etkilenmiştir.

1.1.3. Türk Toplumunda Değişen Aile Yapısı

Osmanlı toplumunun geleneksel ve ataerkil geniş ailesi, Atatürk devrimlerinin değiştirmeye amaçladığı kurumlardan birisidir. Aslında Atatürk, şu söyleminde de ifade ettiği gibi temelde kadının özgürleşmesini hedeflemekteydi (Kuşat, 2003:61); *“Daha endişesiz ve korkusuzca, daha dürüst olarak yürüyeceğimiz yol vardır. Bu yol, büyük Türk kadınına çalışmamıza ortak yapmak, hayatımızı onunla birlikte yürütmek, Türk kadınına ilmi, ahlaki, sosyal, ekonomik hayatta erkeğin ortağı, arkadaşı, yardımcısı ve koruyucusu yapmak yoludur”*.

Osmanlı “aile hukuku” da, şeriata dayalı “mecelle” ile düzenlenmişti. Mecelle, erkeğin çok eşli evliliğine izin vermektedir. Ayrıca Osmanlı ailesi, tam bir

ekonomik ve toplumsal birlik niteliği taşımaktaydı. Erkek bu birliğin başıydı ve buyruğu tartışılmazdı. Bugün ise 1982 Anayasası, aileyi tanımlamamış olmakla birlikte, esas olarak anne, baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aileyi öngörmekte; fakat diğer aile türlerine karşı da kapalı bir nitelik göstermemektedir.

Bu anlamda Türkiye’de ailenin yapısal değişimi, hukuksal düzenlemelerle de desteklenmiştir. İsviçre Medeni Kanununun Türkiye’ye aktarılması Meclis tarafından 1926 yılında kabul edilmiş ve bu kanun, gerek aile mallarının yönetiminde ve gerekse de ölümden sonra mirasın paylaşımında kadına erkekle aynı hakları tanımıştır. Bu çerçevede erkeğin çok eşli evliliği yasaklanmış ve evlilik anlaşması yasalarla güvence altına alınmıştır. 1930 yılında kadınlara yerel seçimlerde oy kullanma hakkı verilmiş ve 1934 yılında da Anayasa değiştirilerek, bu hak genel seçimleri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. 1935 yılında ilk kadın milletvekili Meclis’e girmiş ve bu anlamda kadınların öncülük ettiği bir toplumsal seferberlik ortaya çıkmıştır (Tezcan, 2000).

Bütün bu değişimler sonucunda kadınlar; eğitimde ve ekonomik etkinliklerde, aile içerisinde ve toplumsal yaşamda erkeklerle eşit haklardan yararlanmaya başlamışlardır. Ülkenin sanayileşmesi ve kentleşmesi süreciyle birlikte, bu yasal ve toplumsal – ekonomik değişiklikler, aile yapısını ve aile içerisindeki bireylerin durumlarını etkilemiştir. Sonuçta, bugünkü toplumsal yapımızın bir ögesi olarak çağdaş çekirdek aile ortaya çıkmıştır. Haricinde yasal ve toplumsal değişimler, sadece kent ailesini değil, kırsal aileyi de etkilemiştir. Erkeğin çok eşli evliliğini ortadan kaldırmış ve birden çok kuşağın bir arada yaşadığı ailelerin sayısında azalma meydana gelmiştir.

1.1.4. Sanayileşmenin Türk Toplumuna Etkileri

Osmanlı Devleti, geleneklerine bağlı olduğundan kuramsal anlamda değişime karşı niteliklere sahipti. Bu durum, toplumsal ve ekonomik gelişmelerin önüne geçmekteydi. Değişimin sürekli olarak engellenmesi olanaklı olmadığı için de, Osmanlı devlet ve toplum düzeni özellikle 16. yüzyıl itibarıyla özelliklerini yitirmeye başlamıştır (Kocacık, 2003:10). Ancak bu dönemde toplumun içerisinde girdiği değişim süreci, sağlıklı bir toplumsal ve ekonomik evrimleşmeden çok bir bozulma olarak ortaya çıkmıştı.

Aynı dönemlerde batı toplumları, sancılı bir şekilde gerçekleştirdikleri aydınlanma ve sanayi devrimleri ile kapitalistleşme süreci içerisinde hızla yol almaya başlamışlardı. Oysa değişime yönelik baskılarla devletin kısıtlayıcı denetiminin çatıştığı Osmanlı Devleti, gittikçe büyüyen mali ve askeri gereksinimlerini karşılayamaz hale gelmişti. Bu çıkmazın ardında yatan temel neden, ilerleyen teknolojiye ayak uydurulamamasıydı. 15. yüzyılın sonuna doğru, Osmanlı Ordusu'na atlı asker veren toprak sisteminin işlevini ve önemini yitirmeye başlamasıyla, toprağa dayalı olan Osmanlı toplum yapısı bozulmaya başlamıştır (İçli, 2002:245 – 254). Batı'nın ekonomik bakımdan ilerlemesi, Batı ülkelerinin askeri üstünlüğü ile sonuçlanmış ve böylece Osmanlı, gittikçe daha fazla Batı'nın denetimi altına girmeye başlamıştır. Batı'nın ekonomik, mali ve askeri denetimi, çeşitli etnik gruplar arasında gelişen ulusçuluk akımlarıyla da birleşince, Osmanlı Devleti'nin çöküşü hızlanmıştır.

Osmanlı'nın güçsüz ve yabancı devletler denetimindeki ekonomisi, Cumhuriyet Dönemi'nde devlet tarafından elli yıl boyunca geliştirilmeye çalışılmıştır. 1915 yılında, sayıları ancak 264 olan sanayi işletmeleri, 609 kat çoğalarak 1968 yılında 160.722'ye ulaşmıştır. Öte yandan yatırımlar da, 1948 – 1973 yılları arasında sabit fiyatlarla 15 kat, piyasa fiyatlarıyla ise 60 kattan fazla artmıştır. 1973 – 1974 yılları arasında, toplam yatırımların ancak % 12'si tarıma yöneltmiştir. İmalat sanayi ise, bu yatırımların % 32'sini kullanmış ve toplam sanayi yatırımları, tüm yatırımlar içerisinde % 42'yi bulmuştur. 1979 – 1983 arası, tüm sabit sermaye yatırımlarının dörtte biri imalat sanayine yapılmış ve bunun % 45'i özel sektör tarafından gerçekleştirilmiştir. Haricinde, “kaba ulusal ürün” içerisinde tarımın gittikçe düşen payı ile sanayinin gittikçe artan payı, 1980'li yılların başında önce eşitlenmiş, sonra ise sanayi lehine bozulmuştur. 1995 yılı itibarıyla tarımın payı % 14,4'e düşmüş, sanayinin payı ise % 27,7'ye yükselmiştir (Talas, 2009:107 – 121).

1.1.5. Ekonomik Yapının Etkisi

Türkiye'deki sermaye birikimi süreci, çağdaş bir “sosyal refah” anlayışı ile değil, 19. yüzyılı andıran bir “vahşi kapitalizm” çerçevesinde ivme kazanmaya başlamıştır. “Küreselleşme ve Etkileri” başlığı altında ayrıntılı olarak üzerinde durulacağı gibi, Sovyetler Birliği'nin çöküşü sonrasında dünyaya egemen olmaya başlayan “küreselleşme” olgusu, bu oluşumun dış etmenleri arasında önemli bir yer

tutmaktadır. Fakat geniş kitlelerin yoksullaşmasına ve üstelik kural ve hukuk dışı işleyişlere dayanan bu sistem uzun sürememiştir. Hiç kuşkusuz bu gerçeğin ayırımına varan kapitalist çevreler de, hem “laik – demokrasi”, hem “hukuk devleti” ve hatta “sosyal devlet” kavramları açısından olumlu tavır takınmaya başlamışlardır. Günümüz itibariyle de işçi örgütleri, özellikle geçmişten aldıkları bazı derslerle, 21. yüzyıl Türkiye’sinin biçimlenmesinde yavaş yavaş yeniden rol almaya başlamışlardır. Bu anlamda 21. yüzyıl Türkiye’sinin en önemli ittifakının, kapitalist sınıflar arasında ve demokrasi üzerine olacağı ve gerek sermaye sınıfının, gerek işçi sınıfının çeşitli kesim ve gruplarının, “temsili demokrasi”nin de tartışılacağı ortak bir platformda buluşacağı söylenebilir (Kongar, 2007:614).

Tarım sektöründe de kapitalist gelişmeler ilk olarak, toprakların büyük şirketlerin elinde toplanmasına yol açmıştır. Örneğin; 1912 yılında 11 – 50 dönüm arası toprağa sahip işletmeler, % 40 ile işletmeler arasındaki en büyük yere sahiplerken, 1970’li yıllarda bu oran % 27’ye düşmüştür. Haricinde tarımsal alanda kapitalizm; traktörü sayısının artması, gübrelenen arazi alanının genişlemesi, tarım sektörü için kullanılan kredi miktarının ve imkânının genişlemesi olarak etkilerini göstermeye başlamıştır. Tarımdaki kapitalist gelişmeler, “devletçilik” yaklaşımına uygun olarak devletin desteğinde başlamış ve genişletilmiştir (Bulut, 2006:1 – 12).

1.1.6. Askeri ve Sivil Bürokrasinin Etkisi

Tarihsel olarak Osmanlı Devleti’nde girişilen hemen hemen bütün çağdaşlaşma eylemleri, ya ordu tarafından başlatılmıştır ya da öncelikle ordu içerisinde uygulamaya konulmuştur. Bunun öncelikli nedeni; ordunun, güçlü bir yönetici sınıf olarak ortaya çıkmış olan merkezi bürokrasi içerisinde önemli bir yer tutması; ikinci önemli nedeni de, Osmanlı’nın ekonomik ve toplumsal çöküşünün, Avrupa’nın askeri gücü karşısında, gittikçe gerileyen bir ordu çerçevesinde algılanmasıdır. Bu iki nedenin neticesi olarak, batılılaşma akımlarının önderliği, siyasal bir anlayış içerisinde askeri bürokrasi tarafından üstlenilmiştir (Kongar, 2007:650).

Her ne kadar ordunun siyasal rolü Osmanlı’da uzun bir geçmişe dayalıysa da, bugünkü durumun biçimlenmesi, 1908’de başlayıp, Atatürk devrimleri ile son bulan dönemdeki belirgin niteliklerin bir sonucudur. Bu temelde bilindiği üzere Atatürk Devrimi, (Kurtuluş Savaşı ve Atatürk ilke ve inkılâpları), askeri bürokrasinin Osmanlı Devleti’ndeki rolü ile Türkiye Cumhuriyeti’ndeki rolü arasında bir

köprüdür. Zaten Atatürk Devrimi, Kurtuluş Savaşı temelinde askeri bir eylem olarak başlamıştır. Daha sonrasında cumhuriyet kurulunca, Atatürk siyasal düzeni askeri etkilerden arındırmıştır (Savcı, 2005:55).

Gerek Atatürk ve gerekse de İsmet İnönü, Kurtuluş Savaşının önderlerinden oldukları için; askeri bürokrasiyi, kendi temsil ettikleri sivil bürokrasinin denetimi altına almakta zorluk çekmemişlerdir. Böylece, sivil bürokrasinin bütün siyasal olaylara egemen olması, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ile birlikte, “devletçi – seçkinçi” cephenin anlamlı ve güçlü bir parçasını oluşturmuştur. Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra askeri bürokrasi, dört ilkenin savunuculuğunu yapmıştır. Bu çerçevede; “Batılılık”, “Yenicilik (Devrimcilik)”, “Laiklik” ve “Meşruiyetçilik (Anayasacılık)”, Silahlı Kuvvetlerin ideolojisini oluşturmuştur (Yılmaz, 2005:140).

Hiç kuşkusuz böyle bir sonuç, Silahlı Kuvvetler tarafından bütünüyle öngörülemezdir. Çünkü Silahlı Kuvvetlerle kapitalist sınıf arasında organik bir bağ bulunmamaktaydı. Silahlı Kuvvetler ile burjuvazi arasındaki ilişki, Kurtuluş Savaşı ve Atatürk İlke ve İnkılâpları çerçevesinde, “batılılık” ilkesine dayalı ideolojik bir nitelik taşımaktaydı. Bu nedenle askerler, 1973 yılında yapılan genel seçimlere müdahale etmemişlerdir. Seçimler zamanında serbestçe yapılmış ve Silahlı Kuvvetler seçim sonuçlarını da saygıyla karşılamıştır. Böylece sol eğilimli Cumhuriyet Halk Partisi ile muhafazakâr eğilimli Milli Selamet Partisi, koalisyon kurarak iktidara gelmiştir (Çakmak, 2008:68).

Askeri rejim döneminde, pek çok gazetenin kapatılması biçiminde görülen basın üzerindeki sınırlama ve kısıtlamalar da, tam bir baskı rejimi çerçevesinde sürdürülmekteydi. Örneğin, seçim sonuçları üzerinde yapılmış bir araştırmanın Hürriyet gazetesindeki yayını, son dakika gelen bir emirle durdurulmuştur (Dündar, 2007:4). 28 Şubat 1997 tarihli müdahalede de belki de gözden kaçan en önemli yön, iki ay süreyle tüm Türkiye’yi etkileyen bir vatandaş eyleminin ardından gerçekleştirilmiş olmasıdır. “sürekli aydınlık için bir dakika karanlık eylemi”, her ne kadar meslek odalarının önderliğinde gerçekleşen ve Susurluk skandalının aydınlatılması için başlatılan bir “vatandaş eylemi” idiyse de; olay giderek, “Türkiye laikdir, laik kalacak” sloganlarıyla, Refah – Yol Hükümetinin özendirdiği “şeriat özelemlerine” karşı bir protesto niteliğine bürünmüştü. İşte sonuçta askerler, kamuoyundaki bu potansiyeli değerlendirmişler ve Refah – Yol Hükümetinin işaret

ettiği “yakın tehdit” karşısında, “meşruiyetçilik” ilkesini ön plana çıkararak, Milli Güvenlik Kurulu aracılığıyla müdahalede bulunmuştur (Kongar, 2007:654).

Atatürk Devrimi sırasında bürokrasi, Cumhuriyet Halk Partisi yönetimi altında, ülkenin siyasal seçkinleri ile özdeşleşmişti. Böylece Atatürk Devrimleri topluma, bu “devletçi – seçkinci” bürokratlar tarafından aşılanmıştır. Öte yandan, bürokrasi içerisindeki “devletçi – seçkinci” kesim, toplum içerisindeki rolünü diğer sınıflardan farklı olarak görmeyi sürdürüyor ve bu nedenle de gelişen kapitalist sınıfla bütünleşmeyi kabullenemiyordu. Her ne kadar temel kapitalist gelişmeler, onun başbakanlığı ve cumhurbaşkanlığı sırasında gerçekleştirilmemişse de,”devletçi – seçkinci” yaklaşımı bir yönetici sınıf olarak koruyan bu kesimin liderliğini İsmet İnönü yapmaktaydı (Kongar, 2007:657).

Sonuç olarak belirtmek gerekir ki, 21. yüzyıl Türkiye’sinin gündemindeki en önemli sorunlardan birisi, yargı reformu da dâhil olmak kaydıyla, sivil bürokrasinin yeniden düzenlenmesi olacaktır. Çünkü neticesinde sivil bürokrasi, özellikle 21. yüzyıl itibarıyla tüm belirleyiciliğini yitirmiş ve egemen güçlerin etkisinde – onlarla bütünleşerek – ayakta kalmaya çalışmaktadır. Bu açıdan kendi başına bir toplumsal ve siyasal güç olma özelliği de, toplumu yönlendirme niteliği de tarihe karışmıştır.

1.1.7. Küreselleşme ve Etkileri

Şu ana dek yapılan tüm çözümlemeler, Türkiye’nin gelecekte dış dünyadan gelen ve siyasal, ekonomik ve kültürel alanlarda farklı etkileri olan küreselleşme, “kaçak yapılaşma” ile simgelenen ve tüm siyasal ahlakı da pençesine alan, bu yönüyle de bir yağma kültürünü ifade eden kentleşme ve hem cumhuriyet tarihinden gelen, hem de evrensel oluşumların desteklediği, katılım ilkesinin yaygınlaşmasına ve etkinleşmesine dayalı olan demokratikleşme gibi üç temel sürecin etkisinde kalacağını göstermektedir.

Küreselleşmenin ardındaki asıl güç, elektronik alandaki ve buna bağlı olarak da iletişim alanındaki büyük teknolojik sıçramadır. Karşı konulamaz biçimde bütün insanları, hem tek tek hem de ulusal, dinsel ya da kültürel gruplar olarak etkilemekte olan bu büyük “iletişim gücü” ya da “medya kuvveti”, Sovyetler Birliği’nin dağılmasından sonra tek merkezli hale gelmiş ve güdümleyici etkisini artırmıştır. Bu bağlamda da, son derece karmaşık olan ve karşı konulmaz bir güçle tüm dünyayı

etkilemekte olan “küreselleşme” sürecinin, üç ayrı alanda etkisinin ortaya çıkması söz konusu olmuştur (Zengingönül, 2005:1 – 22).

Küreselleşmenin birinci etkisi; siyasal ve askeri alanda Amerika Birleşik Devletleri’nin egemenliği ve “dünya jandarmalığı” rolüne soyunmuş olmasıdır. Doğrudan kendi güvenliğini ilgilendiren, “Körfez Savaşı” gibi alanlar dışında, örneğin eski Yugoslavya’daki savaşa da müdahale eden Amerika, 21. yüzyılda bir “pax americana” peşindedir denilebilir. Rakipsiz askeri ve teknolojik gücü ona bu olanağı sağlamaktadır. Beklenmedik gelişmeler olmadığı sürece, dünyanın Amerika Birleşik Devletleri’nin siyasal ve askeri gücünden etkilenmeye devam edeceği söylenebilir. Küreselleşmenin ikinci etkisi; ekonomik alanda uluslararası sermayenin egemenliği olarak ortaya çıkmasıdır. Uluslararası sermaye, kendi mantığı içerisinde ülkelerin ve bölgelerin hem yatırım hem tüketim kararlarını biçimlendirmekte ve ayrıca çok hızlı bir hareketliliğe sahip olan büyük miktardaki sıcak para ile neredeyse günlük konjonktürü büyük ölçüde etkilemektedir.

Küreselleşmenin üçüncü etkisi de; kültürel alanda karşımıza çıkmaktadır. Fakat kültürel alandaki etkileri bakımından küreselleşme, iki farklı ve birbirine zıt iki ayrı nitelik taşımaktadır; Küreselleşmenin kültürel alandaki ilk etkisi; tüm dünyada bir örnek “tüketim kültürü” oluşturmaya yöneliktir. Tüm dünya artık din, dil, ırk, inanç vb. ayrımı gözetmeksizin, aynı marka kıyafetler giymeye, aynı marka ayakkabılar kullanmaya, aynı tür yemek yemeye ve aynı tür içecekler tüketmeye koşullandırılmaktadır. Bunun ardında, hem uluslararası sermayenin büyük gücü, hem de kitle iletişim araçlarının karşı konulamaz etkinliği yer almaktadır. Küreselleşmenin kültürel alandaki ikinci etkisi; farklı kimlik savlarını ve oluşumlarını sonuna kadar destekleyerek, mikro milliyetçilik akımlarını büyük ölçüde güçlendirmesidir. Gittikçe daha da küçülmeye başlayan dünyamızda, her değişik grubun din, dil, ırk, ulus, mezhep, aşiret, bölge ve benzeri eksenlerdeki geleneksel ayrımlara ek olarak her türlü inancı kabul görmekte ve bu “farklı kimlikler” bir anlamda korunarak geliştirilmektedir.

Türk milletinin, söz konusu olan bu küreselleşme sürecinde ne şekilde yer alması gerektiğini, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Genel Başkanı Devlet Bahçeli, şu düşüncelerle ortaya koymaktadır (Bahçeli, 2001:7):

“Dünyanın, bir taraftan küçülerek “küresel köy”e dönüşmesi, diğer taraftan da küreselleşmenin getirdiği uçurumların büyümesi süreçlerine, Türk milleti olarak bir birlik ve beraberlik içerisinde temas etmenin, en doğru ve en sağlıklı bir yaklaşım biçimi olacağına mutlaka ki şüphe yoktur. Ancak Türk aydını, siyasetçisi ve işadami, sadece ülke sorunlarıyla haşır neşir olmakla yetinmemeli; gerek milli ve gerekse evrensel ölçekli sorunlar üzerinde kafa yorup, alternatif projeler ve çözüm yolları geliştirmelidir. Bu çözüm yolları bizim için, insani ve tarihi bir zorunluluk haline gelmiştir”.

1.1.8. Siyasi Yapının Toplumsal Değişime Etkisi

Türk toplumsal ve ekonomik yapısını biçimlendiren “devletçi – seçkinci” yaklaşımın temelini, Osmanlı Devleti’ne dek uzandığı üzerinde önceki anlatımlarda da değerlendirmelerde bulunulmuştur. Mustafa Kemal Atatürk ile de “Devletçi – Seçkinci” eylem, hukuksal ve felsefi temellerini bulmuştur. Bu, Padişah’ın egemenliğine karşı halk desteğine dayanan “ulusal egemenlik” kavramı ile karşımıza çıkmaya başlamıştır. “Halk desteği” kavramı, cumhuriyetin ilk yıllarında kuramsal bir nitelik taşımaktan öteye gitmiyordu. Toplumun gelişmesi, siyasal bir akım yaratacak kadar güçlü olmadığı için de ihtilalcılar, halk desteğini bir anlamda “tepeden inme” devrimcilerle birlikte yaratmaya karar vermişlerdi.

Askerlerin 1960 eylemi, toplumu çağdaş toplum modeline uygun olarak değiştirmek isteyen “Devletçi – Seçkinci” sınıf adına yapılan bir başka çaba olarak değerlendirilebilir. Bu dönem itibarıyla, yaklaşık 1930’lu yıllardan sonra değişmeye başlayan “çağdaş toplum modeli” anlayışı, “sosyal refah devleti ilkesi”ni ortaya çıkarmıştır (Haytoğlu, 1997:46 – 54). Bu model, birtakım önemli demokratik araçlarla birlikte, devletin ekonomik ve toplumsal yaşamı denetleyici kurumlarını düzenlemekteydi.

1973 seçimleri, Türk siyasal yaşamında bir dönüm noktasını belirlemektedir. Bu seçimlerin ilk özelliği, seçime katılma oranında görülen artıştır. Bu artış, ordunun siyasete karışmasını benimsemeyen seçmenlerin tutumundan kaynaklanmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi seçimlere, büyük önderi İsmet İnönü’den yoksun olarak girmiştir. Yeni önder ve yeni solcu tutumu ile parti, toplumdaki yeni umutları belirlemiş ve yeni oylar toplamıştır. Partinin “devletçi – seçkinci” yaklaşımı, örgütün Bülent Ecevit’i, İsmet Paşa’ya karşın genel sekreter seçmesinden sonra, İsmet

Paşa'nın partiden ayrılışıyla artık bırakılmıştı (Kongar, 2007:325). Diğer taraftan muhafazakâr gruplar, 1973 seçimlerine kendi siyasal örgütleriyle katılmışlardır. Her ne kadar Milli Nizam Partisi, Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılmışsa da, onun uzantısı olan Milli Selamet Partisi bu kez hiçbir kısıtlama ile karşılaşmamıştı. Hiç kuşkusuz bu durum, Türk demokrasisi için sağlıklı bir gösterge olarak değerlendirilmelidir.

1977 Seçimi sonuçları, Demokrat Parti ve Cumhuriyetçi Güven Partisi gibi anlamlı sınıfsal taban oluşturmamış partilerin siyaset sahnesinden silinecek ölçüde güçsüzleşmesine yol açmıştır. Türkiye'nin 1970'teki toplumsal, ekonomik ve siyasal gerçekleri, güvenoyu alamayan "Ecevit hükümeti"nin yerine, yeni kurulan "milliyetçi cephe hükümeti"nin değişeceğini ve içerisinde CHP olan bir hükümetin yakın gelecekte kurulacağını göstermekteydi. Çünkü Türkiye'nin ivedi sorunu, kapitalizme dönük karma ekonomi düzenini işler duruma getirmek olarak algılanmaktaydı. Bu algı farklı gerekçelere dayandırılrsa da, hemen hemen bütün örgütlü çıkar grupları ve sınıflar tarafından paylaşılmaktaydı (Kongar, 2007:329).

1980 sonbaharındaki tablo ise, "korkutucu" olarak ifade edilebilir. Her gün onlarca kişinin ölümüne yol açan ve sürekli tırmanan bir cinayet salgını, iflas etmiş bir ekonomi ve cumhurbaşkanlığı sandalyesini doldurmaktan aciz bir Meclis... Böylesi bir durum söz konusu olduğunda da, Türk Silahlı Kuvvetlerinin iktidara el koyması anormali normal hale gelmiştir. 1983 genel seçimlerinde, veto edilen parti kurucularından dolayı seçime giremeyen partiler yüzünden, "denetimli" ve "sınırlı" bir "demokrasiye geçiş denemesi" ön plana çıkmıştır. Bu genel seçimlerde, halkın 12 Eylül yönetiminin devamı ilan edilen Milliyetçi Demokrasi Partisi'nin (MDP) yerine, Anavatan Partisi'ni tercih etmesi de her askeri dönemin sonunda uygulanan seçimlerin sonuçlarına uygun olarak gerçekleşmişti. Seçmen, askeri yönetimleri izleyen dönemlerde, "yenilik" ve "değişiklik" istiyordu. Bu nedenle daha önce % 90'ın üzerinde oy vererek seçtiği Cumhurbaşkanı'nın olumsuz yaklaşımına rağmen, oyunu Turgut Özal'a ve partisine vermiştir (Özbudun, 2007:521).

Mart 1984'te yapılan yerel seçimlerde, ANAP'ın iktidarını onaylarken, muhalefet açısından daha önce veto edilmiş yöneticilerinden dolayı, seçime girememiş olan partilerin başarılarıyla son bulmuştur. Böylece parlamentoda olan muhalefet partilerinin, "seçmen tabanını" yitirdikleri, buna karşılık seçmen desteğine

sahip olan muhalefet partilerinin parlamentoya giremedikleri garip bir siyasal yapı ortaya çıkmıştır. 12 Eylül Dönemi'nin mirası ise, anti – demokratik yollarla oluşturulmuş bir anayasa ile önce başbakan, sonra cumhurbaşkanı olan Turgut Özal olmuştur.

Bütün bunların haricinde de, gelecekte siyasal açıdan Türkiye'nin gündemini, “Türkiye'nin dünya üzerindeki yeri sorunu” oluşturacaktır demek mümkündür. Bu sorun, bir yandan ülkenin Avrupa Birliği ile ilişkilerini, öte yandan da orta doğu, Akdeniz, balkanlar, Kafkasya ve orta asya bölgelerinde, bir “bölgesel güç” olma konumunu kapsamaktadır. İkinci temel sorun ise; yüne dış dünya ile bağlantılı olarak, “siyasal islam” ve “güneydoğu” sorunları çerçevesinde bir “rejim tartışması” gibi görünmektedir. Bu iki temel sorun, yani Türkiye'nin dünyadaki yeri ile rejim tartışmaları, 21. yüzyıl Türkiye'sinde yedi güncel tartışma üzerinde odaklanacak gibi görünmektedir(Kongar, 2007:316).

1.2. TÜRK TOPLUMUNDA POLİSİN YERİ VE FONKSİYONU

1.2.1. Türk Kamu Yönetimi'nde Polis

Türk Kamu Yönetimi sistemine bakıldığında, yasalardan ve uygulamalardan kaynaklanan bazı özelliklere sahip olduğunu görmek söz konusudur. Bu özellikler şu şekilde değerlendirilebilir (Göksu, 2002:70 – 71);

- Birinci olarak Türk kamu yönetimi; üniter devlet sisteminin bir gereği, kuruluş ve görevleriyle bir bütün olarak aşırı merkeziyetçi bir yapıya sahiptir. Her ne kadar Türk Kamu Yönetimi, yerel yönetim kuruluşları gibi ayrı birimlerden oluşsa da, bu birimler arasında bir bağ ve uyumun olması söz konusudur.
- Türk kamu yönetimi sisteminin ikinci özelliği; yargı denetimi bakımından, “idari yargı” denetimine tabi olmasıdır.
- Türk kamu yönetiminin üçüncü özelliği; örgütün yapısı, çalışanların davranışları, metotların ve kuralların uygulanışı bakımından, “patrimonyal (geleneksel)” ve “hukuki – rasyonel” bürokrasi özelliklerini bir arada bulundurmasıdır.
- Türk kamu yönetiminin özelliklerinden bir diğeri; gerek örgütsel ve gerekse de yönetim kültürü ve gelenekler açısından Osmanlı Devleti'nin devamı niteliğinde olmasıdır.

- Türk kamu yönetiminin beşinci özelliği; gizlilik esasına göre örgütlenmesidir. Yapı ve işleyiş bakımından, “gizlilik ve resmi sır, genel kural; yönetimde açıklık ise istisnadır”. Yönetim halkın bilgilenmesine, kendi belirlediği çerçevede izin vermektedir.

- Türk kamu yönetiminin belirlenmiş son özelliği de; memurların sosyal köken itibariyle toplumun orta tabakalarına mensup olmalarıdır. Uygulamada bazı engeller söz konusu olsa da, liyakat gösteren her memur, sosyal katmanların hangisinden gelirse gelsin yükselebilmek imkânına sahiptir.

Sonuç olarak, Türkiye’deki bürokratik yönetim geleneği anlayışının ve devletin özelliklerinin, bütün kamu kurumlarına yansıdığını söylemek mümkündür. Çünkü özellikle merkeziyetçi yönetim ve güçlü devlet ile birlikte yukarıdan aşağıya yönetim anlayışı, kamusal hizmetlerin sunulmasında kamu görevlilerinin topluma değil, devlete ya da üstlere karşı sorumluluk duymaları anlamına gelmektedir.

1.2.1.1. Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde Polisin Yeri ve Rolü

Türk kamu yönetiminin, yukarıda belirlenen çerçevesi doğrultusunda emniyet teşkilatının da, devletin bu mevcut yapısal ve fonksiyonel gelişiminden ve varlığından belki de en fazla etkilenen kurumlardan bir tanesi olduğunu söylemek mümkündür. Yaklaşık 150 yıl önce kurulmasından bu yana emniyet teşkilatı, “katı merkeziyetçi” bir anlayışla örgütlenmiş, hiyerarşik yapının fazlasıyla hissedildiği bir kuruluştur. Emniyet teşkilatı; merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve yardımcı birimler olarak örgütlenmiştir (Çevik, 2002:44 – 45).

Dolayısıyla kamu yönetiminin temel bir özelliği olan “merkeziyetçi” yapılanmanın, polis örgütünde de ağırlıklı olarak var olduğu görülmektedir ve Türk polis yönetimi, kuruluş ve görevleri ile aynı tarz bir bütünlük arz etmektedir. Üniter devlet yapısının bir gereği olarak polis, merkezi ve taşra teşkilatları olan ve hiyerarşiye dayanan bir örgütlenme yapısına sahiptir ve bunun bir sonucu olarak da, Emniyet Teşkilat Kanunu’nun 1. Maddesi’nde; “*Memleketin, umumi emniyet ve asayiş işlerinden, Dâhiliye Vekili mesuldür*” hükmü yer almıştır (Sözen, 2002:54).

Polis örgütü, merkezi yönetimin İçişleri Bakanlığı bünyesinde, genel müdürlük (EGM) şeklinde örgütlenmiştir. Polis örgütünün, Türk kamu yönetimi içerisindeki yeri ve statüsü de şu şekilde belirtilebilir; EGM genel idare bünyesinde

olsa da, kendine has kanunu ve bağımsız bir bütçesi vardır. Personeli de, 657 Sayılı DMK’da belirtilen “Emniyet Hizmetleri Sınıfı”nı oluşturmaktadır.

EGM, merkez teşkilatı, genel müdüre doğrudan bağlı birimler, genel müdür yardımcılara bağlı daire başkanlıkları ile taşrada örgütlenmesine karşın merkeze bağlı birimler şeklinde yapılanmıştır. Polisin taşra teşkilatlanması ise; il emniyet müdürlükleri ve ilçe emniyet müdürlükleri ya da amirlikleri şeklindedir. Taşradaki en alt birimi ise polis merkezi amirlikleri oluşturmaktadır. İl İdaresi Kanunu’na göre, il genel idaresinin başı validir ve il emniyet müdürü de tüm teşkilatı ile valinin emrindedir. Kaymakam da, ilçe idaresinin başı olarak ilçe emniyet müdürü ya da amirinin üstüdür ve birinci sicil amiridir.

Tüm bu teşkilat yapısıyla Türk kamu yönetiminde polis, günümüz Türkiye’inde kamu düzeninin sağlanması ve yasaların uygulanması çerçevesinde, bir “iç güvenlik birimi” olarak görev yapmaktadır. Bunun da ötesinde sistem içerisinde polis, var olan düzen konusunda bir uzlaşma ve huzur sembolü olması adına önemlidir.

Türkiye’deki polislik modeli, “otoriter model” içerisinde değerlendirilmektedir. “Otoriter polislik” modelinin özelliklerinden bir tanesi, polislikte toplumun katılımının – özel sektör ya da gönüllü kuruluşlar bağlamında – mümkün olmaması ya da buna izin verilmemesidir. Bu durum, aynen devlet ve toplum arasında söz konusu olan kopukluğun, toplum ile polis arasında da var olduğunu göstermekte ya da var olmasına neden olmaktadır. Dolayısıyla bu durum, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde söz konusu olan aşırı merkeziyetçi ve güçlü devlet yapısının, kurumsal bazdaki tipik bir örneğinden başka bir şey değildir. Bu nedenle Türkiye’deki güçlü devlet anlayışının politik uygulamaları, günümüzde polislik uygulamalarına da yansımaktadır (Çevik, 2002:46).

Türkiye’de herkesin, polisi “devletin polisi” olarak görme algısında olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu durum, hem toplumun nazarında hem de polisin kendi nazarında bu şekildedir. Bu durum da polisin birçok çalışmasını “sorgulanamaz” niteliğe büründürmektedir. Polise karşı yapılan bir eleştiri ya da karşı koyma, devlete karşı yapılmış olarak değerlendirilmektedir. Sonuçta polis, toplumun isteklerine göre bir uygulamada bulunmak yerine, üstlerinin isteklerine göre bir hizmet sunma anlayışında olmaktadır.

1.2.1.1.1. Yönetim Yapısının Polis Davranışlarına Etkisi

Türk kamu yönetiminin üniter devlet sisteminin bir gereği olarak, kuruluş ve görevleriyle bir bütünlük arz ettiği önceki anlatımlarda belirtilmişti. Söz konusu üniter yönetim yapısı, hem örgütsel hem de siyasal alanda kendisini hissettirmektedir. Haricinde Türk kamu yönetimi, “merkezi yönetim” ve “yerel yönetim” kuruluşları şeklinde ayrı ayrı örgütlenmesine rağmen, aralarında bir bağ ve uyum bulunmaktadır. Bu birimler arasındaki bağ ve uyum, merkezi yönetimin “hiyerarşik” ve “idari vesayet” denetimleri ile sağlanmaktadır. Bu doğrultuda emniyet teşkilatının başında, emniyet genel müdürü olmakla birlikte, genel müdür içişleri bakanına, müsteşar kanalıyla doğrudan ve aktif bir biçimde bağlıdır. Bu hiyerarşik yapı, merkeziyetçiliğin bir uzantısı olarak Ankara’daki genel müdürden, ülkenin en ücra köşesindeki kasaba polis merkezi amirliğindeki bekçiye kadar uzanmaktadır. Bu anlamda kasaba bekçisinden emniyet genel müdürüne kadar olan basamaktaki tüm görevliler, söz ve davranışlarında bu basamakların hepsini hesap etmek durumundadırlar.

Emniyet hizmetlerinin yerelleştirilmesi düşüncesinin yanında, iç güvenliğin daha merkeziyetçi bir yapıya büründürülmesi gerektiğini savunanlar da bulunmaktadır. Mesela, ya Başbakanlığa bağlı bir İç Güvenlik Müsteşarlığı ya da Genelkurmay Başkanlığı’na bağlı İç Güvenlik Genel Komutanlığı olması gerektiği fikri ağırlık kazanmaktadır. Ancak böyle bir düşünce, dünyadaki gelişmelere aykırı olduğu gibi, özellikle polisin askere bağlanması fikri demokratik ilkelerle de bağdaşmamaktadır. Askeri rejimlerde ya da ihtilal zamanlarında geçici olarak böylesi bir düşünceye rastlansa bile, kalıcı olarak görülmesi söz konusu değildir (Göksu, 2002:73).

Emniyet teşkilatında, bir yönüyle “merkeziyetçilik” ile irtibatlandırılacak konulardan birisi de katı bir disiplinin varlığıdır. Emniyet mensupları, katı disiplini görevlerinin bir gereği olarak algılamakta ve uygulamaktadırlar. Yarı askeri bir teşkilat olması, emir – komuta zinciri içerisinde çalışması, çoğu zaman uzun plan yapmak ve konuları tartışmak yerine, ani karar vermenin ve verilen kararlara uymanın daha öncelikli olması gerekçesiyle, katı disiplinin Emniyet teşkilatında olması, bir zorunluluk olarak görülebilir.

Tabi ki bu sistemin, haksız yere suçlanan polisleri yargı önüne çıkarmaktan alıkoyan olumlu yönü de bulunmaktadır. Çünkü bir çok durumda polisler, ifa ettikleri

görev dolayısıyla iftiralara maruz kalabilmektedirler ve eğer böyle bir “zırh” olmasa, emniyet mensupları her gün mahkemelerde uğraşabilirlerdi.

Türk kamu bürokrasisinde, “geleneksel (patrimonyal)”, “hukuki – rasyonel” ve “rasyonel üretkenlik” anlayışları bir arada bulunmaktadır. Bu bağlamda Türk kamu bürokrasisi, “hukuki – patrimonyal” bir nitelik taşımaktadır. Yani, bürokrasi kapsamlı bir hukuk düzeninin üzerine oturmakta, ancak kurallar bir nebze de olsa patrimonyal bir espri ile uygulanmaktadır. Rasyonel üretkenlik ise, çoğu zaman tutum düzeyinde kalmakta ve davranışa dönüşmemektedir (Kalağan, 2010:65).

Emniyet teşkilatının katı disipline ve hiyerarşik bir yapılanmaya sahip olmasından dolayı astların üstlerine mutlak itaati şarttır. Bir emir, açıkça kanuna aykırı olmadığı sürece astın bu emre uyması gerekir. Hukuki rasyonellik çerçevesinde teşkilatta, idarenin tarafsızlığı anlayışı karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda, Teşkilat’ın kuruluş şemasında astların kime bağlı olarak çalışacakları ve yasal düzenlemelerde görev ve yetkileri belirlenmiştir. Hiçbir çalışanın, bu anlayış dışında hareket etmesi söz konusu olamaz. Hukuki rasyonelliğin bir diğer göstergesi olan yazılı belgelerle iş görme ve dosyalama, emniyet teşkilatında yoğun bir şekilde uygulanmaktadır (Göksu, 2002:75).

Diğer bazı bürokrasi modelleriyle birlikte rasyonel üretken bürokrasi modelinde görülen; değişen koşullara hızla ayak uydurma, ileri derecede mesleklaşma, teknik bilgi, hiyerarşik denetimin az olması ve otoritenin kaynağının bilgi olması gibi özelliklerinin, emniyet teşkilatında bulunduğu gözlemlenmektedir (Göksu, 2002). Bu bürokrasi modelinde yükselmek için, kıdemden ziyade bilgi düzeyi önemlidir ve emniyet teşkilatında, tüm birimlerde olmasa dahi başta Bilgi – İşlem Birimleri olmak üzere; haberleşme, kaçakçılık ve organize suçlar gibi teknik hizmet sunan birimlerde, söz konusu edilen özelliklerin birçoğunun bulunduğunu söylemek mümkündür. Bu özellikteki birimler, büyük ölçüde kendi kararlarını kendileri vermekte ve teknolojik gelişmelere açık olan emniyet örgütünde talepleri, daha süratli bir şekilde karşılanmaktadır. Bu nedenle, işi iyi bilen ve bilgi donanımı daha iyi olanlar, örgütte daha iyi bir konum elde edebilmekte ve ast – üst ilişkisinde sorumlulukların, daha ziyade idari olduğu görülmektedir.

Halkı “öteki” olarak algılama anlayışı, diğer tüm bürokratik yapılanmalarda olduğu gibi poliste de söz konusu olmaya başlamıştır. Bu da, zaman zaman halka karşı olumsuz davranışların sergilenmesi şeklinde kendisini ortaya koymuştur.

Milletten kopuk Osmanlı bürokrasisi, cumhuriyet döneminde de millettten kopuk olarak varlığını devam ettirmiş ve bu kopukluk, askerde daha belirgin olmak üzere, polis ve asker gibi üniformalı kamu örgütlerinde kendisini daha belirgin hissettirmiştir. Polisteki “biz ve onlar” ayrımı, polisin meslek içi sosyalleşmesine bağlanabilir (Cerrah, 1998). Ancak konuya sadece bu perspektiften bakmak yeterli olmayacaktır.

Polisin bu tutum ve davranışının altında genel olarak, toplumdaki sosyalleşmesi ile birlikte, üzerinde durulan Türk bürokrasisinin tarihten gelen yönünün olduğu da göz ardı edilmemelidir (Sözen, 2002). Nasıl “toplumu dönüştürme projesi”, bir anlamda “toplumu daha verimli kılma” projesi ise; polis de, toplumu daha verimli kılma çabası içerisinde olan kesimi ifade etmelidir. Bu da polisin, bir öğretmen misali halka, yeni baştan iyiyi, doğruyu, güzeli ve bilimi öğretmesi gerektiği sonucunu doğurmaktadır. Devletin güç kullanma yetkisini verdiği polis davranışlarının, bundan öte olmaması gerektiğini söylemek mümkündür.

Görevleri gereği polisler, devletin ve kişilerin güvenliği açısından, çok gizli bilgi ve belgelere ulaşmaktadırlar. Toplumun huzuru açısından bu bilgilerin korunması gerekmektedir. Bu bağlamda polislik, “sır saklama”, “ketum olma” ya da “gizlilik” niteliklerini barındıran bir meslektir. Devlet, okul, hastane ve/veya polis merkezi amirliği gibi birimlerde vatandaştan bilgi toplayan polis, bu bilgilerin amaç dışında kullanılmaması adına son derece önemli bir görev üstlenmiştir. Devlet görevlileri, diğer taraftan bu bilgileri devlet için ve devlet adına topladıklarını ve kişisel amaçlarla kullanamayacaklarını bilmek durumundadırlar (Özdemir, 2008:195).

Türk kamu personelinin, sosyal köken itibariyle toplumun orta tabakalarına mensup olduğu belirtilmişti. İstisnalar görülmekle birlikte, liyakat gösteren her memurun sosyal katmanların hangisinden gelirse gelsin, yükselebilmesi ve bunun istisna değil, genel bir nitelik olduğu görülmektedir. Bu temelde Türk halkı, “dairede kâtip, asker zabıt” anlayışıyla, çocuklarını memuriyete özendirmektedir. “Çekicilik” açısından polislik, emniyet teşkilatı tarafından desteklenen bir araştırmada 60 meslek arasından 39., bir diğer araştırmada da 40 meslek arasından 16. sırada tercih edilen meslekler arasında belirlenmiştir. Bu durum, polisliğin kamuoyunda çekici

bulunmadığının ya da cazip kabul edilmediğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir (Sözen, 2002).

Çünkü en başta polisin meşgul olduğu işler, “saygınlığı ya da prestiji yüksek olan değil”, bilakis “kirli, karmaşık ve en önemlisi riskli” işlerdir. İnsanlar da, görünen odur ki bu çeşit işlerle meşgul olmak istememektedirler. Ayrıca yine aynı araştırmalarda belirlenmiştir ki, yaptığı iş karşısında polisin aldığı ücret de düşük bulunmaktadır. Medyadaki olumsuz görüntüler, vatandaşları copleyan ya da silah kullanan polis algısı da, polis hakkında negatif imaj oluşmasına neden olmaktadır. Kişilerin polisle olumsuz temasları olmuşsa da, bu imajın daha da kötüleşmesi söz konusu olmaktadır.

1.2.1.1.1. Polis ve Güç İlişkisi

“Güç”, bütün örgütlerin değilse bile, polis örgütü dâhil birçok örgütün temel unsurlarından birisidir. Bu nedenle “güç”, bir örgütün ilk şekillenmesinde bile ihtiyaç duyulan bir şeydir. Bu doğrultuda yapılan tanımlamalara göre “güç” kavramı; “Bir aktörün ya da kişinin, başka insanlar ya da çevre üzerine etkili olma yeteneği ya da niteliği ve başkalarında davranış değişikliği yapma oranıdır”. Yani güç; bir kişinin ya da grubun, kendi amaçlarını gerçekleştirmeye yardım edecek şekilde, diğer bireylerin davranışlarını, bireysel veya kolektif olarak kanalize etmek ya da yönlendirmek suretiyle etkileyebilme niteliğidir. Bu yetenek aynı zamanda, başkalarını birisi adına çalıştırmak ve bir şeyler yapmak üzere harekete geçirme yeteneğidir (Aydın, 2002:92).

Gücü meşrulaştıran üç temel faktör ya da boyut söz konusudur. Bunlar; gücün uygulanmasının legal geçerliliği, bir toplumda geçerli olan inançlar ve değerler açısından güç ilişkilerini yöneten kuralların haklılığı ve hareketlerden kaynaklanan rıza göstermenin belirtileridir. Bu, gücün haklı ve doğru kurallar dâhilinde uygulandığı ve gücü elinde bulundurana, rıza göstermenin belirtilerinin olduğu yerde geçerli ve meşru olduğu anlamına gelmektedir.

Hukuki temellerde “meşruiyet”, yasal (hukuki) geçerlilikle eşdeğerde kullanılmaktadır. Bu, gücün konulmuş kurallara göre elde edildiği ve uygulandığı anlamına gelmektedir. Bu anlamda, güç kurallarının hukuki geçerliliğe sahip olmadığı bir durum “gayrimeşruluk” olarak nitelendirilmektedir. Diğer taraftan ahlak ve siyaset bilimcilere göre “güç”; onu yöneten kuralların, rasyonel, savunabilir ve

normatif ilkelere göre adil bir şekilde işlediği yerde meşru olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla da “meşruiyet”, güç ilişkilerinin ahlaki yönden doğru ve adil olmasını gerektirmektedir (Aydın, 2002:96 – 97).

Polis, bir ülkede “güç kullanma” yetkisine sahip bir örgütlenmeye sahiptir. Polisin devletten aldığı bu gücü, “dâhili güç kullanımı” olarak nitelendirilmektedir. Dâhili güç kullanımı; polisin fonksiyonel anlamda tanımlanmasında önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Mesela; toplumsal düzenin sağlanması ya da korunması adına kullanıldığında güç, polis hizmetinin yerine getirilmesinin kabulü olarak değerlendirilmektedir. Bu kabulden yola çıkıldığında, polisin diğer görevleri ile ilgili görevlerinde de, geçici bir görev üstlenimi durumunun söz konusu olabileceği düşünülebilir. Bu noktada ve yasaların önerdiği sınırlar içerisinde, polisin “güç kullanımı” toplum tarafından meşru kabul edilmektedir. Bu nedenle “zor kullanımı”, son derece hassas bir konu olmasına rağmen, polis ve hukuk sistemi arasında sıkı bir ilişki kurulabilmesi dolayısıyla, polis dışında güç kullanan kişi ve grupların, eylem ve faaliyetleri hukuk dışı kabul edilmektedir (Şeker, 2007:101).

1.2.1.1.1.2. Polis ve Otorite İlişkisi

“Meşru güç” olarak nitelendirilen “otorite” olmadan bir örgüt, bir kaos durumu ile karşılaşır. Tanımlamalar çerçevesinde “otorite”; “*Bir kişinin ya da grubun, diğer insanlar üzerinde etki yaratma hakkı ve niteliği*” olarak ifade edilmektedir (Aydın, 2002:94). Bir kişi meşruiyet olmadan “güç” sahibi olabilir, ama “otorite” sahibi olamaz. Bu temelde bir örgütte “otorite”; bir kişiye, diğerlerine talimat verme ve uyup uymadıklarını kontrol etme yetkisi vermektedir. Meşru güç ya da otorite, gücün merkezi ya da kaynağı ile ilişkili bir kavramdır. Yani, kendisine karşı güç kullanılan kişi ya da grubun, gücün bu şekilde kullanımını onaylaması ve bu şekilde güç kullanımını meşrulaştırması gerekir.

Organizasyonların yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekliliği kaçınılmaz olan “otorite”, yöneten ve yönetilen ilişkisinin varlığının doğal bir sonucudur. İktidar koşullarını yorumlamak ve bir güç imgesi tanımlamak suretiyle, denetim koşullarına bir anlam verme çabası olduğu söylenebilir. Yönetimde otorite ise; verilen görevleri yerine getirmeleri, talimatları uygulamaları, işin ve organizasyonun beklentilerine uygun bir performans gerçekleştirmeleri için personeli etkileme hakkıdır.

“Polis ve Meşruiyet İlişkisi” başlığı altındaki anlatımlarımızda da ayrıntılı olarak üzerinde durulacağı gibi, Türk polisinin meşruiyeti, güç kullanmaya dayanmaktadır. “Meşru gücün” de “otorite” olduğu hatırlanacak olursa, Türkiye’de polisliğin, “otoriter” bir sistem ile uygulanmış olduğu görülmüş olur. Fakat bu “otorite” anlayışı, gayrimeşru bir durumu ifade etmez ya da baskıcı olma durumu değildir. Sadece gerçek uzlaşmaya dayanmadığı durumlarda, zaman zaman meşruiyetinin zayıf olması söz konusu olabilir. Sistem ve hukuk, polisliğin uzlaşmacı olmasını öngörmektedir ve kanunlar karşısındaki durumda bundan ibarettir. Ancak uygulamada, “otorite” anlayışının belirtildiği gibi zaman zaman zor kullanmaya dayandığı söylenebilir.

1.2.1.1.1.3. Polis ve Meşruiyet İlişkisi

Kamu düzenini sağlama fonksiyonu açısından bir sosyal kontrol kurumu olan “polis”, tüm kurum ve örgütlerden daha fazla “meşru” hareket etmek durumundadır. Bazı toplumlarda siyasal sistem, polisin meşruiyetinin örneğin zor kullanmaya ya da başka temellere dayanmasını gerektirebilir. Fakat özellikle polisin güçlü ve etkin olabilmesi, meşruiyetinin toplumsal uzlaşmaya dayanmasına bağlıdır. Toplumsal yaşam içerisinde, her ne kadar “otorite” meşru güç olarak kabul edilmekteyse de, bu “meşruiyet” kavramı için yeterli bir tanımlama olmayacaktır. Çünkü politik gücün etkili olduğu sistem ya da iktidar, neyin “meşru” olduğunu belirler. Bürokratikleşme ve rasyonalizasyon süreçleri ile ilişkili olan “meşruiyet” kavramı ise, genellikle hukuka uygun ve doğru olarak görüneni ifade etmek adına kullanılmaktadır.

Polisin, insanlara ve sosyal olaylara karşı hareket ve davranışları, onun meşruiyetinin en önemli kaynağıdır. Eğer polis, toplum tarafından “uygun hareket” olarak nitelendirilen davranış örnekleri sergilerse meşruiyeti kuvvetlenir. Diğer bir ifadeyle; polisin performansı, halkın beklentileri ve üstün değerlerine göre doğru ve iyi olarak kabul edilirse, meşruiyeti de o oranda kuvvetlenecektir. Bu bakımdan polisin meşruiyeti; polisliğin, halk tarafından misyon ve yöntemi açısından geçerli kabul edilme derecesidir ve temel kural ve değerlere göre, uygun hareket edildiğinin değerlendirilmesine bağlıdır (Aydın, 2002:98).

Toplumun rıza göstermesinin mümkün olamayacağı “zor kullanma” uygulamaları, genellikle totaliter devletlerde ya da en azından, demokrasinin tam gelişmediği veya halkın desteğini alamayan devletlerde görülür. Bu bakımdan

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, kesinlikle totaliter bir devlet olarak kabul edilemez. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti’nde “devlet anlayışı”, batılı hukuk temellerine dayalı parlamenter demokratik bir devlet olarak kurulmuştur. Ancak bazı işleyişlerde henüz demokratik algılayışın ya da yaşam biçiminin oturmadığını düşünmeye neden olacak yaklaşımlarla karşılaşılması söz konusudur. Ama demokratik kurumların da sınırlı bir işleyişe sahip oldukları anlayışından yola çıkarak, polislik uygulamalarının da gerçek konsensüse dayandığı söylenemez (Aydın, 2002:107 – 108). Bu çerçevede Türk polisi de, diğer ülkelerin polis teşkilatlarında olduğu gibi, devletin temeli olan hukuki temellerde hareket etmektedir. Bu temeller bağlamında da hukuk, polisi devlete bağlayan bir kurumdur.

Tüm bunların haricinde, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin zor kullanmaya dayalı polis uygulaması, halkın genel olarak devletin yönetsel ve siyasal sistemi ile ilgili bazı uygulamaları onaylamamasının ana sebeplerinden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum, aslında Türkiye’de polislik kanunen zor kullanmaya dayalı yetkilerle garanti altına alınmakta ve bu “zor kullanma” süreci çerçevesinde kamu düzeni sağlanabilmektedir. Çünkü ülkemizde polis teşkilatı, zor kullanmaya dayalı otoriter bir gücün ya da devletin organıdır.

1.2.1.2. Yeni Kamu Yönetimi Reformları ve Polis

Günümüzde bilim ve teknolojiye yaşanan değişim ve ilerlemeler, hayatın her alanını hızlı bir şekilde değişime zorlamaktadır. Örgütler de, çevrelerinde meydana gelen değişim ve gelişmelerden etkilenmektedir. Artık değişimi yakalamak ve takip etmek ve hatta değişimin içerisinde yer almak, rakiplere üstünlük kurmada bir amaç haline gelmiştir. “Değişim” ve “gelişme” kavramları, mutlaka geleceğe yönelik kavramlardır. Bu yüzden, her değişim bir belirsizliği, belirsizlik ise riskleri ihtiva etmektedir. Dolayısıyla örgütlerin çevrelerinde meydana gelen gelişmelere karşı duyarlı olmaları ve ortaya çıkan riskleri fırsata çevirmeleri, varlıklarını sürdürmeleri açısından bir zorunluluktur.

Türk kamu yönetiminde reform artık bir zorunluluk halindedir. Yıllar boyunca sürdürülen yanlış politikalar sonucunda, etkinlik ve verimlilikten uzak bir yapıya bürünmüş olan “Türk kamu yönetimi”, çok ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. “Merkeziyetçi” ve “statükocu” niteliği, kırtasiyecilik ve aşırı formaliteler, yönetimde

gizlilik ve dışa kapalılık, örgütsel büyüme, yönetimin siyasallaşması, yolsuzluk ve rüşvet gibi birçok önemli sorunu içinde barındıran “Türk kamu yönetimi”, mevcut yapısıyla ne çağa ayak uydurabilecek, ne de Türk halkına faydalı olabilecek durumdadır.

Türk kamu yönetimini bu durumdan kurtarmaya yönelik çok sayıda reform çalışması olmuştur. “Planlı dönem” öncesi çalışmalara baktığımızda, çeşitli ülkelerden uzmanlar getirtilip raporlar hazırlanmış ya da ülke içindeki Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ve Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) gibi çeşitli kuruluşlara rapor ve projeler yaptırılmıştır. Ancak bu çalışmalar stratejik olmaktan çok uzak kalmış ve dolayısıyla da uygulanma şansı bulamamıştır.

1990’lı yıllardan itibaren etkin ve kaliteli kamu hizmeti sunabilmek amacıyla, özel sektör uygulamalarından esinlenen “yeni kamu yönetimi reform” çalışmaları, polis örgütünü de etkilemiş ve polis, bu doğrultuda sunduğu hizmetin kalitesini artırma arayışına girmiştir. Polisin önemli bir kamu hizmetini yerine getirmesi ve vatandaşların yaşam kalitesini direkt olarak etkileyen belirlemelerde bulunması, mutlaka örgütte reform arayışlarının daha da önemli hale gelmesine neden olmuştur.

Personelin mesleki bilgisi, eğitimi, fiziki görünümü, kuralları uygulama tarzı, hizmet alan vatandaşlara karşı tutum ve davranışları, vatandaşlar üzerinde hizmet kalitesinin belirlenmesi adına önemli olmaktadır. Örneğin; izinsiz gösteri yürüyüşünü dağıtırken bazı polislerin, “aşırı ya da orantısız güç” kullanmaları, vatandaşların hizmet kalitesine ilişkin algılarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu temelde, tüm kamu yönetimi süreci için geçerli olması gerektiği gibi, polislik mesleğine personel seçiminde kayırmacılık ya da torpil gibi uygulamalar yerine, sadece bilimsel yaklaşımlarla ortaya konmuş nesnel ölçütler kullanılmasına özen gösterilmelidir. Personelin iş tatmini, örgüt içi işleyiş, amir – memur ilişkilerinin doğası, çalışma şartları ve örgüt kültürü gibi birçok konunun da, bu bağlamda ele alınması gerekmektedir.

1.2.1.3. Türkiye’de Demokrasi, Hukuk Devleti ve Polis İlişkisi

“Hukuk devleti”; bir ülkede hukuk kurallarının geçerli olduğu, hiçbir kişi ya da kurumun hukuk kurallarının üzerinde bir konuma ya da yetkiye sahip olamayacağı, herkesin hukuk kuralları karşısında eşit mesafede yer alması adına “sosyal adalet”

ilkesinin devrede olduğu toplum modelini ifade etmektedir. İşte polis de, bu modelin gerçekleşmesini sağlayan temel yapılanmayı ifade etmekte ve bu durumun en temel güvencesini oluşturmaktadır.

Bu nedenle bir ülkede bireylerin söz konusu olan yasal zemin dışına çıkmaları durumunda, etkili bir şekilde müdahale edebilmesi adına polise yetki ve görev verilmektedir. Örneğin polise; bir suç şüphesi altında bulunan kişilerin özgürlüklerine müdahale etme ya da diğer insanları koruma ve düzeni sağlamak için, görevlerini yerine getirirken “güç kullanma hakkı” verilmiştir. Ancak unutulmaması gereken nokta şu olmalıdır, demokratik bir ülkede polise ait bütün yetki ve görevler, hukukun üstünlüğü anlayışı doğrultusunda verilmiştir. Öte yandan, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve diğer insan hakları enstrümanlarının açık bir biçimde ortaya koyduğu gibi, demokratik ülkelerde, polis de temel hak ve özgürlüklerin kullanımında “birey” olarak korunmaktadır. Ancak AİHS’nin 11. Maddesi’ne göre; örneğin, bir sendikaya girme ya da bir sendika oluşturma gibi “örgütlenme hakkı” bakımından hukuksal bazı sınırlamalar var olabilmektedir. Bu sınırlamalar, her zaman yasal ve idari düzenlemeler çerçevesinde yapılmak durumundadır (Yılmaz ve Demirci, 2008:101).

Demokratik bir ülkede polis, insan haklarının ve demokrasinin korunması ve geliştirilmesi adına son derece büyük ve önemli bir fonksiyona sahiptir. Bu çerçevede insan haklarına ve demokrasiye uygun bir şekilde polisin güç kullanması ve faaliyette bulunması, şüphesiz polis üstlerinin ya da amirlerinin yetki ve sorumluluğunda olacaktır.

Türkiye’de demokrasi, hukuk devleti ve polis ilişkisi üzerine söz konusu edilen bu anlatımların sonra, yine Türkiye’nin bürokratik ve toplumsal yapısı doğrultusunda, belki de “Neden Türkiye’de polis bunca politize edilmektedir?” sorusuna cevap aramak adına anlatımlarda ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

1.2.1.4. Türkiye’de Politika ve Polis İlişkisi

Türk kamu yönetiminin temel özelliklerinden birini aşırı politikleşme ve partizanlık oluşturmaktadır. Bürokrasi 1970’li yıllarda, özellikle koalisyon hükümetlerinin etkisiyle bütünüyle siyasallaştırılmaya başlanmış ve partizanca yapılan atamalar tüm kademelere yayılmaya başlamıştır. Polis de, bu durumun en belirgin özelliklerinden birini temsil etmiştir. Siyasi otoritenin polis üzerindeki etkisinin, diğer kamu

kurumlarında olduğundan daha fazla olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Sözen, 2002:55).

Osmanlı Devleti'nde kolluk işleri, “yeniçeri ağası” ve 1826'dan sonra, “serasker” tarafından yerine getirilmeye başlanmıştır. 19. yüzyılda ise, diğer devlet kurumlarında olduğu gibi kolluk alanında da çok sık değişiklikler yaşanmıştır. Osmanlı Devleti'nin klasik dönemdeki bürokratik yapısının bozulmaya başlamasını takip eden dönem, Türkiye'nin siyasal tarihinde çok önemli bir dönüm noktası olmuştur. Siyasal iktidarın kullanılma merkezi, saray ve padişah'tan “bab – ı alı” ve “vezir – i azam”a yönelmiştir (Gültekin, 2008:55).

Tanzimat'ın ilanıyla birlikte, Osmanlı Devleti'nin modernleşmesinde sivil bürokrasinin hâkim öge olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Bu anlamda, 1839'dan 1876'ya kadar devam eden Tanzimat Dönemi boyunca sivil bürokratlar, etkisi günümüzde de sürmekte olan bürokratik yönetim geleneğini oluşturmuşlardır. Kolluk teşkilatındaki önemli değişiklikler, Tanzimat Dönemi devlet adamlarının, batılı bir idari sistem kurma çabalarıyla ilintili olarak gerçekleşmiştir. Ancak bu dönemde gözlenen temel olgu, sivil ve askeri bürokratlar arasındaki iktidar mücadelesinin bir parçası olarak, sivil bürokrasinin “polis” adında ayrı bir teşkilat kurma isteğidir (Gültekin, 2008:55).

1.2.2. Türkiye’de Polisin Fonksiyonları

Polis, toplumda kamu düzen ve huzurunun sağlanması ile görevli bir yapılanmanın temelidir. Polis teşkilatı, insanlık tarihinde son birkaç yüzyılın ürünü olan bir kamu kurumu niteliği taşımaktadır. Polis, sadece kamu düzeninin sağlanması değil, aynı zamanda insanlara yardım etme, suç önleme ve suçluyla mücadele gibi fonksiyonları yerine getirmektedir. Ülkemizde polisin görev ve yetkilerinin yasal dayanağını teşkil eden, 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 1. Madde'sine göre polisin görevi (14.07.1934 Tarih ve 2751 Sayılı Resmi Gazete); “*Asayişî amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korumak, halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatını temin etmek, yardım isteyenlerle, yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere muavenet etmektir*”.

1.2.2.1. Polisin Kamu Düzenini Sağlama Fonksiyonu

Günümüzün modern toplumunun ortaya çıkması ve gelişmesi, iki sürecin ürünü olarak ortaya çıkmaktadır; “sanayileşme” ve “milliyetçilik” (Çevik ve Göksu, 2007:13). Özellikle son birkaç yüzyılda sanayileşme ile birlikte şehirleşme de hız kazanmıştır. Bu nokta itibariyle, şehirlerde yaşayan insan sayısı hızla artmış ve buna bağlı olarak büyük nüfuslu yerleşim merkezlerinde suç işleme oranı da artış göstermiştir. İşte polis, bu süreçte şehirlerde en çok ihtiyaç duyulan, güvenlik sorununun üstesinden gelmek üzere ve kamu düzeninin sağlanabilmesi için kurulan bir teşkilatlanmadır.

1.2.2.2. Polisin Devlet Otoritesini Sağlama Fonksiyonu

Bireylerin haklarının diğer bireyler tarafından ihlal edilmesi, çoğu durumda suç teşkil eder ve devlet bu durumu önlemek ve/veya ortadan kaldırmak üzere örgütlenmiştir. Devletin bu anlamda verdiği hizmetler; kamu düzenini koruma, kollama, suç ve suçluları bulma ve bu amaçla devlet organlarına yardım etmeyi hedefleyen ve kolluk kuvvetleri tarafından yerine getirilen hizmetlerdir. Ülkemizde kolluk kuvvetleri, birçok değişik yasayla kurulmuş ve birbirinden ayrı yapılara sahip örgütlenmelerdir. Ancak kamu düzeninin sağlanması ve korunması amacına yönelik faaliyetleri gerçekleştiren bu örgütleri tüm dağınıklıklarına rağmen, bağlı oldukları makam ve yetki alanlarını göz önünde tutarak “Genel Kolluk”, “Özel Kolluk” ve “Yardımcı Kolluk” diye üçlü bir ayırıma tabi tutmak olasıdır. Polis, bu ayırımda genel kolluk kapsamında yer alıp, belediye sınırları içerisinde kamu düzeni ve yasaların uygulanmasını sağlayan, silahlı icra ve inzibat kuvvetidir.

1.2.2.3. Diğer Fonksiyonlar

Polis Vazife ve Salahiyet Tüzüğü’nün (PVST) 1. maddesinde de, polisin sosyal yardım görevi açıkça belirtilmektedir. Buna göre polis;

- Yolda hastalanarak ya da bir kazaya uğrayarak hareket imkânını kaybeden kimseleri, uygun nakil araçlarıyla en yakın ilkyardım ünitesine götürmekle görevlidir.
- Çocuk doğurma ve benzeri acil ve hastanın sevki mümkün olmayan durumlarda, ilkyardım personel ve malzemelerini temin ve tedarik ile görevlidir.

- Yollarda çeşitli sebeplerle kalmış olup yardıma muhtaç olanlara iâşe (yeme) ve ibate (barınma) çarelerini araştırmak ve yardım etmekle görevlidir. (Polis, vapur, tren gibi nakil vasıtalarına yetişemeyen ya da bu araçların hareket edememesi nedeniyle gidecekleri yerlere gidemeyen ve kalacak yeri olmayan ve buna maddi güçleri olmayan kimseleri barındırma çareleri arar).

- Yollarını bulamayan çocuklarla sakatların kanuni velilerini araştırarak bulmak, bulamadıklarını da buluncaya kadar sosyal yardım kuruluşlarında barındırmakla görevlidir. (Sokaklarda dolaşan ve oturduğu yeri tarif edemeyen kimse ve çocukları ailelerine ya da yakınlarına teslim eder. Yakınları bulunamayanları da, bakımevlerine veya belediyelere teslim eder).

- Başıboş dolaşan çocuklar ile çalışmaya gücü olmayanlara gerekli yardım ve kolaylığı göstermekle görevlidir. (Serseri gibi dolaşan ve kimsesiz oldukları anlaşılan çocukları ve çalışmaya vücutları yeterli olmayanları bakımevlerine teslim eder).

- Bir yer ya da yol sormak için bilgi isteyenlere gerekli bilgileri vermek ve yolculara, nakil vasıta temininde yardımcı olmakla görevlidir. (Polis yer ve yol soranlara gerekli bilgileri vermek suretiyle yardımcı olur).

Görüldüğü gibi polisin Türk toplumu içerisinde üstlendiği görev ve sosyal statü açısından dikkate değer bir yere sahiptir. Günlük hayat içerisinde vatandaşa devletin temel fonksiyonlarından olan güvenlik hizmeti kentsel yaşamda polis aracılığı ile sunulmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE POLİS ALGISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Toplumsal yapı, devlet ve polisin bu devlet içerisindeki yeri hakkında genel bir çerçeveden sonra halkın emniyet teşkilatını algılama şekli de çalışmamızın literatür temelinde olması gerekmektedir. Algı kavramı, algıyı etkileyen faktörler ve polisin alt birimlerinde bu toplumsal algının nasıl şekillenebileceğini çalışmanın bu bölümde ele alınacaktır.

2.1. ALGI KAVRAMI

Algı; nesne ve olaylara karşı organizmanın gerçekleştirdiği anlamlı, sistemli ve toptan tepkiler olarak tanımlanabilmektedir. Bu doğrultuda algılar, duyumların sonucu olarak ortaya çıkarlar ve bireyin, eski yaşantılarına ya da bilgilerine göre şekil alırlar. Bu sebeple algı, bir kişilik tepkisidir. En önemli belirtisi de duyumların, belli bir nesne ve şekli ait olduğuna dair bir bilinç halinin kişide ortaya çıkmasıdır. Bunun için, kişide bir şeyin algısı olduğu zaman, o şeyi tanıyor ve/veya biliyor demektir.

Algılar, kişinin hayata uyumu için son derece önemlidir. Kişi, bir nesne ya da olaya ait ne kadar çok duyuma sahip olursa, o nesne ya da olayı o kadar kolay ve sağlam algılar. Çünkü duyumlar zihinde birleşerek, örgütlenme sonucu kişide algıyı meydana getirirler. İşte böyle durumlarda da “tam algı”dan söz edilebilmesi olasıdır (Binbaşıoğlu ve Binbaşıoğlu, 1992:34 – 35). İmaj kavramı da, algı kavramı ile doğrudan ilişkili bir kavramdır. Çünkü imaj; kişi ya da kişilerin çevre tarafından algılanmaları ve/veya tanımlanmalarıdır (Şahim, 2008).

2.1.1. Algı Teorileri

Algılama sürecini zorlaştıran ve bireyin davranışlarının toplum içerisinde yanlış yönlendirilmesine neden olan, birtakım algısal yanılgılar ve çarpıtmalar söz konusudur. Bu noktalar, bireyin tutum ve davranışlarını etkileyen önemli faktörlerdendir ve öncelikle farklılaşmalara, sonrasında da çatışmalara neden olmaktadır. Söz konusu algısal çarpıtma ve yanılgılar, aşağıdaki şekilde değerlendirilebilir (Şahim, 2008);

- Basmakalıplılık; insanları ve olayları, belirli bir önyargı temelinde algıladığımızda, “basmakalıp” yargıların ortaya çıkması söz konusu olmaktadır. Basmakalıp yargılardan, “insanların zihinlerinde oluşturdıkları görüntüler” olarak da söz edilmektedir. Basmakalıp yargıların en yaygın olarak kullanılanı, kişileri içerisinde yer aldıkları gruba göre değerlendirme eğiliminde olmak yer almaktadır. Mesela, “Polis, itfaiyeci, zabıta gibi üniformalılardan çekinmek gerekir” vb. tarzı yargılamalarda bulunmak, her gün sıklıkla karşılaşılan yargılamalar olarak değerlendirilebilir.

- Model oluşturma; belirli bir konuda kişinin zihninde ideal bir model ya da tiplene oluşturma, onun bu modele ya da tiplene göre insanları, olayları ve nesneleri değerlendirmesine neden olacaktır. Bu da onu algısal yanılgılara götürebilmektedir. Çünkü bu durumda kişi, kendi modeli dışında kalan önemli noktaların ve detayların farkına varamaz hale gelecektir. Önemi kültürden kültüre değişmekle birlikte, diğer kişileri algılamada; dışadönüklük, uyumluluk, vicdanlı olma, duygusal denge ve deneyime açıklık gibi beş temel karakteristik öğeden bahsedilebilmektedir.

- Hale etkisi; başkalarına ilişkin izlenimleri eğilimler de etkilemektedir. Mesela, başkalarının kişiliğinin homojenliğinin genellikle abartılması bu eğilimlerden birisidir. Böyle bir eğilim içerisinde bulunmak, kişiyi cazip özellikleri bakımından çok fazla olumlu ya da istenilmeyen özellikleri bakımından çok fazla olumsuz değerlendirmeye yol açacaktır. Mahalle bekçisine ilişkin yargılarımızın olumlu yönde olması, buna karşın roplum polisinin sert olarak algılanması söz konusu olabilmektedir. Bu çerçevede “Hale Etkisi” de, gerek basmakalıplılık ve gerekse de model oluşturma da olduğu gibi, bireysel farklılıkları gerçekçi bir şekilde ve nesnel olarak algılamayı güçleştirmektedir denilebilir.

- Seçici algılama; seçici algılama; sistematik olarak ilgilenmek, duymak, görmek ve istemediğimiz bilgileri göz ardı ederek, daha önce göze batan ya da öne çıkan noktalara odaklanmamız şeklinde tanımlanabilmektedir. Bu noktada öne çıkma ya da göze batma; tecrübeler, ihtiyaçlara ve yönlendirilmelere açık olarak ortaya çıkmaktadır.

- Yansıma eğilimi; kişilerin, başka insanların da kendilerine benzediğini varsayma eğilimleri olarak tanımlanabilmektedir. Mesela, eğer bir kişi arabesk

müzikten hoşlanmaktaysa, diğerlerinin de aynı beğeni içerisinde olduklarını düşünme eğiliminde olacaktır. Hırsızlık yapan birisinin, sadece kendisinin hırsızlık yapmadığını belirtmesi de, bu başlık altında değerlendirilebilir.

- Zıtlık etkileri; bir kişinin, kişilik özelliklerinden birini, aynı özelliklere sahip olan kişilerden daha yüksek ya da düşük olarak değerlendirmesi ve diğer bireylere zıt bir görünüm sergilemesidir. Örneğin; bir işletmede çalışma ve tasarım ve yaratıcılık yeteneği güçlü olan bir kimse, bu yeteneği ile ön plana çıkacak, herkesin dikkatini çekecek ve bu durum, kişinin kendisine yönelik algısını da değiştirecektir.

- Beklentiler; herhangi bir şeyin istediğimiz şekilde gelişmesini ve sonuçlanmasını istemek şeklinde tanımlanabilmektedir. Bu doğrultuda da beklentiler, çeşitli olay ya da olgular karşısında tutumlarımızı nasıl şekillendireceğimizi ve ne yönde davranışlar sergileyeceğimizi belirleyen temel öğeler arasında yer almaktadır.

- Mantıksal hata; kişilerin belirli bir özelliğinden yola çıkarak, başka özelliklerine ilişkin olarak da çıkarmaya da bulunma eğilimidir. Ancak bir kişinin zeki olduğunu bilme, o kişinin aynı zamanda kurnaz, hayal gücü yüksek, ne yaptığını bilen ve güvenilir bir insan olduğunu sonuca ulaşmayı sağlamak adına yeterli olmayacaktır ve yanılgılara neden olabilecektir.

- Olumluluk eğilimi (yanlılığı); Diğer kişiler hakkında, olumsuz değerlendirmelerde bulunmaktan çok, olumlu değerlendirmelerde bulunma eğiliminde olmaktır. Ancak bazı kişilerde daha baskın olarak görülen olumluluk eğilimi, sıklıkla gerçekçi değerlendirmelerde bulunabilmeyi engelleyebilmektedir.

- Öncelik ve yakınlık etkisi; değerlendirmelerde bulunulacak kişi ya da kişiler hakkında, etkileşim ve iletişim sürecinin temel belirleyici haline gelmesi olarak tanımlanabilmektedir. Mesela, patron ya da yöneticisini ilk gönden etkilemeyi başaran birisi, diğerlerine göre daha avantajlı konuma geçebilmektedir.

2.2. TÜRKİYE'DE DEVLET VE POLİS ALGISI

Türkiye'de halkın, devlete ve dolayısıyla polise bakış açısı, çok güçlü ve merkezîyetçi bir devlet yönetiminin söz konusu olduğu şeklindedir. Bu çerçevede toplum, Türk tarihinde devletle el ele gelişmemiş, tam aksine devletin yanında toplum daima ikincil durumda kalmıştır. Dolayısıyla Türkiye'de halk, kamu yönetimi

programlarının kendi talepleri doğrultusunda değil, toplumun gereksinimlerini herkesten daha iyi bildiklerini düşünen yönetici elitlerin görüşlerine göre şekillendiğini düşünmektedir. Türk tarihinde genel olarak, toplumdan hareketle bürokratları halka hizmet eder şekilde davranmaya iten olay sayısı yok denecek kadar azdır denebilir. Çünkü Türk tarihinde devlet, sivil toplum tarafından değil, toplumu yönlendiren, kontrol eden ve ona egemen olan bürokrasi tarafından geliştirilmiştir. Bu da doğal olarak, bürokratik egemen gücün daha fazla rol oynadığı kamu politikalarının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Tüm bunların yanında, iletişimin hızlı ve çabuk olduğu böylesi bir dönemde, ülkenin herhangi bir yerinde bir polis teşkilatı mensubunun yaptığı bir yanlış, medya kanalıyla dalga dalga topluma yayılmaktadır. Hâlbuki diğer taraftan, polisin gün içerisinde gerçekleştirdiği ve başarıyla sonuçlanan binlerce operasyon, medyada yer bulamamakta ve halkın bilgisine sunulmamaktadır. Bu durum, halkın tek yönlü ve hatta yanlış bilgilendirilmesi anlamında geldiğinden, halk da bu yanlış ya da tek yönlü algılaya dayanarak, genellemeler yapmakta ve yanlış çıkarsamalarda bulunmaktadır.

Polis, ne insanüstü (omnipresent ya da kadir – i mutlak) bir varlık, ne bir “robocop”, ne de her derde deva (panacca) bir varlıktır. (Öztürk, 2002:332) Kimse her köşede bir polisin olduğu bir zamanı asla göremeyecektir. Suçların önlenmesi ve işlenen suçların sorumlularının yakalanması için polis, mutlaka halkla işbirliği yapmak zorundadır. Polis, olayların ancak % 4’ünde suçüstü yapabilmiş, % 1’inde olayı tamamen kendi imkânlarıyla çözebilmiş, % 4’ünü başka yollarla çözme yoluna girmiş ve geriye kalan % 90’lık bir oran ise mağdur ya da tanık gibi “halkın yardımları” ile sonuçlandırılabilmiştir (Öztürk, 2002:332). Bununla birlikte, salt polis araştırmalarına endeksli olarak senelere ya da milyonlara mal olabilecek bir yakalama, bir ihbarla sonuçlandırılabilir.

2.2.1. Devlet – Devlet Algısı

Türk toplumu, genel olarak “devlet” algısına ilişkin bir çekince taşımaktadır. Bunun tarihsel nedenlerinden bir tanesi, Türkiye’de toplumu yönlendiren ve kontrol altında tutan, topluma karşı güçlü bir devlet anlayışıdır. Bu tür bir devlet anlayışının yansıması olarak Türk kamu bürokrasisi ve bu bürokratik yapılanmanın temel öğelerinden birisi olan polis, bu özelliklerin önemli birer temsilcisi ve yaşatıcısıdır

(Çevik ve Göksu, 2002:28). Bürokratlar, seçkin bir yapı oluşturarak toplumun sorunlarını toplumdan daha iyi çözebileceklerini düşünmektedirler. Bu da, devlet memurlarının davranış biçimine yansımakta ve topluma değil devlete karşı sorumlu olması duygusunu geliştirmektedir.

Kamu yönetimindeki topluma değil, devlete ve üstlerine karşı sorumluluk duyma anlayışı, Türkiye’de geçerliliğini sürdüren bir anlayış olarak varlığını devam ettirmektedir. Bu sürecin doğal bir sonucu olarak, hem siyasi hem de idari bürokrasinin Türkiye’de büyük bir itibar kaybına uğradığı söylenebilir. Kamu yöneticilerinin, kendilerini toplumdan ayrı tutmaları, zamanla toplum nazarında hiç güven vermeyen insanlar olarak algılanmalarına neden olmuştur. Ancak bazı kamu yöneticilerinin ve görevlilerinin toplumla iç içe olmaları, devlet – toplum dayanışmasına kısmen de olsa katkı yapmaktadır. Bu yüzden toplum, Türkiye’de kendisini dışlanmış hissetmekte ve devlete ve onu temsil eden hükümete, siyasete ve bu işleyişlerin içerisinde bulunan polise güvenini gün geçtikçe daha fazla yitirmektedir.

2.2.2. Polis – Polis Algısı

Polisin kendisini algılamasında, geniş takdir yetkisinin kullanımına ilişkin belirlemelerde bulunulması söz konusudur. Bu bağlamda, polisin davranışlarında ve kuralların uygulanmasında, geniş bir takdir yetkisine karşın amir sayısının yetersizliğinin çok daha önemli sorunların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Polis teşkilatının imaj açısından aleyhine olan en olumsuz durum, polisin toplumun en sorunlu kesimleriyle uğraşmasıdır. Polisin yaptığı işlerin doğasında, genelde olumsuz yönler bulunmaktadır. Örneğin; polis hırsızlığı önlemek için, hırsızların peşinden koşmak durumundadır ya da işlenen cinayetlerde, görevi katilleri bulmaya çalışmaktır veya fuhuş yapan insanları izleyerek, fuhuş önlemeye çalışmak durumundadır. Aynı şekilde terör olaylarında, amacı teröristleri ele geçirmektir ya da örgütlü suç işleyenleri veya teşebbüs edenleri takip etmek yükümlülüğündedir. Tüm bunların yanında polis, herkesin istirahatını sağlamak adına, herkes evinde dinlenmeye çekilmişken görev başında olmak durumundadır. Dolayısıyla polis, yaptığı işler itibarıyla zaten toplumdaki kötü ve olumsuz şeylerle mücadele etmektedir şeklinde bir algı söz konusudur. İşin doğasında var olan kötülük ve olumsuzluk dolayısıyla, polis çoğu zaman bu kötü insanlara karşı sert ve acımasız

sanılan görüntüsünü, halkla iletişim, tanıtım ve reklam yoluyla düzeltmek yoluna gitmelidir.

2.2.3. Eğitim Faktörünün Polis Algısına Etkisi

Toplumsal açıdan suç olgusu, toplumu oluşturan bireyler arasındaki karşılıklı güven ve dayanışmayı bozmakta ve bu yönüyle, geleneksel sosyal kontrol mekanizmalarını işlemez hale getirebilmektedir. Kısacası bir suça maruz kalma korkusunun negatif etkileri, tahmin edildiği gibi gerçekten de bir suçun mağduru olmanın neden olabileceği sosyal ve ekonomik kayıpların çok ötesine geçebilmektedir. Özellikle batı dünyasında suç korkusu ve olgusu, kamu politikalarına yön veren siyasilerin ve uygulayıcılar olarak bürokratların gündeminde hemen her zaman en üst basamaklardaki yerini korumaktadır. Zira suç korkusunun negatif etkilerinin azaltılması, suç ve suçun etkileriyle mücadelede en hayati parçalardan biri olarak kabul edilmektedir.

Suç korkusunun, sosyal ve politik gündemlerde hatırı sayılır bir yer almasının en önemli nedeni, hiç şüphesiz suç korkusunun birey ve topluma çıkarmış olduğu faturadır. Korku da, nedenleri ve sonuçları itibarıyla üzerinde dikkatle durulması gereken önemli bir olgudur. Bu korku genellikle, halkın yetersiz eğitim ve bilinç düzeyine sahip olmasından ve polis teşkilatı hizmetlerinden yeterince haberdar olmamasından kaynaklanmaktadır.

Aslında istatistiklere bakıldığı zaman, çoğu insanın bizzat “suç ya da polis mağduru” olmak adına olumsuz polis algısına sahip olmadığı görülmektedir. Ancak eğitimin yanlış yollardan gerçekleştirilmesi ve bireylerin, gerek yakınlarındaki insanlardan birinci elden dinledikleri hikâyelerle ve gerekse de televizyon, radyo, internet ve gazeteler gibi kitle iletişim araçları vasıtasıyla duydukları ve öğrendikleri endişelerinin doğmasına sebep olabilmektedir. Zira özellikle şiddet içerikli suçların medya tarafından orantısız bir şekilde sunulmasına, nedenlerinden ve meydana geliş kalıplarından ziyade, suçun bizzat kendinin ön plana çıkartılmasına bağlı olarak, kişiler suçun ve polis mağduriyetinin yaygın bir vaka olduğu algısına itilebilmektedirler.

2.2.4. Ekonomi Faktörünün Polis Algısına Etkisi

Ekonomik yapı ve “Suç - Olumsuz Polis Algısı ilişkisi” bağlamında yapılan araştırmalara bakıldığında, genellikle işsizlik, yoksulluk, yoksunluk, görece yoksulluk, piyasa koşulları ve enflasyon değerleri gibi ekonomik unsurların ele alındığı görülmektedir. Bu unsurların, suç eylemi ile ilişkisinin nasıl bir görünüm sergilediğini araştırmak, suç araştırmalarında önemlidir.

İşsizlik ile “suç” ve “olumsuz polis algısı” arasındaki ilişkilerin araştırılması, sosyolojik ve kriminolojik çalışmalarda önemli konuların başında gelmektedir. İşsizlik ve “suç” ve “olumsuz polis algısı” ilişkisi – özellikle şehir işsizliği – sosyal bilimcilerin uzun bir zamandır üzerinde yoğun olarak çalışma yaptıkları bir konu niteliğini taşımaktadır. Bu nedenle “suç” ve “olumsuz polis algısı” araştırmaları ile ilgili literatürlere bakıldığında; “suç”, “işsizlik” ve “eşitsizlik” arasındaki ilişkinin uzun zamandır var olduğuna dikkat çekilmektedir (Kızmaz, 2003: 3).

2.2.5. Sosyo – Kültürel Yapının Polis Algısına Etkisi

Sosyal ve fiziki bozuklukların, orta ve alt gelir düzeyine sahip bir çevrede, yüksek gelir düzeyine göre daha fazla “suç olgusuna” ve “olumsuz polis algısına” yol açabileceği iddia edilmektedir. Yine bu etkinin, aynı şartlara haiz her yaşam çevresi için de aynı oranda olmayabileceği göz ardı edilemeyecek bir argümandır. Bu nedenle, bir ülkede ya da bölgede suç korkusu üzerine yapılan çalışma sonuçlarının, diğer bölgeler için genellenmesi yanlış olacaktır. Böyle bir yanlışa düşmemek için, suç korkusu araştırmalarının olabildiğince her bölgeyi temsil niteliği taşıyan örneklemeler seçilerek yapılması büyük önem arz etmektedir.

Sosyal düzensizliğin oluşturduğu olumsuz atmosfer içerisinde, polisin suçla, suçlularla ve sosyal düzensizliğin ortaya çıkardığı ve suç oluşumuna katkı sağlayan olumsuzluklarla mücadelede yeteri kadar etkili olamayacağı algılaması, vatandaşların suç korkularını artırıcı bir rol oynamaktadır.

2.2.6. Yönetimsel Yapı Faktörünün Polis Algısına Etkisi

Halkın, yönetimden ya da kamu kurumlarından çoğu zaman şikâyetçi olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Çevik ve Göksu, 2002:115). Gerçekten de halk, hizmeti ister satın alırken ve isterse de karşılıksız alırken olsun, sorunla karşılaştığında durumdan rahatsızlık duyar. Bu durum, her vatandaşın yaşaması

muhtemel durumlar arasında yer almaktadır. Önemli olan vatandaşların bu şikâyetlerinin, emniyet teşkilatında ya da poliste göz ardı edilmemesi ve yol gösterici olarak kabul edilebilmesidir. Çünkü asıl olan, vatandaşın beklentilerini karşılanmasıdır ve kamu kurumlarının da, polisin de varlık nedeni bunun üzerine kuruludur.

Vatandaş, devletle ilişkileri boyutunda, herhangi bir zorlukla ya da haksızlıkla karşılaştığında isyan eder ve hakkını ister. Alamadığında da hakkını arama yoluna gitmeyi tercih eder. Ancak kamu bürokrasisinden çekinmesi ve/veya uğraşmak istememesi nedeniyle, bazı durumlarda işinin takibini sürdürmesi mümkün olamaz. Halkın, genel anlamda şikâyetleri ya da hakkını alamadığını düşündüğü durumlar, teşkilatların kurumsal yapısıyla, teşkilat personeliyle ya da teşkilatların yazılı mevzuatıyla ilgili olabilmektedir.

Halkın şikâyetlerini anlamak ve dinlemek, tamamen halka hizmet etmeyi amaçlamak noktasında devreye girmektedir. Gerçekten emniyet teşkilatı, halka hizmet etmeyi amaçlayan bir teşkilata ve personele sahip olma oranını artırmak istiyorsa, halkın şikâyetlerini görebilme ve çözümleyebilme yoluna gitmek durumundadır. Bu ve benzeri adımların atılması, polis teşkilatı başta olmak üzere, güvenlik hizmeti sunan tüm kurumların, gerek kendi personelinin ve gerekse de halkın güvenini kazanmasını sağlayacaktır.

2.2.7. Siyasi Tercih Faktörünün Polis Algısına Etkisi

Devlet soyut bir kavram olup, vatandaşlar tarafından da bu doğrultuda algılanması gereken bir yapıdır. Ancak devletle ilgili değerlendirmeler, somut olaylara istinaden yapılmaktadır. Dolayısıyla vatandaşların devlete olan bağlılık düzeyleri, devletin devlet olma özelliklerini taşıması ve yerine getirmek zorunda olduğu görevleri yerine getirme düzeyine göre şekillenmektedir. Devletin belirlediği kurallar, hem bu kurallara uyma hem de bu kurallarının temel variyet sebebi olmaları noktasında vatandaşlardır.

Devlete güven ve vatandaşlık bilinci arasındaki ilişkiyi belirleyen en önemli bulgular, dağılan Sovyetler Birliği'nden doğan ülkeler ile gelişmiş ülkelerin mukayesesini içeren çalışmalarda elde edilmiştir (Tosuner ve Demir, 2009:9). Gelişmiş ülkelerde devlete olan güven ve vatandaşlık bilincinin, gelişmekte olan ülkelere göre daha yerleşik ve güçlü olması nedeniyle, gelişmiş ülkelerdeki ahlâk

düzeşinin ve kurallara uyma bilincinin, diğer ölkelere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kısaca özetlemek gerekirse, devlete olan bağlılık, devlete ve kurumlarına güven ve vatandaşlık bilinci arttıkça, kurallara karşı “tahammöl” de artacaktır. Tersine, meşruiyeti kabul edilmeyen devlet ve güven vermeyen kurumlarının varlığı durumunda, toplumsal ahlak düzeyinde düşüş yaşanacaktır. Ülkedeki aydınlar açısından dahi söz konusu olabilecek bu durum, sadece ahlâki bakımından değil, devletin bekası bakımından da tehlikeli sonuçlar içerebilecektir.

2.2.8. Medya Faktörünün Polis Algısına Etkisi

Emniyet teşkilatının kullanması gereken ya da kullandığı iletişim araçları; basın bildirileri ve basın bültenleri yayınlamak, basın toplantıları düzenlemek, yerinde geziler ve amaçlı geziler tertip etmek, kuruluş yıldönümü törenleri düzenlemek, emniyet teşkilatının çalışmalarını tanıtan sergiler ve fuarlar organize etmek, görsel basın yoluyla tanıtım uygulamalarında bulunmak ve yazılı basın yoluyla çalışmaların tanıtımlarını yapmak olarak belirlenebilir.

Emniyet teşkilatının yayınlayacağı basın bildirileri, düzenli olarak yayınlanmalı ve vatandaşın anlayabilmesine yönelik olmalıdır. Çünkü bu tür yayımlar, okuyucu ya da dinleyici kitlesinin ilgisini daha fazla çekecektir. Basın bültenlerinin içeriğinde, teşkilat ve hizmetleri hakkında, gerek halkın ve gerekse de basının bilgilendirilmesine yönelik bilgiler yer almalıdır. Basın toplantılarında, teşkilat adına görev yapan ve açıklamalarda bulunan bir “halkla ilişkiler uzmanı” ya da “kurum sözcüsü” konumundaki kişi, basın mensuplarıyla bizzat görüşmeli ve kurulan yüz yüze iletişimle, gündemdeki konulara ilişkin açıklamalarda bulunmalıdır.

Türkiye’de, basın mensupları ile resmi kişi ve kuruluşlar arasındaki ilişkilerin, henüz kurumsallaşmadığını ifade eden Güldener Sonumut’a göre; *“Türkiye’de görev yapan yerli ve yabancı basın mensupları ile siyasiler, bürokratlar, resmi kurumlar ve çok uluslu firmalar bunun acısını çekmektedirler. Önlem alınmadığı takdirde de, çekmeye devam edeceklerdir”* (Üstün, 2008). Bu tespitlerin, emniyet teşkilatı için de geçerli olduğunu söylemek, alınacak önlemler açısından ilk aşama olacaktır. Bundan sonraki aşamada ise, kurumsal anlamda ortaya konan çözüm önerilerinin dikkate alınmasıdır.

2.2.9. Din Faktörünün Polis Algısına Etkisi

Özellikle içinde yaşadığımız İslâmi toplum açısından bakıldığında, ahlâki normların büyük bir kısmının bizzat İslâm dini tarafından emredildiğini müşahade etmek mümkündür. North’a göre; dini inançlar kurallar üzerinde etkili olduğu gibi, cezalar ve yaptırımlar üzerinde de son derece etkilidir (Tosuner ve Demir, 2009:4). Bu etki Adam Smith’in ünlü “Ahlâki Duyguların Teorisi (Theory of Moral Sentiments)” eserinde daha belirgin bir şekilde ifade edilmektedir. Smith, dini inançların rasyonel ekonomik davranışların aksine, bireyi içsel olarak motive eden ve ahlâki davranışlara zorlayan çok önemli bir enstrüman olduğunu belirtmektedir. Anderson ve Tollison daha da ileri giderek, dini kurumların bir topluma ahlâki anayasalar sağladığını ve ahlâk kurallarının kabul edilmesinde, “uluslarüstü bir polis görevi” üstlendiğini belirtmektedir (Tosuner ve Demir, 2009:5)

Bu noktada, dini yapının kurallara uyma noktasında ya da özel anlamda da polisi ve hizmetlerini pozitif algılama noktasında yol gösterici olması adına, Milliyet Gazetesi’nde 16.11.2005 tarihinde Reşat Yörük’ün “Ekonomi Kulisi” köşesinde yayınladığı, “Vergi Mükellefinin “Dini Bütünü” Makbul” başlıklı yazısına bir göz atmakta yarar vardır. Reşat Yörük’ün yazısı, İzmir Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası’nın yayın organı “Dayanışma”da, İzmir Gelirler Bölge Müdürü Mehmet Becergen’in hazırladığı, “Vergiye Karşı Reaksiyon” başlıklı yazıdan alıntılar içermektedir. Söz konusu yazıda, ahlâki yapı ve devletin belirlediği kurallara uyma bilici ve dini inançlar arasındaki ilişki şu şekilde ifade edilmektedir; “*Kişiler, dini motifleri kullanarak en ufak kaçırılmış bir paranın sonucunda dinen cezalandırılacaklarına inandıkları zaman, vergiye karşı uyumlu davranışta bulunabilmektedirler*”.

2.3. POLİSİN GÖREV TÜRLERİNE GÖRE HALKIN POLİS ALGISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Polis ile hizmet ettiği toplum arasında “etkin iletişim” kurulabilmesinde, polisin sorumluluğu vatandaşın sorumluluğundan çok daha fazladır. Üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmek bir fedakârlıksa, bu fedakârlık öncelikle polisten beklenmektedir. Polis bu hizmetin yapılması için, vatandaşların içinden seçilerek mesleğe girmiş ve belli bir eğitim almış kişilerden oluşmaktadır. Hizmet sunduğu toplumun tamamının böyle bir eğitim almadığı kabul edilmesi gereken bir gerçektir.

Dolayısıyla polisten, mesleğinin kural ve inceliklerini bilmesi ve uygulamalarında bunu göstermesi ve halkla olan iletişim engellerini ve çatışmalarını ortadan kaldırması beklenmektedir. Bir diğer ifade ile polislerin mesleğini profesyonelce yerine getirmesi gerekmektedir.

2.3.1. Polis Merkezi Personelinin Genel Yaklaşımları

Polis merkezlerinin en önemli fonksiyonu; sorumluluk alanlarındaki bölge, mahalle ya da semtte, en basit anlamıyla asayiş ve huzurun korunmasından ve işlenmişse, suç ve suçluların izlenip yakalanmasından ibarettir (Çevik ve Göksu, 2002:158). Polis, polis merkezi amirliklerinde halkın güvenlikle ilgili şikâyetlerini dinleyerek, yetki ve görevi kapsamında yer alan işlemleri gerçekleştirir. Ancak polis, suç ve suçlu ile mücadele ederken halkın desteğini yanına almazsa, kendi başına kesinlikle sonuç alması söz konusu olamayacaktır. Dolayısıyla her türlü polis hizmetinde olduğu gibi, halkın desteğinin alınması oldukça önemli olacaktır. Özellikle, bir polis merkezi amirliğinin hizmet ettiği semt, bölge ya da mahalledeki insanlara vereceği güven ile suçla mücadelede onların da desteğinin alınması, polis merkezi amirliği polisinin işini büyük oranda kolaylaştıracaktır.

Bu güvenin temin edilmesinin temelinde, polis merkezi amirliğinde görev yapan personelin ya da polisin, görev yaptıkları bölgenin insanlarıyla kişisel diyalog ve samimiyete mümkün olduğu kadar yer vermemesi yatmaktadır. Çünkü bilinmelidir ki kişisel samimiyet ve diyalog, polisin görevini yerine getirmesinde temel unsur olan “tarafsızlığın” ortadan kalkmasına neden olabilecektir. Özellikle ilgili yetki ya da görev samimi olunan kişileri ilgilendirdiğinde, polis amir ya da memurunun bu görev ve yetkilerini yerine getirmede mümkün olduğu kadar kişisel değil, iş ilişkisi içerisinde olması söz konusu olmalıdır.

2.3.2. Trafik Polisinin Genel Yaklaşımları

Trafiğin, polis teşkilatının bünyesinde olması, genelde birçok tartışmaya konu olabilmektedir. Özellikle trafik hizmetinin polis teşkilatından alınarak, ayrı bir “Trafik Genel Müdürlüğü”nün kurulması gerektiği, son dönemde gündeme gelen öneriler arasında yer almaktadır (Çevik ve Göksu, 2002:160). Ancak Türk polis teşkilatı, kurulduğu günden bu güne Türkiye’de trafik hizmetlerinden bir kısmını gerçekleştiren bir kurum olma özelliğine sahiptir.

Polis, denetleme hizmetlerini bölge ve şehir içi olmak üzere iki seviyede gerçekleştirmektedir. Tescil hizmeti ise, daha çok büro hizmeti niteliği taşımaktadır. Günlük yaşamda vatandaşın en çok karşılaştığı polis birimi, trafik polisleri ve onların denetleme görevleridir. Bu yönüyle trafik polisinin, halkla ilişkiler açısından halkla en fazla teması olan birimi denetleme birimleridir. Polis trafik hizmeti verirken, muhatap olacağı halk da, yayalar ve taşıt sürücüleridir. Özellikle denetleme ve tescil hizmeti sunulurken, polis halk ile zorunlu ilişkiler içerisine girer. Bu açıdan belki de, Polis Merkezi Amirliği kadar halkla muhatap olan trafik polisleri, polisin imajının Türk halkı tarafından algılanmasını etkileyecek bir konuma sahiptir. Dolayısıyla trafik polisi, halka ilişkiler bağlamında oldukça önemli bir yere ve etkiye sahiptir (DPT, 2001:22).

2.3.3. Pasaport Polisinin Genel Yaklaşımları

Pasaport polisi; Türkiye’de pasaport verilmesi ve ülkeye giriş – çıkışlarda, pasaport denetimi yapma görev ve yetkisine sahip emniyet birimi olarak tanımlanabilir (Şen, 2007:39). Pasaport, il emniyet müdürlüklerinde pasaport şubeleri tarafından verilmektedir. Pasaport, yurtdışına çıkmak isteyen vatandaşların almaları gereken zorunlu bir belgedir. Dolayısıyla vatandaşlar, pasaport almak için polisle zorunlu bir ilişki içerisinde bulunmak durumundadırlar. Ayrıca yurtdışına giriş ve çıkışta, gerek Türk vatandaşları ve gerekse de Türk vatandaşı olmayanlar Türk polisiyle muhatap olmaktadır.

Gerek pasaport hizmetlerinde ve gerekse de genel polis hizmetlerinde, net açıklamalara kavuşturulan vatandaşlar, çözüm aramak adına başka yollara başvurma ihtiyacı duymayacaklardır. Bu durum vatandaş tarafından, polisin “açık ve şeffaf” olmasının bir göstergesi olarak algılanacaktır. Yani, yasal prosedürler gözetilerek, mümkün olabilen en kısa zamanda pasaportun vatandaşa teslim edilmesi, pasaport polisinin halk nazarındaki itibarını artıran bir unsur haline gelebilecektir.

2.3.4. Çevik Kuvvet Polisinin Genel Yaklaşımları

Çevik kuvvet polisi, Türkiye’de ilk kez 1982 yılında Polis Çevik Kuvvet Yönetmeliği ile kurulmuştur (30.12.1982 Tarih ve 17914 Sayılı Resmi Gazete). Bu tarihten önce “toplum polisi” olarak adlandırılan “çevik kuvvet polisi”, yeni bir şekle sokularak özellikle büyük şehirlerde toplumsal olaylara müdahale etmek üzere görev yapan bir polis birimi haline getirilmiştir (Karakaş, 2004: 80).

Türkiye’de, son 20 – 30 yılda demokratikleşmenin bir sonucu olarak, her türlü konuda toplumun çeşitli kesimlerince gerçekleştirilen toplantı, gösteri, protesto ya da diğer amaçlı yürüyüşlerin sayısı oldukça artmıştır. Toplantı ve gösteri yürüyüşleri sırasında, kamu düzeninin bozulma ve zarar görme olasılığını önlemek ve kişilerin demokratik haklarını kullanabilmelerini sağlamak için, yasal düzenlemeler yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu bağlamda, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin nasıl, nerede ve ne amaçlarla yapılabileceği ve uyulması gereken esaslar, 08.10.1983 tarihinde yürürlüğe giren 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu ile düzenlenmiştir. Özellikle de polise, bu yürüyüşlerin düzenli yapılabilmesi için ya da herhangi bir olay çıkması durumunda müdahalede bulunarak, kamu düzeninin tekrar sağlanabilmesi adına görev ve yetkiler verilmesi söz konusu olmuştur.

Adı geçen kanun, polisin hangi usul ve yöntemlerle olaylara müdahalede bulunabileceğini belirlemektedir. Böylece çevik kuvvet polisinin, toplumsal olaylarla ilgili görev ve yetkileri nasıl kullanabileceği düzenlenmiş ve halkla ilişkilerinin nasıl kurulacağı ve devam ettirilebileceği hususu belirlenmiştir. Polis, toplumsal olaylara müdahale ederken mevzuatın düzenlediği alan içerisinde kalmak zorunluluğuna sahiptir. Çünkü bilindiği üzere, her toplumsal olay yasadışı değildir. Ancak polis, buna rağmen bu tür olayların belirli bir asayiş ve huzur içerisinde tamamlanabilmesini sağlamak adına gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Bütün bunları yaparken, toplumsal olaya karışan ya da karışmayan vatandaş ayrımını doğru bir şekilde yapabilmeli ve her iki gruba da olabildiğince dikkatli ve ölçülü yaklaşabilmelidir.

2.3.5. Özel Harekât Polisinin Genel Yaklaşımları

Bu personelin yaptığı hizmetler, diğer polis birimlerine göre daha zor ve yıpratıcıdır. Bu birimde çalışan polis amir ve memurları, yaptıkları mücadelenin baskı ve stresinden çok etkilenmektedirler. Ancak demokratik ve hukuka bağlı bir devlette, diğer birimler gibi özel harekât timlerinde çalışan polislerin de halkla ilişkilerinde çok dikkatli olmaları gerektiği belirtilmelidir. Bu birimler, genelde operasyonel faaliyetlerde bulundukları için, diğer birimlerden farklı olarak sokaktaki insanlardan ziyade terör suçlusu ya da terör suçu şüphelisi kişilerle muhatap olmaktadır (EGM, 2008).

Ancak hukuktaki temel ilkelerden olan, suçu sabit olana kadar herkesin masum olduğu anlayışı çerçevesinde, özel harekât timleri de operasyonlarda vatandaşlara karşı hassas davranışlar göstermeli ve hukuk kuralları temelinde ve yasaların kendilerine tanıdığı yetki ve görevler doğrultusunda yaklaşımda bulunmalıdırlar. Harici yaklaşımlar çerçevesinde gerçekleştirilen operasyon ve baskınlarda, masum insanlarla da karşı karşıya kalınabilmesi durumunda, vatandaşın mağdur edilmesi söz konusu olabilir. Bu durum hiç istenmeyen bir durum olarak nitelendirilmelidir. Böylesi durumlar çerçevesinde vatandaşın haksız muameleye maruz kalması, halkın polise ve devlete olan güveninin sarsılmasına neden olacaktır.

2.3.6. Terör, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Polisinin Genel Yaklaşımları

Terör, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele eden polis birimleri, görevlerini ifa ederken hem istihbari hem de operasyonel faaliyetlerde bulunurlar. Diğer bir ifadeyle; terör, kaçakçılık, organize suç ve benzeri suç ve suçlularla mücadele ederken, operasyonlara altyapı oluşturacak istihbarat, izleme ve araştırma faaliyetlerinde bulunurlar. Hem de bu araştırma, inceleme ve istihbarat çalışmalarından sonra, yeterli bulgu elde edilirse ilgili suçlu ya da şüphelileri adalete teslim etmek üzere bizzat operasyon düzenlerler (Pek, 2006:10).

Bu birimlerde çalışan polislerin halkla temasları, diğer polis birimlerine göre daha az olmaktadır. Ancak bu birimlerin, kendi alanlarındaki suç ve suçlularla mücadelesinde ise, özellikle ihbar sistemi yoluyla halkın ciddi desteğine ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu birimlerin alanına giren suçlar, polisin sadece kendi istihbarat teknikleriyle mücadele etmesi ile suçların ve suçluların üstesinden gelmesi mümkün değildir. Dolayısıyla halkın güvenini kazanan polise halk yardımcı olacak ve halkın desteğini ve güvenini kazanan polis de başarıya ulaşacaktır.

2.3.7. Koruma Polisinin Genel Yaklaşımları

Koruma polisi; ülke çapında önemli devlet büyüklerini, kamu binalarını, yabancı misyon temsilciliklerinin (büyükelçilik ve konsolosluklar) binalarını, ayrıca yaşamına önemli terör tehdidi alan vatandaşları korumakla görevlidir. Bu amaçla, ya grup halinde koruma görevlerini ifa ederler ya da tek tek bu görevi üstlenirler. Koruma polisliğinde en büyük amaç, önemli devlet büyüklerine ve kamu binalarına

yapılacak saldırıları önlemek ve onların her türlü can ve mal korumasını gerçekleştirmektir.

Halka ilişkiler açısından konuya bakıldığında, koruma polislerinin halkla olan temaslarındaki davranış ve tutumlarının ayrı bir önem arz ettiği görülmektedir. Çünkü koruma polisleri, korudukları kişilerin halkla beraber oldukları durumlarda, görevleri gereği çok dikkatli davranmak durumundadırlar. Çünkü her an bir yerlerden saldırı gelmesi olasıdır. Ancak çoğunlukla halk, bu önemli kişilere ulaşabilmek ya da dertlerini anlatabilmek amacıyla yaklaşmak isteyebilir. İşte koruma polisleri, bu noktada hem halka hem de basın mensuplarına karşı çok titiz, nazik ve dikkatli davranmalıdırlar. Çünkü yapacakları kaba ve hoş olmayan bir davranış, hem halk hem basın mensupları hem de korudukları devlet büyüğü tarafından tepkiyle karşılanacaktır. Hâlbuki bu polislerin amacı, devlet büyüğüne zarar gelmesini önlemek olmasına rağmen, genel anlamda polis imajının zarar görmesine neden olabilir.

2.3.8. Polisin Çocuklara, Gençlere ve Kadınlara Yaklaşımı

Polis, görev alanı itibariyle toplumun tamamını kuşatmaktadır. Diğer bir ifadeyle polisin görev alanı, toplumun her kesimiyle doğrudan bağlantılıdır. Toplumda iyi – kötü, suçlu – suçsuz, fakir – zengin, genç – yaşlı, çocuk – yetişkin, erkek – kadın, eğitilmiş – eğitimsiz vb. her türlü kesimle doğrudan temas halindedir. Bu yönüyle, bu insanlarla temas halinde olduğu zaman polisin, aynı davranış biçimini sergilemesi beklenemez. Bu noktada, değişik halk kesimleriyle ilişkilerin niteliği de farklılaşacaktır. Genç bir insanın psikolojisiyle, yaşlı bir insanın psikolojisi farklı olduğu gibi, kadınlarla erkekler de farklıdır. Bunun yanında büyüklerle olan ilişkiler, küçüklerle aynı şekilde sürdürülemez. Bu yönüyle teşkilatın farklı birimlerinde çalışan polisler, çalıştıkları yerin hitap ettiği toplumsal kesime göre halkla ilişkiler politikasını geliştirmelidirler.

Önceki anlatımlarda da üzerinde durulduğu gibi, farklı polis birimleri, hizmet verdikleri birime göre farklı davranış modelleri benimsemek durumdadırlar. Ancak bunun yanında, toplumda özellikle daha hassas olan kesimle bulunmaktadır. Bu kesimlerle temas halinde olan polisler, bu kişilerin hassasiyetlerini ya da durumlarını göz önüne alarak ilişki seviyesini düzenlemelidirler.

2.3.9. Güvenlik Personelinde Görülen Sapma Davranışının Etkisi

Suçlu damgası vurulan kişiler, “etiketleme - etiketlenme” sürecinin içine gireceklerdir. Becker’e göre; bir davranışı “suç” ya da “sapma davranışı” yapan, toplumun onu “suç” kabul etmesidir. Buna göre, davranışın niteliği değil, fiili işleyen ile ona karşılık veren arasındaki etkileşim daha önemli olmaktadır. Haricinde konuyla ilgili olarak Becker şöyle demektedir; *“Sapma hakkındaki temel gerçek, onun toplum tarafından yaratıldığıdır. Sosyal gruplar kurallar koyarak ki bu kuralları bozma sapmayı meydana getirmektedir ve bu kuralları özel bir grup insana atfedip onları dışarıdakiler olarak etiketleyerek, sapmayı yaratmaktadırlar. Bu noktadan bakınca, sapma kişinin işlediği fiilin niteliği değil, fakat kuralların ve yaptırımların suçluya uyarlanmasının sonucudur. Sapkın, bu etiketin başarıyla uyarlandığı kimse; sapma davranışı da, halkın öyle etiketlediği davranıştır”* (Göksu ve Karakaya, 2009:43).

Güvenlik mensuplarının, topluma ve olaylara bakışlarının anlaşılabilmesi için, polisin meslek öncesi sosyalleşmesinin gerçekleştiği sosyal yapı, almış olduğu genel ve mesleki eğitim, görev ortamları ve görev dışı yaşamları gibi süreçler incelenebilir. Bu aşamalarda polis, sadece mesleki bilgi ve beceriler kazanmakta, aynı zamanda bazı değer yargıları edinerek bir mesleki vizyon geliştirmektedir. Yazılı olmayan bu etik ilke ve kurallar, zamanla güvenlik personelinin davranışları üzerinde yazılı olan kurallardan daha fazla etkili hale gelebilmektedirler.

2.3.10. Polisin Tarafsızlığının Algılamaya Etkisi

Görüldüğü üzere artık, polisin vatandaşa sadece güvenlik hizmeti sunması yeterli olmamakta, bu hizmetin nasıl sunulduğu da ayrı bir önem kazanmaktadır. Bir suçun aydınlatılması ya da suçlunun yakalanması için, hukuka aykırı telefon dinlenmesi, özgürlüklerin keyfi olarak kısıtlanması ya da insan onurunu kırıcı tutum ve davranışların sergilenmesi, “Polis Meslek Etiği” açısından olumsuz bir davranış olarak tanımlanmaktadır. Polis meslek etiği; bir meslek grubu olarak polislerin, mesleğe ilişkin olara oluşturup geliştirdiği, polisleri görev esnasında belirli bir şekilde davranmaya zorlayan, güvenlik hizmetlerinin sunulması sırasında kişisel eğilimleri sınırlandıran, polislik mesleğine ilişkin ilkeler bütünü olarak tanımlanabilir (Beren, 2007:81).

Kamu hizmeti personelinde görülen sapma davranışlarının, yasal açıdan suç ve mesleki açıdan disiplin suçu olmasının yanı sıra, bir de etik boyutu bulunmaktadır. Görevini profesyonelce yerine getirmeyen bir kamu personeli, bir görev suçu işlemesinin yanı sıra, aynı zamanda sosyal açıdan “etik dışı bir davranış” sergilemektedir. Polislik mesleğinin uygulanması sürecinde, meslek üyelerinde görülen etik dışı uygulamalarda, bireyin payının büyük olmasına rağmen sadece bireysel nedenlerin etkili olduğunu söylemek doğru olmayacaktır.

Bu çerçevede bireysel çaba, insanı toplumsal sınırlandırma ve yönlendirmelerden kurtarmaya yetmeyecektir. Yani bu etik dışı uygulamalar, sadece birey ve örgüte bakan yönleri bağlamında incelenmemeli, topluma bakan yönü de inceleme programına dâhil edilmelidir. Polis meslek etiği, etik değerler bağlamında yalnızca polisin vatandaşlarla olan davranışlarını incelememektedir. Polis meslek etiğinin çerçevesi, polisin vatandaşlarla olan ilişkileri ve buna etken olan diğer davranışları kapsamına almaktadır. Yani polis meslek etiği, polisin meslek içi (eş düzey ve ast – üst) ilişkilerini, mevzuat ve yasal düzenlemelerdeki ve güvenlik hizmeti üretme esnasındaki ilişkilerinin tümünü kapsamaktadır.

2.3.11. Polisin Kanunlara Dayanmasının Algılamaya Etkisi

Günümüz modern dünyasının en vazgeçilmez iki değeri, demokratik yönetim ve yönetimin hukuka bağlılığıdır. Bu iki değer, özgür bireylerin yaşadığı bir toplumun kurulmasında oldukça önemli bir role sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğunda Mustafa Kemal Atatürk’ün Türkiye için öngördüğü nihai hedef, uygar olmayı yakalayan demokratik ve hukuka bağlı bir devlet olabilmesiydi. Bu açıdan polis uygulamalarının, demokratik değerler ve hukuka bağlılık noktasında ele alınması daha da önem kazanmaktadır. Bu yönüyle demokratik ve hukuka bağlı olma, halka değer veren ve iyi bir seviyede halkla ilişkileri olan bir polis anlayışını beraberinde getirecektir.

Polis eylem ve işlevleri ile yasal nitelikli bir yapıya sahiptir. Tüm görev ve yetkilerinin kullanılması, Anayasa gereği kanuna dayanmalıdır. Çünkü 1982 Anayasası’nın 123. ve 128. Maddeleri’ne göre; “Yönetim, teşkilatı ve personeli ile bir bütündür ve kanunla düzenlenir. Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri de kanunla düzenlenir”.

Polis eylem ve işlemlerinden tedbir mahiyetinde olanların, temel hak ve özgürlüklere müdahale niteliği taşıması dolayısıyla, kanuna dayanmaları daha fazla gereklidir. Çünkü 1982 Anayasası'nın 13. Maddesi'ne göre; "Temel hak ve hürriyetler, temel hak ve hürriyetlerin düzenlendiği ilgili maddelerde belirlenen özel sebeplere dayanılarak, ancak kanunla sınırlanabilirler". Fakat Anayasa'ya göre; "Sıkıyönetim, savaş ve seferberlik hali ile olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydı ile temel hak ve hürriyetler, Anayasa'da yer alan güvencelere aykırı tedbirlerle düzenlenebilirler".

Polis tedbirlerinin tamamı, bir ya da birden fazla özgürlüğün kısıtlanması ile ilgilidir. Polis eylem ve işlemlerinden tedbir mahiyetinde olanların özelliği, Anayasal haklara müdahale niteliği taşımalarıdır. Polisin uyguladığı, örneğin yakalama, arama, el koyma, durdurup kimlik sorma ve benzeri tedbirler, esasen insanın temel haklarından olan yerleşme ve seyahat, mülkiyet hak ve hürriyeti gibi temel haklara yapılan bir müdahale olarak değerlendirilebilir. Ancak polis, kanunların kendisine verdiği görev ve yetki çerçevesinde ve toplumsal düzenin ve asayişin sağlanması temelinde, kanunla belirlenen hallerde bu haklara müdahale etme hakkına sahiptir.

Hukuk düzenimizde "polis faaliyeti" denen idarî faaliyeti belirleyen özellik, polis görevi ve yetkisinin kanundan doğmasıdır. Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun, 2. Maddesi'nde, "Bu Kanun Hükümleri dairesinde önünü almak" ifadesiyle, polis görev ve yetkisinin kaynağının kanun olduğunu açıkça söylemektedir. Bu, başka hukukî herhangi bir işlemle polis görev ve yetkisi koymanın mümkün olmaması demektir. Esasen bu konuda özel bir hüküm aramaya da gerek yoktur. Anayasa'nın 2. Maddesi hükmü yeterlidir. Bir devlet hukuk devletiyse, o devletin hukuk düzeninde polis görevi ve yetkisi ancak kanundan doğabilir. Aksi takdirde, hukuk devletinden söz edilemez. Hukuk Devleti fikri, hukuk düzenimizde yeni değildir. Bu fikir, kaynağını 1924 Anayasa'sından almaktadır.

Polis görev ve yetkisi, 04.07.1934 tarihinde çıkarılmış olan 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu ile düzenlenmiştir. Bu Kanun, birçok kez değiştirilmiş ve Kanun'a yeni hükümler eklenmiştir. Kanun, ayrıca Anayasa Mahkemesi'ne götürülmüş, Mahkeme bazı Maddeleri iptal etmiştir. Son değişiklik, 23.01.1986

Tarih ve 3257 Sayılı Kanun’la yapılmıştır. PVSK’nın 1. Maddesi, polis görevinin neden ibaret olduğunu göstermiştir.

Kanun’un 1. Maddesi’nin 1. fıkrasına göre polisin görevi; “Asayiş, amme, şahıs tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korumak, halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatını temin etmek; ayrıca, yardım isteyenlere, yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere muavenette bulunmaktır.

Kanun, bundan başka, 1. Maddesi’nin 2. Fıkrasında; “Kanun ve nizamnamelerin polise verdiği vazifeleri” de polis görevi saymıştır. Kanun, esas olarak polis görevinin “önleme” olduğunu kabul etmiştir. Ancak yeterli olmamakla birlikte, hükümde “gözetme ve yardım görevine” de yer verilmiş bulunmaktadır.

Bu bölümle birlikte çalışmanın literatür kısmı neticelenmektedir. Üçüncü bölümde yapılan anket sonuçları açıklanıp bulgular değerlendirildikten sonra sonuç bölümünde çalışma neticelendirilecek ve önerilerde bulunulacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SAFRANBOLU HALKININ POLİS ALGISINI ETKİLEYEN SOSYAL FAKTÖRLER ALAN ARAŞTIRMA BULGULARI VE ANALİZİ

3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma, “Halkın Polis Algısını Etkileyen Sosyal Faktörler: Safranbolu Örneği” başlığı altındaki 41 önermeden oluşmaktadır. Araştırma evrenine ilişkin örneklem seçimi, Karabük ili Safranbolu ilçesinde ikamet eden vatandaşlardan, özel hedef grubu belirlenmeden ve gönüllü katılımlar ile 400 kişi üzerinde uygulanacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

Araştırma anket yöntemiyle uygulanmıştır ve anket, “5’li Likert Ölçeği” temelinde (1 = Kesinlikle Katılmıyorum, 2 = Katılmıyorum, 3 = Kararsızım, 4 = Katılıyorum, 5 = Tamamen Katılıyorum) kapalı uçlu olarak hazırlanmıştır. Anket formlarıyla toplanan veriler, SPSS 15.0 Programı yardımı ile bilgisayar ortamına aktarılmış ve analiz edilen sonuçlar tablo halinde düzenlenmiştir.

3.1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, Karabük ili Safranbolu ilçesinde yaşayan halkın, ilçede görev yapan polislerden yola çıkarak genel polis algısını ölçmek, bu algının oluşmasında etkili olan ve halkın polis algısını etkileyen sosyal faktörler ile mesleki, görsel ve davranışsal unsurların genel imaj üzerindeki etkisini tespit etmektir. Bu sayede, Emniyet Teşkilatı imajının güçlendirilebilmesi için hangi adımların atılması gerektiğini belirlemek araştırmanın ikincil amacını oluşturmaktadır.

3.1.2. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın önemi Safranbolu İlçe Emniyet Müdürlüğü’nün kurumsal anlamda hizmet sunduğu halkın gözünden değerlendirilmesi ve ihtiyaç duyduğu değişimlerin belirginleşmesini sağlayarak yürüttüğü hizmetlerdeki başarı oranını, halkın katılımını da sağlayarak artırması gerekliliğinden ileri gelmektedir. Suçla mücadeleye halkın katılımı ve eleştiride bulunması şüphesiz algıladığı polis imajıyla doğru orantılıdır. Bu imajın algılanması toplumdaki bireylerin demografik özelliklerine göre

değişkenlik göstermesi varsayımıyla, polisi kimin nasıl algıladığı incelenerek, elde edilen sonuçlara göre değişim ve yenilik önerileri ile polisin suçla mücadelede ve toplumdaki konumunda gelişme sağlaması kamu düzeni açısından önem arz etmektedir.

3.1.3. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları, şu şekilde belirlenmiştir;

- Halk polise sevgi duymaktadır.
- Halk polise saygı duymaktadır.
- Halk polise güven duymaktadır.
- Halk polisi desteklemektedir.
- Halk polisi gereksiz şiddet uygulayan kaba bir kuvvet olarak görmemektedir.
- Halkın polis imajı olumlu yöndedir.

3.1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışma esnasında karşılaşılan sınırlılıklarından birisi, 2009 Nüfus Sayımı Sonuçları'na göre, Safranbolu ilçesi merkez nüfusu olan 39.669 kişiden sadece 400 kişiye ulaşılabilmiş olmasıdır ki, zaman ve imkânlarla ilgili kısıtlardan dolayı araştırma için yeterli sayıya ulaşıldığında anket uygulaması sonlandırılmıştır. Çalışmanın polisle ilgili olması nedeniyle, anketin uygulandığı vatandaşlarda bir çekince oluşabileceği öngörülmüştür. Vatandaşların rahat bir şekilde düşüncelerini yansıtabilmeleri için, anket özellikle sivil bir ortamda uygulanmıştır. Buna rağmen bazı katılımcılar, bu anlamda çekincelerini bir şekilde fark ettirmişlerdir. Bu katılımcıların anketleri değerlendirmeye alınmamıştır. Değerlendirmeye alınan anketlerin objektif ve hiçbir etki altında kalınmadan doldurulduğu varsayılmıştır.

3.2. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

3.2.1. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri

Tablo 1: Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Sayısı	Yüzde
Kadın	200	50,0
Erkek	200	50,0
Toplam	400	100,0

Araştırma kapsamındaki 400 kişinin, 200'er kişi ile % 50 oranında kadın ve erkek katılımcılardan oluştuğu belirlenmiştir. Yüzde oranın eşit dağılmış olması elde edilecek sonuçlar adına faydalı olacaktır.

Tablo 2: Yaş Dağılımı

<i>Yaş Dağılımı</i>	Sayısı	Yüzde
30 ve Altı	91	22,8
31-40	113	28,3
41-50	112	28,0
51 ve Üstü	84	21,0
Toplam	400	100,0

Araştırma kapsamındaki 400 kişinin; 91 kişi ile % 22,8 oranında “30 ve altı”, 113 kişi ile 28,3 oranında “31 - 40”, 112 kişi ile % 28 oranında “41 - 50” ve 84 kişi ile % 21 oranında “52 ve üstü” yaş grubunda olduğu belirlenmiştir. 31-50 yaş arası grupta yoğunlaşma olduğu söylenebilir.

Tablo 3: Eğitim Durumu

<i>Eğitim Durumu</i>	Sayısı	Yüzde
Okuma-yazma bilmiyor	43	10,8
Okur-yazar	55	13,8
İlkokul/ilköğretim/ortaokul	63	15,8
Lise ve dengi	119	29,8
Yüksekokul	35	8,8
Üniversite	75	18,8
Yüksek lisans/doktora	10	2,5
Toplam	400	100,0

Araştırma kapsamındaki 400 kişi; 43 kişi - % 10,8 “okuma - yazma bilmeyen”, 55 kişi - % 13,8 “okur - yazar”, 63 kişi - % 15,8 -“ilkokul / ilköğretim / ortaöğretim mezunu”, 119 kişi - % 29,8 “lise ve dengi okul mezunu”, 35 kişi - % 8,8 “yüksekokul mezunu”, 75 kişi - % 18,8 “üniversite mezunu” ve 10 kişi - % 2,5 “yüksek Lisans / doktora mezunu” bireylerden oluştuğu belirlenmiştir. Görüldüğü gibi lise ve dengi okul mezunları çoğunlukta olsa da eşit bir dağılım söz konusudur.

Tablo 4: Aylık Gelir

Aylık Gelir	Sayısı	Yüzde
Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	41	10,3
500 TL ve Altı	94	23,5
500 - 1.000 TL Arası	125	31,3
1.000 - 2.000 TL Arası	111	27,8
2.000 TL ve Yukarısı	29	7,3
Toplam	400	100,0

Araştırma kapsamındaki 400 kişi; 41 kişi - % 10,3 “düzenli bir aylık gelire sahip olmayan”, 94 kişi - % 23,5 “500 TL ve altı”, 125 kişi - % 31,3 “500 - 1.000 TL arası”, 111 kişi - % 27,8 ile “1.000 - 2.000 TL arası” ve 29 kişi - % 7,3 “2.000 TL ve yukarısı” gelire sahiptir. Bölgenin ortalama gelir seviyesine yaklaştıkça katılımcı oranın arttığı gözlenmiştir.

3.2.2. Anket Analizi

1) Polisin Eğitiminin Yeterliliği İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 5: Polisin Eğitiminin Yeterliliği İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Polisin Eğitimi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	23	32	40	64	41	200
		60,5%	48,5%	47,1%	49,6%	50,0%	50,0%
	Erkek	15	34	45	65	41	200
		39,5%	51,5%	52,9%	50,4%	50,0%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	4	11	8	13	5	41
		10,5%	16,7%	9,4%	10,1%	6,1%	10,3%
	500 TL ve Altı	8	16	24	28	18	94
		21,1%	24,2%	28,2%	21,7%	22,0%	23,5%
	500 - 1.000 TL	17	19	28	41	20	125
		44,7%	28,8%	32,9%	31,8%	24,4%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	7	15	21	40	28	111
		18,4%	22,7%	24,7%	31,0%	34,1%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	2	5	4	7	11	29
		5,3%	7,6%	4,7%	5,4%	13,4%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	10	12	20	20	29	91
		26,3%	18,2%	23,5%	15,5%	35,4%	22,8%
	31-40	8	13	28	47	17	113
		21,1%	19,7%	32,9%	36,4%	20,7%	28,3%
	41-50	12	21	16	42	21	112
		31,6%	31,8%	18,8%	32,6%	25,6%	28,0%
	51 ve Üstü	8	20	21	20	15	84
		21,1%	30,3%	24,7%	15,5%	18,3%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	2	7	9	17	8	43
		5,3%	10,6%	10,6%	13,2%	9,8%	10,8%
	Okur-Yazar	8	9	12	16	10	55
		21,1%	13,6%	14,1%	12,4%	12,2%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	7	12	11	24	9	63
		18,4%	18,2%	12,9%	18,6%	11,0%	15,8%
	Lise ve Dengi	8	18	26	45	22	119
		21,1%	27,3%	30,6%	34,9%	26,8%	29,8%
	Yüksekokul	2	6	8	9	10	35
		5,3%	9,1%	9,4%	7,0%	12,2%	8,8%
	Üniversite	11	14	17	18	15	75
		28,9%	21,2%	20,0%	14,0%	18,3%	18,8%

	Yüksek Lisans/Doktora	0	0	2	0	8	10
		0,0%	0,0%	2,4%	0,0%	9,8%	2,5%
Toplam		38	66	85	129	82	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bu önermede öne çıkan oranlar; gelir durumuna göre; 36 kişi - % 73,5 “Kesinlikle Katılmıyorum” / “Katılmıyorum” ve 28 kişi - % 32,9 “Kararsızım” diyen “500-1.000 TL arası”, 68 kişi - % 5,1 “Katılıyorum”/“Tamamen Katılıyorum” diyen “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 33 kişi - % 63,4 “Kesinlikle Katılmıyorum” / “Katılmıyorum” diyen “41 - 50 yaş”, 28 kişi - % 32,9 “Kararsızım” ve 64 kişi - % 57,1 “Katılıyorum”/“Tamamen Kat.” diyen “31 - 40 yaş” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 26 kişi - % 48,4 “Kesinlikle Katılmıyorum” / Katılmıyorum”, 26 kişi - % 30,6 “Kararsızım” ve 67 kişi - % 61,7 “Katılıyorum” /“Tamamen Katılıyorum” diyen “Lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği, cinsiyet farkının etkili olmadığı önermede gelir seviyesi ve eğitim durumu arttıkça polisin eğitim yeterliliği konusunda olumlu düşünen katılımcıların arttığı söylenebilir. 50 yaş altı grupta da 50 yaş üstüne göre polisin eğitimini yeterli görenler çoğunluktadır.

2) Polisin Kendisini Olumlu Yönde Geliştirebilmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Bu önermede en yüksek oranlar; cinsiyete göre: 20 kişi - % 62,5 “Kes. Katılmıyorum”, 77 kişi - % 54,2 oranında “Katılıyorum” ve 49 kişi - % 53,3 “Tam. Kat.” diyen erkek, 29 kişi - % 52,7 “Katılmıyorum” ve 43 kişi-% 54,4 “Kararsızım” diyen kadın katılımcılara aittir. Aylık gelir durumuna göre; 34 kişi - % 76,2 “Kes. Katılmıyorum” / “Katılmıyorum” ve 69 kişi-% 56,6 “Katılıyorum”/“Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası”, 26 kişi-% 32,9 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 36 kişi - % 82,4 “Kesinlikle Katılmıyorum”/“Katılmıyorum” ve 22 kişi - % 32,9 “Kararsızım” diyen “41-50 yaş”, 57 kişi - % 49,2 “Katılıyorum”/“Tam. Kat.” diyen “51-üstü yaş” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 27 kişi - % 62,2 “Kesinlikle Katılmıyorum”/ Katılmıyorum”, 27 kişi - % 34,2 “Kararsızım” ve 65 kişi - % 54,2 “Katılıyorum” /“Tamamen Katılıyorum” diyen “Lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Tablo 6: Polis'in Kendisini Olumlu Yönde Geliştirebilmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Polis Gelişimi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	12	26	36	77	49	200
		37,5%	47,3%	45,6%	54,2%	53,3%	50,0%
	Erkek	20	29	43	65	43	200
		62,5%	52,7%	54,4%	45,8%	46,7%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	4	4	9	10	14	41
		12,5%	7,3%	11,4%	7,0%	15,2%	10,3%
	500 TL ve Altı	10	14	15	36	19	94
		31,3%	25,5%	19,0%	25,4%	20,7%	23,5%
	500 - 1.000 TL	11	23	22	48	21	125
		34,4%	41,8%	27,8%	33,8%	22,8%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	6	11	26	39	29	111
		18,8%	20,0%	32,9%	27,5%	31,5%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	1	3	7	9	9	29
		3,1%	5,5%	8,9%	6,3%	9,8%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	9	10	20	25	27	91
		28,1%	18,2%	25,3%	17,6%	29,3%	22,8%
	31-40	7	14	21	43	28	113
		21,9%	25,5%	26,6%	30,3%	30,4%	28,3%
	41-50	13	23	22	38	16	112
		40,6%	41,8%	27,8%	26,8%	17,4%	28,0%
	51 ve Üstü	3	8	16	36	21	84
		9,4%	14,5%	20,3%	25,4%	22,8%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	5	8	21	6	43
		9,4%	9,1%	10,1%	14,8%	6,5%	10,8%
	Okur-Yazar	4	8	11	21	11	55
		12,5%	14,5%	13,9%	14,8%	12,0%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim/Ortaokul	6	12	13	17	15	63
		18,8%	21,8%	16,5%	12,0%	16,3%	15,8%
	Lise ve Dengi	10	17	27	43	22	119
		31,3%	30,9%	34,2%	30,3%	23,9%	29,8%
	Yüksekokul	4	6	2	11	12	35
		12,5%	10,9%	2,5%	7,7%	13,0%	8,8%
	Üniversite	5	7	16	28	19	75
		15,6%	12,7%	20,3%	19,7%	20,7%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	0	2	1	7	10
		0,0%	0,0%	2,5%	0,7%	7,6%	2,5%
Toplam		32	55	79	142	92	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede erkek katılımcılardan olumsuz görüş bildirenler kadınlara göre daha fazladır. Gelir seviyesi farkının etkili olmadığı önermede eğitim durumu ve yaş arttıkça polis'in kendisini geliştirebildiğini düşünen katılımcıların nispeten arttığı söylenebilir.

3) Emniyet Teşkilatı’nın, Polis Eğitimini Yeterince Önemsemesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 7: Emniyet Teşkilatı’nın Polis Eğitimini Yeterince Önemsemesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Eğitimin Yeterince Önemsenmesi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	24	37	47	52	40	200
		61,5%	56,1%	51,1%	43,0%	48,8%	50,0%
	Erkek	15	29	45	69	42	200
		38,5%	43,9%	48,9%	57,0%	51,2%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	1	10	16	8	6	41
		2,6%	15,2%	17,4%	6,6%	7,3%	10,3%
	500 TL ve Altı	10	16	21	29	18	94
		25,6%	24,2%	22,8%	24,0%	22,0%	23,5%
	500 - 1.000 TL	3	18	29	44	31	125
		7,7%	27,3%	31,5%	36,4%	37,8%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	23	19	18	34	17	111
		59,0%	28,8%	19,6%	28,1%	20,7%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	2	3	8	6	10	29
		5,1%	4,5%	8,7%	5,0%	12,2%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	7	11	17	27	29	91
		17,9%	16,7%	18,5%	22,3%	35,4%	22,8%
	31-40	13	25	25	38	12	113
		33,3%	37,9%	27,2%	31,4%	14,6%	28,3%
	41-50	12	15	29	34	22	112
		30,8%	22,7%	31,5%	28,1%	26,8%	28,0%
	51 ve Üstü	7	15	21	22	19	84
		17,9%	22,7%	22,8%	18,2%	23,2%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	5	9	13	10	6	43
		12,8%	13,6%	14,1%	8,3%	7,3%	10,8%
	Okur-Yazar	3	9	15	14	14	55
		7,7%	13,6%	16,3%	11,6%	17,1%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	9	9	13	22	10	63
		23,1%	13,6%	14,1%	18,2%	12,2%	15,8%
	Lise ve Dengi	12	23	25	40	19	119
		30,8%	34,8%	27,2%	33,1%	23,2%	29,8%
	Yüksekokul	3	8	4	9	11	35
		7,7%	12,1%	4,3%	7,4%	13,4%	8,8%
	Üniversite	7	8	22	23	15	75
		17,9%	12,1%	23,9%	19,0%	18,3%	18,8%
Yüksek Lisans/Doktora	0	0	0	3	7	10	
	0,0%	0,0%	0,0%	2,5%	8,5%	2,5%	
Toplam		39	66	92	121	82	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Bu önermede; cinsiyete göre; 24 kişi - % 61,5 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 37 kişi - % 56,1 “Katılmıyorum”, 47 kişi - % 51,1 “Kararsızım” diyen kadın, 69 kişi - % 57 “Katılıyorum” ve 42 kişi - % 52,2 “Tam. Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelirine göre; 42 kişi - % 87,8 “Kes. Katılmıyorum”/ “Katılmıyorum”

diyen “1.000-2.000 TL arası”, 29 kişi - % 31,5 “Kararsızım” ve 74 kişi - % 74,2 “Katılıyorum/Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 38 kişi - % 71,2 “Kes. Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31-40 yaş”, 29 kişi - % 31,5 “Kararsızım” diyen “41-50 yaş” ve 56 kişi - % 57,7 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “30 ve altı yaş” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 35 kişi - % 65,6 “Kesinlikle Katılmıyorum” / Katılmıyorum”, 25 kişi - % 27,2 “Kararsızım” ve 59 kişi - % 56,3 “Katılıyorum” / “Tamamen Katılıyorum” diyen “Lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği, cinsiyet farkının etkili olmadığı önermede gelir seviyesi, yaş ve eğitim durumu arttıkça polisin eğitiminin yeterince önemsendiği konusunda olumlu düşünen katılımcıların arttığı söylenebilir.

4) Polisin Genel Kültür Düzeyinin Yüksek Olması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyetine göre; 35 kişi - % 53 “Katılmıyorum”, 60 kişi - % 50,8 oranında “Katılıyorum” ve 35 kişi - % 53,8 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek, 58 kişi - % 55,2 “Kararsızım” cevabını veren kadın katılımcılara aittir. Aylık gelirine göre; 37 kişi - % 87,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 46 kişi - % 43,8 “Kararsızım” diyen “500-1.000 TL arası” ve 58 kişi - % 65,1 “Kat./Tam. Kat.” diyen “500 TL ve altı” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 36 kişi - % 66,4 “Kesinlikle Katılmıyorum / Katılmıyorum”, 57 kişi - % 66,3 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “41-50 yaş”, 33 kişi - % 31,4 “Kararsızım” diyen “31-40 yaş” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 24 kişi - % 45 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “ilkokul/ilköğretim/ortaöğretim mezunu”, 28 kişi - % 26,7 “Kararsızım” diyen “üniversite mezunu” ve 70 kişi - % 73,8 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “Lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği, cinsiyet farkının etkili olmadığı önermede gelir seviyesi yükseldikçe olumsuz görüş bildirenlerin artması ilginçtir. 50 yaş üstü grupta nispeten olumlu düşünenler yoğunlaşmıştır. Diğer taraftan özellikle yüksekokul mezunlarının ağırlıklı olarak olumsuz düşündüğü görülmektedir.

Tablo 8: Polis'in Genel Kültür Düzeyinin Yüksek Olması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Genel Kültür Düzeyi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	23	31	58	58	30	200
		50,0%	47,0%	55,2%	49,2%	46,2%	50,0%
	Erkek	23	35	47	60	35	200
		50,0%	53,0%	44,8%	50,8%	53,8%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	0	10	7	20	4	41
		0,0%	15,2%	6,7%	16,9%	6,2%	10,3%
	500 TL ve Altı	7	17	12	35	23	94
		15,2%	25,8%	11,4%	29,7%	35,4%	23,5%
	500 - 1.000 TL	26	11	46	28	14	125
		56,5%	16,7%	43,8%	23,7%	21,5%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	10	21	32	29	19	111
		21,7%	31,8%	30,5%	24,6%	29,2%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	3	7	8	6	5	29
		6,5%	10,6%	7,6%	5,1%	7,7%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	6	18	24	23	20	91
		13,0%	27,3%	22,9%	19,5%	30,8%	22,8%
	31-40	13	22	33	38	7	113
		28,3%	33,3%	31,4%	32,2%	10,8%	28,3%
	41-50	18	18	19	31	26	112
		39,1%	27,3%	18,1%	26,3%	40,0%	28,0%
	51 ve Üstü	9	8	29	26	12	84
		19,6%	12,1%	27,6%	22,0%	18,5%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	8	9	12	11	43
		6,5%	12,1%	8,6%	10,2%	16,9%	10,8%
	Okur-Yazar	6	6	16	18	9	55
		13,0%	9,1%	15,2%	15,3%	13,8%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	13	11	21	13	5	63
		28,3%	16,7%	20,0%	11,0%	7,7%	15,8%
	Lise ve Dengi	7	15	27	49	21	119
		15,2%	22,7%	25,7%	41,5%	32,3%	29,8%
	Yüksekokul	10	13	4	7	1	35
		21,7%	19,7%	3,8%	5,9%	1,5%	8,8%
	Üniversite	7	13	28	19	8	75
		15,2%	19,7%	26,7%	16,1%	12,3%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	0	0	0	10	10
		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,4%	2,5%
Toplam		46	66	105	118	65	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

5) Polis'in Olaylar Karşısında Soğukkanlı Davranabilmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 30 kişi - % 52,6 “Katılmıyorum”, 64 kişi - % 54,2 oranında “Katılıyorum” diyen kadın ve 56 kişi - % 55,4 “Kararsızım”, 32 kişi - % 51,6 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 44 kişi - % 55,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 43 kişi - % 42,6 “Kararsızım”

diyen “500-1.000 TL arası” ve 61 kişi - % 65 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “1.000 – 2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir.

Tablo 9: Polisin Olaylar Karşısında Soğukkanlı Davranabilmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Soğukkanlılık		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	
Cinsiyet	Kadın	30	31	45	64	30	200	
		52,6%	50,0%	44,6%	54,2%	48,4%	50,0%	
	Erkek	27	31	56	54	32	200	
		47,4%	50,0%	55,4%	45,8%	51,6%	50,0%	
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	12	1	12	11	5	41	
		21,1%	1,6%	11,9%	9,3%	8,1%	10,3%	
	500 TL ve Altı	17	27	10	28	12	94	
		29,8%	43,5%	9,9%	23,7%	19,4%	23,5%	
	500 - 1.000 TL	13	20	43	30	19	125	
		22,8%	32,3%	42,6%	25,4%	30,6%	31,3%	
	1.000 - 2.000 TL	12	11	27	41	20	111	
		21,1%	17,7%	26,7%	34,7%	32,3%	27,8%	
	2.000 TL ve Yukarısı	3	3	9	8	6	29	
		5,3%	4,8%	8,9%	6,8%	9,7%	7,3%	
	Yaş	30 ve Altı	14	17	23	23	14	91
			24,6%	27,4%	22,8%	19,5%	22,6%	22,8%
31-40		22	21	22	32	16	113	
		38,6%	33,9%	21,8%	27,1%	25,8%	28,3%	
41-50		15	11	30	44	12	112	
		26,3%	17,7%	29,7%	37,3%	19,4%	28,0%	
51 ve Üstü		6	13	26	19	20	84	
		10,5%	21,0%	25,7%	16,1%	32,3%	21,0%	
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	6	8	12	14	43	
		5,3%	9,7%	7,9%	10,2%	22,6%	10,8%	
	Okur-Yazar	5	8	17	18	7	55	
		8,8%	12,9%	16,8%	15,3%	11,3%	13,8%	
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	13	7	19	17	7	63	
		22,8%	11,3%	18,8%	14,4%	11,3%	15,8%	
	Lise ve Dengi	17	21	25	42	14	119	
		29,8%	33,9%	24,8%	35,6%	22,6%	29,8%	
	Yüksekokul	4	4	11	9	7	35	
		7,0%	6,5%	10,9%	7,6%	11,3%	8,8%	
	Üniversite	13	15	21	18	8	75	
		22,8%	24,2%	20,8%	15,3%	12,9%	18,8%	
Yüksek Lisans/Doktora	2	1	0	2	5	10		
	3,5%	1,6%	0,0%	1,7%	8,1%	2,5%		
Toplam		57	62	101	118	62	400	
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %	

Yaş grubuna göre; 43 kişi - % 72,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31- 40yaş” ve 30 kişi - % 29,7 “Kararsızım” 66 kişi - % 56,7 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “41-50 yaş” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 38 kişi - % 63,8 “Kesinlikle Katılmıyorum” ve Katılmıyorum”, 25

kişi - % 24,8 “Kararsızım” ve 56 kişi - % 58,2 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği, cinsiyet, eğitim durumu ve yaş farkının bariz bir etkisinin olmadığı önermede gelir seviyesi yükseldikçe olumlu görüş bildirenler artmaktadır.

6) Polisin Her Zaman Görünümüne Önem Vermesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 10: Polisin Her Zaman Görünümüne Önem Vermesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Görünüşe Verilen Önem		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	19	33	45	59	44	200
		51,4%	50,0%	44,6%	55,1%	49,4%	50,0%
	Erkek	18	33	56	48	45	200
		48,6%	50,0%	55,4%	44,9%	50,6%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	5	14	11	9	41
		5,4%	7,6%	13,9%	10,3%	10,1%	10,3%
	500 TL ve Altı	8	11	26	33	16	94
		21,6%	16,7%	25,7%	30,8%	18,0%	23,5%
	500 - 1.000 TL	9	28	37	23	28	125
		24,3%	42,4%	36,6%	21,5%	31,5%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	12	19	16	33	31	111
		32,4%	28,8%	15,8%	30,8%	34,8%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	6	3	8	7	5	29
		16,2%	4,5%	7,9%	6,5%	5,6%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	5	14	22	27	23	91
		13,5%	21,2%	21,8%	25,2%	25,8%	22,8%
	31-40	15	22	27	29	20	113
		40,5%	33,3%	26,7%	27,1%	22,5%	28,3%
	41-50	10	18	37	23	24	112
		27,0%	27,3%	36,6%	21,5%	27,0%	28,0%
	51 ve Üstü	7	12	15	28	22	84
		18,9%	18,2%	14,9%	26,2%	24,7%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	4	8	12	12	7	43
		10,8%	12,1%	11,9%	11,2%	7,9%	10,8%
	Okur-Yazar	2	5	16	11	21	55
		5,4%	7,6%	15,8%	10,3%	23,6%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	8	14	8	25	8	63
		21,6%	21,2%	7,9%	23,4%	9,0%	15,8%
	Lise ve Dengi	14	22	30	25	28	119
		37,8%	33,3%	29,7%	23,4%	31,5%	29,8%
	Yüksekokul	3	5	7	13	7	35
		8,1%	7,6%	6,9%	12,1%	7,9%	8,8%
	Üniversite	6	11	24	19	15	75
		16,2%	16,7%	23,8%	17,8%	16,9%	18,8%
Yüksek Lisans/Doktora	0	1	4	2	3	10	
	0,0%	1,5%	4,0%	1,9%	3,4%	2,5%	
Toplam		37	66	101	107	89	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Cinsiyete göre; 19 kişi - % 51,4 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 59 kişi - % 55,1 “Katılıyorum” diyen kadın ve 56 kişi - % 55,4 “Kararsızım”, 45 kişi - % 55,1 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 37 kişi - % 66,7 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 37 kişi - % 36,6 “Kararsızım” ve 49 kişi - % 48,8 “Katılıyorum/Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 37 kişi - % 73,8 “Kes. Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31 - 40 yaş arası”, 37 kişi - % 36,6 “Kararsızım” diyen “41 - 50 yaş arası”, 50 kişi - % 51 “Kat./Tam. Kat.” diyen “51 ve üstü yaş” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 26 kişi - % 71,2 “Kes. Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 30 kişi - % 29,7 “Kararsızım” diyen ve 53 kişi - % 73,8 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede aylık geliri 500-1000 TL arası olanlarda ve 2000TL ve üzeri gelire sahip olanlar arasında diğerlerine göre daha yüksek oranlarda polisin görünüşüne yeterince önem vermediği düşünülmektedir.

7) Polisin Vatandaşla İletişim Kurma Düzeyinin Yeterli Olması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 25 kişi - % 54,3 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 35 kişi - % 50,7 “Katılmıyorum”, 63 kişi - % 52,1 “Katılıyorum” diyen kadın ve 57 kişi - % 52,8 “Kararsızım”, 30 kişi - % 53,6 “Tam. Kat.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 30 kişi - % 55,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 63 kişi - % 71,2 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası”, 34 kişi - % 31,5 “Kararsızım” diyen “500 TL ve altı” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 34 kişi - % 59,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” ve 54 kişi - % 56,1 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası”, 36 kişi - % 33,3 “Kararsızım” diyen “31 - 40 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 28 kişi - % 47,8 “Kes. Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 32 kişi - % 29,6 “Kararsızım” diyen ve 59 kişi - % 61,2 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede düzenli bir aylık geliri olmayanlarla 2000TL ve üzeri gelire sahip olanlarda, yaş grubuna göre bakıldığında ise yaşı 50’den fazla olanlarda polisin vatandaşla iletişim düzeyini yeterli

görmeyenler çoğunluktadır. Eğitim durumu açısından bakıldığında eğitim seviyesi yükseldikçe olumlu görüş bildirenler artmaktadır.

Tablo 11: Polislin Vatandaşla İletişim Kurma Düzeyinin Yeterli Olması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Vatandaşla İletişim		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	25	35	51	63	26	200
		54,3%	50,7%	47,2%	52,1%	46,4%	50,0%
	Erkek	21	34	57	58	30	200
		45,7%	49,3%	52,8%	47,9%	53,6%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	5	13	10	11	2	41
		10,9%	18,8%	9,3%	9,1%	3,6%	10,3%
	500 TL ve Altı	8	11	34	29	12	94
		17,4%	15,9%	31,5%	24,0%	21,4%	23,5%
	500 - 1.000 TL	16	14	32	43	20	125
		34,8%	20,3%	29,6%	35,5%	35,7%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	9	27	25	35	15	111
		19,6%	39,1%	23,1%	28,9%	26,8%	27,8%
2.000 TL ve Yukarısı	8	4	7	3	7	29	
	17,4%	5,8%	6,5%	2,5%	12,5%	7,3%	
Yaş	30 ve Altı	11	14	22	30	14	91
		23,9%	20,3%	20,4%	24,8%	25,0%	22,8%
	31-40	8	16	36	40	13	113
		17,4%	23,2%	33,3%	33,1%	23,2%	28,3%
	41-50	14	20	24	42	12	112
		30,4%	29,0%	22,2%	34,7%	21,4%	28,0%
	51 ve Üstü	13	19	26	9	17	84
		28,3%	27,5%	24,1%	7,4%	30,4%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	8	8	13	10	4	43
		17,4%	11,6%	12,0%	8,3%	7,1%	10,8%
	Okur-Yazar	10	11	16	9	9	55
		21,7%	15,9%	14,8%	7,4%	16,1%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	8	14	16	17	8	63
		17,4%	20,3%	14,8%	14,0%	14,3%	15,8%
	Lise ve Dengi	10	18	32	46	13	119
		21,7%	26,1%	29,6%	38,0%	23,2%	29,8%
	Yüksekokul	2	8	20	5	0	35
		4,3%	11,6%	18,5%	4,1%	0,0%	8,8%
	Üniversite	8	10	11	29	17	75
		17,4%	14,5%	10,2%	24,0%	30,4%	18,8%
Yüksek Lisans/Doktora	0	0	0	5	5	10	
	0,0%	0,0%	0,0%	4,1%	8,9%	2,5%	
Toplam		46	69	108	121	56	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

8) Polisin Vatandaşın Şikâyetini Yeterince Önemsemesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 12: Polisin Vatandaşın Şikâyetini Yeterince Önemsemesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Şikâyetin Önemsenmesi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	27	36	56	63	18	200
		50,9%	41,4%	52,3%	55,3%	46,2%	50,0%
	Erkek	26	51	51	51	21	200
		49,1%	58,6%	47,7%	44,7%	53,8%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	9	11	6	14	1	41
		17,0%	12,6%	5,6%	12,3%	2,6%	10,3%
	500 TL ve Altı	12	18	25	28	11	94
		22,6%	20,7%	23,4%	24,6%	28,2%	23,5%
	500 - 1.000 TL	16	29	29	38	13	125
		30,2%	33,3%	27,1%	33,3%	33,3%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	14	23	40	23	11	111
		26,4%	26,4%	37,4%	20,2%	28,2%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	2	6	7	11	3	29
		3,8%	6,9%	6,5%	9,6%	7,7%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	12	23	22	23	11	91
		22,6%	26,4%	20,6%	20,2%	28,2%	22,8%
	31-40	15	15	35	38	10	113
		28,3%	17,2%	32,7%	33,3%	25,6%	28,3%
	41-50	16	22	28	34	12	112
		30,2%	25,3%	26,2%	29,8%	30,8%	28,0%
	51 ve Üstü	10	27	22	19	6	84
		18,9%	31,0%	20,6%	16,7%	15,4%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	5	12	18	5	43
		5,7%	5,7%	11,2%	15,8%	12,8%	10,8%
	Okur-Yazar	8	12	15	14	6	55
		15,1%	13,8%	14,0%	12,3%	15,4%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	8	20	14	19	2	63
		15,1%	23,0%	13,1%	16,7%	5,1%	15,8%
	Lise ve Dengi	16	17	36	34	16	119
		30,2%	19,5%	33,6%	29,8%	41,0%	29,8%
	Yüksekokul	7	11	8	9	0	35
		13,2%	12,6%	7,5%	7,9%	0,0%	8,8%
	Üniversite	9	20	18	18	10	75
		17,0%	23,0%	16,8%	15,8%	25,6%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	2	2	4	2	0	10
		3,8%	2,3%	3,7%	1,8%	0,0%	2,5%
Toplam		53	87	107	114	39	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Cinsiyete göre; 27 kişi - % 50,9 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 56 kişi - % 52,3 “Kararsızım”, 63 kişi - % 55,3 “Katılıyorum” diyen kadın ve 51 kişi - % 58,6 “Katılmıyorum”, 21 kişi - % 53,8 “Tamamen Katıl.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 45 kişi - % 63,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılıyorum”, 51

kişi - % 66,6 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası”, 40 kişi - % 37,4 “Kararsızım” diyen “500 TL ve altı” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 38 kişi - % 55,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 56 kişi - % 60,6 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” ve 35 kişi - % 32,7 “Kararsızım” diyen “31 - 40 yaş arası katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 33 kişi - % 49,7 “Kes. Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 36 kişi - % 33,6 “Kararsızım” diyen ve 50 kişi - % 70,8 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun oluşmadığı önermede olumlu görüş bildirenlerle olumsuz görüş bildiren sayıları birbirine oldukça yakındır. Buradan hareketle gelen şikâyetlere daha verilen önemin vatandaş tarafından algılanmasını artıracak projeler çalışılabilir.

9) Polisin Görevleriyle İlgili Olarak Kamuoyunu Yeterince Bilgilendirmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 24 kişi - % 53,3 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 26 kişi - % 52 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek ve 38 kişi - % 51,4 “Katılmıyorum”, 51 kişi - % 51,5 “Kararsızım” diyen kadın ve katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 47 kişi - % 80 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 50 kişi - % 50,3 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası”, 34 kişi - % 34,3 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 41 kişi - % 65,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” ve 32 kişi - % 32,3 “Kararsızım”, 59 kişi - % 63,3 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “31 - 40 yaş arası katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 33 kişi - % 54,1 “Kes. Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 31 kişi - % 31,3 “Kararsızım” diyen ve 55 kişi - % 62,8 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede aylık gelir arttıkça olumlu görüş bildirenlerin arttığı gözlemlenmektedir. Yaş gruplarına bakıldığında olumlu görüş bildirenlerin 31-40 arası grupta ve 51 üstü grupta yoğunlaştığı söylenebilir. Eğitim durumu yükseldikçe olumlu düşünenlerin oranı artmaktadır.

Tablo 13: Polis'in Görevleriyle İlgili Olarak Kamuoyunu Yeterince Bilgilendirmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Kamuoyunun Bilgilendirilmesi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	21	38	51	66	24	200
		46,7%	51,4%	51,5%	50,0%	48,0%	50,0%
	Erkek	24	36	48	66	26	200
		53,3%	48,6%	48,5%	50,0%	52,0%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	12	11	15	1	41
		4,4%	16,2%	11,1%	11,4%	2,0%	10,3%
	500 TL ve Altı	14	9	17	30	24	94
		31,1%	12,2%	17,2%	22,7%	48,0%	23,5%
	500 - 1.000 TL	19	28	28	40	10	125
		42,2%	37,8%	28,3%	30,3%	20,0%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	10	22	34	34	11	111
		22,2%	29,7%	34,3%	25,8%	22,0%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	0	3	9	13	4	29
		0,0%	4,1%	9,1%	9,8%	8,0%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	14	16	24	28	9	91
		31,1%	21,6%	24,2%	21,2%	18,0%	22,8%
	31-40	9	13	32	44	15	113
		20,0%	17,6%	32,3%	33,3%	30,0%	28,3%
	41-50	12	29	24	33	14	112
		26,7%	39,2%	24,2%	25,0%	28,0%	28,0%
	51 ve Üstü	10	16	19	27	12	84
		22,2%	21,6%	19,2%	20,5%	24,0%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	9	11	16	4	43
		6,7%	12,2%	11,1%	12,1%	8,0%	10,8%
	Okur-Yazar	10	12	14	13	6	55
		22,2%	16,2%	14,1%	9,8%	12,0%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	6	10	13	26	8	63
		13,3%	13,5%	13,1%	19,7%	16,0%	15,8%
	Lise ve Dengi	11	22	31	38	17	119
		24,4%	29,7%	31,3%	28,8%	34,0%	29,8%
	Yüksekokul	2	8	10	13	2	35
		4,4%	10,8%	10,1%	9,8%	4,0%	8,8%
	Üniversite	13	13	19	17	13	75
		28,9%	17,6%	19,2%	12,9%	26,0%	18,8%
Yüksek Lisans/Doktora	0	0	1	9	0	10	
	0,0%	0,0%	1,0%	6,8%	0,0%	2,5%	
Toplam		45	74	99	132	50	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

10) Polis'in Vatandaşa Hizmet Bilincinde Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 32 kişi - % 50,8 “Katılmıyorum”, 62 kişi - % 53,9 “Kararsızım”, 26 kişi - % 51 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek ve 77 kişi - % 53,8 “Katılıyorum” diyen kadın ve katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 25 kişi - % 53,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 61 kişi - % 62,9 “Katılıyorum/ Tamamen

Katılıyorum” diyen “1.000-2.000 TL arası” ve 46 kişi - % 40 “Kararsızım” diyen “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir.

Tablo 14: Polisin Vatandaşa Hizmet Bilincinde Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Hizmet Bilinci	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	14	31	53	77	200
		50,0%	49,2%	46,1%	53,8%	50,0%
	Erkek	14	32	62	66	200
		50,0%	50,8%	53,9%	46,2%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	7	9	11	10	41
		25,0%	14,3%	9,6%	7,0%	10,3%
	500 TL ve Altı	5	19	26	36	94
		17,9%	30,2%	22,6%	25,2%	23,5%
	500 - 1.000 TL	9	13	46	42	125
		32,1%	20,6%	40,0%	29,4%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	7	18	25	45	111
		25,0%	28,6%	21,7%	31,5%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	0	4	7	10	29
		0,0%	6,3%	6,1%	7,0%	7,3%
	30 ve Altı	5	10	25	33	91
		17,9%	15,9%	21,7%	23,1%	22,8%
Yaş	31-40	4	22	33	44	113
		14,3%	34,9%	28,7%	30,8%	28,3%
	41-50	11	25	29	37	112
		39,3%	39,7%	25,2%	25,9%	28,0%
	51 ve Üstü	8	6	28	29	84
		28,6%	9,5%	24,3%	20,3%	21,0%
	Okuma-Yazma Bilmiyor	4	11	14	10	43
		14,3%	17,5%	12,2%	7,0%	10,8%
Eğitim Durumu	Okur-Yazar	8	10	11	18	55
		28,6%	15,9%	9,6%	12,6%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	4	6	17	29	63
		14,3%	9,5%	14,8%	20,3%	15,8%
	Lise ve Dengi	7	21	44	37	119
		25,0%	33,3%	38,3%	25,9%	29,8%
	Yüksekokul	2	9	4	15	35
		7,1%	14,3%	3,5%	10,5%	8,8%
	Üniversite	3	6	25	28	75
		10,7%	9,5%	21,7%	19,6%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	0	0	6	10
		0,0%	0,0%	0,0%	4,2%	2,5%
Toplam		28	63	115	143	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş grubuna göre; 36 kişi - % 79 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” ve 33 kişi - % 28,7 “Kararsızım”, 54 kişi - % 50,4 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “31 - 40 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 28 kişi - % 58,3 “Kes. Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 44 kişi - %

38,3 “Kararsızım” diyen ve 47 kişi - % 45,5 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede gelir seviyesi ve eğitim durumu yükseldikçe olumlu görüş bildirenlerin arttığı gözlemlenmektedir.

11) Polisin Yaklaşımlarıyla Topluma Örnek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 15: Polisin Yaklaşımlarıyla Topluma Örnek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Örnek Davranış		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	16	37	62	70	15	200
		53,3%	52,9%	48,4%	53,4%	36,6%	50,0%
	Erkek	14	33	66	61	26	200
		46,7%	47,1%	51,6%	46,6%	63,4%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	1	9	18	11	2	41
		3,3%	12,9%	14,1%	8,4%	4,9%	10,3%
	500 TL ve Altı	9	19	32	23	11	94
		30,0%	27,1%	25,0%	17,6%	26,8%	23,5%
	500 - 1.000 TL	10	22	34	42	17	125
		33,3%	31,4%	26,6%	32,1%	41,5%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	10	17	39	38	7	111
		33,3%	24,3%	30,5%	29,0%	17,1%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	0	3	5	17	4	29
		0,0%	4,3%	3,9%	13,0%	9,8%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	6	20	34	23	8	91
		20,0%	28,6%	26,6%	17,6%	19,5%	22,8%
	31-40	8	17	37	43	8	113
		26,7%	24,3%	28,9%	32,8%	19,5%	28,3%
	41-50	10	16	31	40	15	112
		33,3%	22,9%	24,2%	30,5%	36,6%	28,0%
	51 ve Üstü	6	17	26	25	10	84
		20,0%	24,3%	20,3%	19,1%	24,4%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	7	14	16	3	43
		10,0%	10,0%	10,9%	12,2%	7,3%	10,8%
	Okur-Yazar	2	10	17	20	6	55
		6,7%	14,3%	13,3%	15,3%	14,6%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	7	13	17	20	6	63
		23,3%	18,6%	13,3%	15,3%	14,6%	15,8%
	Lise ve Dengi	8	17	38	40	16	119
		26,7%	24,3%	29,7%	30,5%	39,0%	29,8%
	Yüksekokul	4	8	15	6	2	35
		13,3%	11,4%	11,7%	4,6%	4,9%	8,8%
	Üniversite	4	12	27	24	8	75
		13,3%	17,1%	21,1%	18,3%	19,5%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	2	3	0	5	0	10
		6,7%	4,3%	0,0%	3,8%	0,0%	2,5%
Toplam		30	70	128	131	41	400

Cinsiyete göre; 16 kişi - % 53,3 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 37 kişi - % 52,9 “Katılmıyorum”, 70 kişi - % 53,4 “Katılıyorum” diyen kadın ve 66 kişi - % 51,6 “Kararsızım”, 26 kişi - % 63,4 “Tam. Kat.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 32 kişi - % 64,7 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 59 kişi - % 74,6 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” ve 39 kişi - % 30,5 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 26 kişi - % 48,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 55 kişi - % 66,6 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” ve 37 kişi - % 28,9 “Kararsızım”, diyen “31 - 40 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 25 kişi - % 51 “Kes. Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 38 kişi - % 29,7 “Kararsızım” diyen ve 56 kişi - % 69,5 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği, cinsiyet farkının etkili olmadığı önermede gelir durumu yükseldikçe olumlu görüş bildirenlerin arttığı gözlemlenmektedir.

12) Polisin Suça Karşı Vatandaşları Koruması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 15 kişi - % 55,6 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 29 kişi - % 59,2 “Katılmıyorum”, 45 kişi - % 51,1 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek ve 80 kişi - % 54,8 “Katılıyorum” diyen kadın katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 36 kişi - % 71,3 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 77 kişi - % 60,9 “Kat./Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası” ve 33 kişi - % 36,7 “Kararsızım” diyen “500 TL ve altı” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 26 kişi - % 48,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 55 kişi - % 66,6 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” ve 37 kişi - % 28,9 “Kararsızım”, diyen “31 - 40 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 19 kişi - % 47,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 31 kişi - % 34,4 “Kararsızım” diyen ve 69 kişi - % 59,5 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede kadın katılımcılarda, erkek katılımcılara göre olumlu görüş sahibi olanlar fazladır. Aylık geliri, eğitim durumu ve yaş grubu yükseldikçe olumlu görüş bildirenlerin arttığı gözlemlenmektedir.

Tablo 16: Polislin Suça Karşı Vatandaşları Koruması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Suça Karşı Koruma		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	12	20	45	80	43	200
		44,4%	40,8%	50,0%	54,8%	48,9%	50,0%
	Erkek	15	29	45	66	45	200
		55,6%	59,2%	50,0%	45,2%	51,1%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	3	6	6	19	7	41
		11,1%	12,2%	6,7%	13,0%	8,0%	10,3%
	500 TL ve Altı	3	10	33	24	24	94
		11,1%	20,4%	36,7%	16,4%	27,3%	23,5%
	500 - 1.000 TL	11	15	22	59	18	125
		40,7%	30,6%	24,4%	40,4%	20,5%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	7	13	26	36	29	111
		25,9%	26,5%	28,9%	24,7%	33,0%	27,8%
2.000 TL ve Yukarısı	3	5	3	8	10	29	
	11,1%	10,2%	3,3%	5,5%	11,4%	7,3%	
Yaş	30 ve Altı	9	12	24	30	16	91
		33,3%	24,5%	26,7%	20,5%	18,2%	22,8%
	31-40	5	11	30	40	27	113
		18,5%	22,4%	33,3%	27,4%	30,7%	28,3%
	41-50	3	9	24	51	25	112
		11,1%	18,4%	26,7%	34,9%	28,4%	28,0%
51 ve Üstü	10	17	12	25	20	84	
	37,0%	34,7%	13,3%	17,1%	22,7%	21,0%	
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	4	6	4	16	13	43
		14,8%	12,2%	4,4%	11,0%	14,8%	10,8%
	Okur-Yazar	2	5	11	23	14	55
		7,4%	10,2%	12,2%	15,8%	15,9%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	6	6	12	29	10	63
		22,2%	12,2%	13,3%	19,9%	11,4%	15,8%
	Lise ve Dengi	5	14	31	42	27	119
		18,5%	28,6%	34,4%	28,8%	30,7%	29,8%
	Yüksekokul	7	9	11	8	0	35
		25,9%	18,4%	12,2%	5,5%	0,0%	8,8%
	Üniversite	3	9	20	24	19	75
		11,1%	18,4%	22,2%	16,4%	21,6%	18,8%
Yüksek Lisans/Doktora	0	0	1	4	5	10	
	0,0%	0,0%	1,1%	2,7%	5,7%	2,5%	
Toplam		27	49	90	146	88	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

13) Polislin Vatandaşa Tarafsız Yaklaşabilmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 30 kişi - % 66,7 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 29 kişi - % 61,7 “Tam. Kat.” diyen kadın ve 65 kişi - % 55, 6 “Katılmıyorum”, 54 kişi - % 54,5 Kararsızım”, 48 kişi - % 52,2 “Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 59 kişi - % 54,2 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” ve 41 kişi - % 41,4 “Kararsızım” diyen “500 TL ve altı” ve 43 kişi - % 61,2 Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 51 kişi - % 64,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 35 kişi -

% 48,5 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “31 - 40 yaş arası” ve 38 kişi - % 38,4 “Kararsızım”, diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 49 kişi - % 56,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 29 kişi - % 29,3 “Kararsızım” diyen ve 41 kişi - % 56 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Tablo 17: Polisin Vatandaşa Tarafsız Yaklaşabilmesi İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tarafsızlık		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	30	52	45	44	29	200
		66,7%	44,4%	45,5%	47,8%	61,7%	50,0%
	Erkek	15	65	54	48	18	200
		33,3%	55,6%	54,5%	52,2%	38,3%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	3	7	11	7	13	41
		6,7%	6,0%	11,1%	7,6%	27,7%	10,3%
	500 TL ve Altı	12	13	41	22	6	94
		26,7%	11,1%	41,4%	23,9%	12,8%	23,5%
	500 - 1.000 TL	4	53	27	30	11	125
		8,9%	45,3%	27,3%	32,6%	23,4%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	18	38	13	27	15	111
		40,0%	32,5%	13,1%	29,3%	31,9%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	8	6	7	6	2	29
		17,8%	5,1%	7,1%	6,5%	4,3%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	11	27	12	20	21	91
		24,4%	23,1%	12,1%	21,7%	44,7%	22,8%
	31-40	15	36	27	25	10	113
		33,3%	30,8%	27,3%	27,2%	21,3%	28,3%
	41-50	11	32	38	24	7	112
		24,4%	27,4%	38,4%	26,1%	14,9%	28,0%
	51 ve Üstü	8	22	22	23	9	84
		17,8%	18,8%	22,2%	25,0%	19,1%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	6	10	12	11	4	43
		13,3%	8,5%	12,1%	12,0%	8,5%	10,8%
	Okur-Yazar	3	11	14	18	9	55
		6,7%	9,4%	14,1%	19,6%	19,1%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	10	19	21	10	3	63
		22,2%	16,2%	21,2%	10,9%	6,4%	15,8%
	Lise ve Dengi	11	38	29	30	11	119
		24,4%	32,5%	29,3%	32,6%	23,4%	29,8%
	Yüksekokul	7	13	8	4	3	35
		15,6%	11,1%	8,1%	4,3%	6,4%	8,8%
	Üniversite	8	25	14	14	14	75
		17,8%	21,4%	14,1%	15,2%	29,8%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	1	1	5	3	10
		0,0%	0,9%	1,0%	5,4%	6,4%	2,5%
Toplam		45	117	99	92	47	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Çoğunluğun oluşmadığı önermede olumsuz görüş bildirenlerin sayıları olumlu görüş bildirenlerden fazladır. Buradan hareketle gelen tarafsızlık ilkesinin altının çizilmesi gerektiği söylenebilir.

14) Polisin Türkçe’yi Doğru ve Güzel Kullanması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 18: Polisin Türkçe’yi Doğru ve Güzel Kullanması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Türkçe Kullanımı		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	22	50	55	43	30	200
		51,2%	52,1%	49,5%	44,3%	56,6%	50,0%
	Erkek	21	46	56	54	23	200
		48,8%	47,9%	50,5%	55,7%	43,4%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	4	12	20	3	41
		4,7%	4,2%	10,8%	20,6%	5,7%	10,3%
	500 TL ve Altı	9	22	33	25	5	94
		20,9%	22,9%	29,7%	25,8%	9,4%	23,5%
	500 - 1.000 TL	21	32	29	22	21	125
		48,8%	33,3%	26,1%	22,7%	39,6%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	10	33	29	21	18	111
		23,3%	34,4%	26,1%	21,6%	34,0%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	1	5	8	9	6	29
		2,3%	5,2%	7,2%	9,3%	11,3%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	6	27	20	25	13	91
		14,0%	28,1%	18,0%	25,8%	24,5%	22,8%
	31-40	15	33	29	24	12	113
		34,9%	34,4%	26,1%	24,7%	22,6%	28,3%
	41-50	13	17	34	38	10	112
		30,2%	17,7%	30,6%	39,2%	18,9%	28,0%
	51 ve Üstü	9	19	28	10	18	84
		20,9%	19,8%	25,2%	10,3%	34,0%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	5	12	9	13	4	43
		11,6%	12,5%	8,1%	13,4%	7,5%	10,8%
	Okur-Yazar	6	14	15	9	11	55
		14,0%	14,6%	13,5%	9,3%	20,8%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	7	11	22	10	13	63
		16,3%	11,5%	19,8%	10,3%	24,5%	15,8%
	Lise ve Dengi	12	29	33	34	11	119
		27,9%	30,2%	29,7%	35,1%	20,8%	29,8%
	Yüksekokul	11	11	7	4	2	35
		25,6%	11,5%	6,3%	4,1%	3,8%	8,8%
	Üniversite	2	18	21	22	12	75
		4,7%	18,8%	18,9%	22,7%	22,6%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	1	4	5	0	10
		0,0%	1,0%	3,6%	5,2%	0,0%	2,5%
Toplam		43	96	111	97	53	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre; 22 kişi - % 51,2 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 50 kişi - % 52,1 “Katılmıyorum”, 30 kişi - % 61,7 “Tamamen Katılıyorum” diyen kadın ve 56 kişi -

% 50,5 “Kararsızım”, 54 kişi - % 55,7 “Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 43 kişi - % 82,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 41 kişi - % 62,3 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” ve 33 kişi - % 29,7 “Kararsızım” diyen “500 TL ve altı” ve diyen gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 48 kişi - % 69,3 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31 - 40 yaş arası” ve 34 kişi - % 30,6 “Kararsızım”, 48 kişi - % 58,1 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 41 kişi - % 58,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 33 kişi - % 29,7 “Kararsızım” diyen ve 45 kişi - % 55,9 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun oluşmadığı önermede olumlu görüş bildirenlerin sayıları olumsuz görüş bildirenlerden fazla olsa da değişkenlere bağlı olarak anlamlandırılabilen bir çoğunluk oluşmamıştır.

15) Polisin Yapmakla Yükümlü Görevleri Nedeniyle Olumsuz Bir İmaja Sahip Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 24 kişi - % 52,2 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 46 kişi - % 54,1 “Katılmıyorum”, 53 kişi - % 50,5 “Kararsızım” diyen kadın ve 58 kişi - % 54,2 “Katılıyorum”, 29 kişi - % 50,9 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 49 kişi - % 69,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” ve 31 kişi - % 29,5 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum”, 47 kişi - % 51,3 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 35 kişi - % 54,2 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 42 kişi - % 40 “Kararsızım” diyen “31 - 40 yaş arası” ve 43 kişi - % 50,8 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 49 kişi - % 76,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 35 kişi - % 33,3 “Kararsızım” diyen “lise/dengi okul mezunu” ve 42 kişi - % 49,8 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “ilkokul / ilköğretim / ortaokul mezunu” katılımcılara aittir.

Tablo 19: Polisin Yapmakla Yükümlü Görevleri Nedeniyle Olumsuz Bir İmajı Sahip Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Olumsuz İmaj		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	24 52,2%	46 54,1%	53 50,5%	49 45,8%	28 49,1%	200 50,0%
	Erkek	22 47,8%	39 45,9%	52 49,5%	58 54,2%	29 50,9%	200 50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2 4,3%	8 9,4%	11 10,5%	11 10,3%	9 15,8%	41 10,3%
	500 TL ve Altı	14 30,4%	23 27,1%	26 24,8%	20 18,7%	11 19,3%	94 23,5%
	500 - 1.000 TL	12 26,1%	37 43,5%	30 28,6%	24 22,4%	22 38,6%	125 31,3%
	1.000 - 2.000 TL	16 34,8%	17 20,0%	31 29,5%	38 35,5%	9 15,8%	111 27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	2 4,3%	0 0,0%	7 6,7%	14 13,1%	6 10,5%	29 7,3%
Yaş	30 ve Altı	8 17,4%	16 18,8%	19 18,1%	32 29,9%	16 28,1%	91 22,8%
	31-40	13 28,3%	22 25,9%	42 40,0%	21 19,6%	15 26,3%	113 28,3%
	41-50	10 21,7%	29 34,1%	30 28,6%	30 28,0%	13 22,8%	112 28,0%
	51 ve Üstü	15 32,6%	18 21,2%	14 13,3%	24 22,4%	13 22,8%	84 21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	2 4,3%	9 10,6%	12 11,4%	14 13,1%	6 10,5%	43 10,8%
	Okur-Yazar	15 32,6%	20 23,5%	13 12,4%	4 3,7%	3 5,3%	55 13,8%
	İlkokul/İlköğretim/Ortaokul	0 0,0%	9 10,6%	13 12,4%	27 25,2%	14 24,6%	63 15,8%
	Lise ve Dengi	19 41,3%	30 35,3%	35 33,3%	25 23,4%	10 17,5%	119 29,8%
	Yüksekokul	0 0,0%	1 1,2%	11 10,5%	14 13,1%	9 15,8%	35 8,8%
	Üniversite	10 21,7%	14 16,5%	18 17,1%	18 16,8%	15 26,3%	75 18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0 0,0%	2 2,4%	3 2,9%	5 4,7%	0 0,0%	10 2,5%
Toplam		46 100,0%	85 100,0%	105 100,0%	107 100,0%	57 100,0%	400 100 %

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede erkek katılımcılarda, kadın katılımcılara göre olumlu görüş sahibi olanlar fazladır. Aylık geliri yükseldikçe olumlu görüş bildirenlerin arttığı gözlemlenmektedir. Eğitim durumunun yüksek olduğu gruplarda da olumlu görüş bildiren katılımcı oranı açısından yüksek sonuçlar elde edilmiştir.

16) Polisin Vatandaşa Kaba ve Sert Davranması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 20: Polisin Vatandaşa Kaba ve Sert Davranması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Kaba ve Sert Davranış		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	22	50	51	51	26	200
		61,1%	53,8%	51,5%	42,9%	49,1%	50,0%
	Erkek	14	43	48	68	27	200
		38,9%	46,2%	48,5%	57,1%	50,9%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	13	7	11	8	41
		5,6%	14,0%	7,1%	9,2%	15,1%	10,3%
	500 TL ve Altı	17	21	15	34	7	94
		47,2%	22,6%	15,2%	28,6%	13,2%	23,5%
	500 - 1.000 TL	10	20	48	35	12	125
		27,8%	21,5%	48,5%	29,4%	22,6%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	5	35	25	29	17	111
		13,9%	37,6%	25,3%	24,4%	32,1%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	2	4	4	10	9	29
		5,6%	4,3%	4,0%	8,4%	17,0%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	5	14	24	32	16	91
		13,9%	15,1%	24,2%	26,9%	30,2%	22,8%
	31-40	17	33	24	26	13	113
		47,2%	35,5%	24,2%	21,8%	24,5%	28,3%
	41-50	8	25	32	32	15	112
		22,2%	26,9%	32,3%	26,9%	28,3%	28,0%
	51 ve Üstü	6	21	19	29	9	84
		16,7%	22,6%	19,2%	24,4%	17,0%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	2	11	14	11	5	43
		5,6%	11,8%	14,1%	9,2%	9,4%	10,8%
	Okur-Yazar	8	13	19	11	4	55
		22,2%	14,0%	19,2%	9,2%	7,5%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	3	19	13	23	5	63
		8,3%	20,4%	13,1%	19,3%	9,4%	15,8%
	Lise ve Dengi	15	24	27	37	16	119
		41,7%	25,8%	27,3%	31,1%	30,2%	29,8%
	Yüksekokul	1	8	6	11	9	35
		2,8%	8,6%	6,1%	9,2%	17,0%	8,8%
	Üniversite	6	15	18	24	12	75
		16,7%	16,1%	18,2%	20,2%	22,6%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	1	3	2	2	2	10
		2,8%	3,2%	2,0%	1,7%	3,8%	2,5%
Toplam		36	93	99	119	53	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Cinsiyete göre; 22 kişi - % 61,1 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 50 kişi - % 53,8 “Katılmıyorum”, 51 kişi - % 51,5 “Kararsızım” diyen kadın ve 68 kişi - % 57,1 “Katılıyorum”, 27 kişi - % 50,9 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 40 kişi - % 51,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 25 kişi - % 25,3 “Kararsızım”, 46 kişi - % 56,3 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 50

kişi - % 83,7 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31 - 40 yaş arası” ve 32 kişi - % 32,3 “Kararsızım” 47 kişi - % 55,2 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 39 kişi - % 67,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 27 kişi - % 27,3 “Kararsızım” ve 53 kişi - % 61,3 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun polisin kaba ve sert davrandığını belirttiği önermede değişkenlere bağlı olarak anlamlandırılabilen bir çoğunluk oluşmamıştır.

17) Emniyet Teşkilatı’nın Şeffaf Bir Yapılanmasının Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 31 kişi - % 55,4 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 56 kişi - % 52,3 “Katılmıyorum”, 51 kişi - % 56,7 “Kararsızım” diyen erkek ve 57 kişi - % 61,3 “Katılıyorum”, 28 kişi - % 51,9 “Tamamen Katılıyorum” diyen kadın katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 51 kişi - % 62,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 36 kişi - % 40 “Kararsızım”, 38 kişi - % 51,7 “Katılıyorum /Tam. Katılıyorum” diyen “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 52 kişi - % 64,7 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “30 ve altı” ve 27 kişi - % 30 “Kararsızım” 34 kişi - % 47,4 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 41 kişi - % 49,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 28 kişi - % 31,1 “Kararsızım” ve 50 kişi - % 67,7 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun oluşmadığı önermede olumlu görüş bildirenlerin sayıları olumsuz görüş bildirenlerden fazladır. Ayrıca cinsiyetine göre bakıldığında kadın katılımcılardan olumlu görüş bildirenler çoğunluktadır. 500 TL ve altı gelire sahip olanlarda, 30 ve altı ile 41-50 arası yaş gruplarında olumsuz görüş bildirenlerin fazlalığı dikkate alınmalıdır. Eğitim durumuna göre ise yalnızca okuma yazma bilmeyenlerle lise ve dengi okul mezunlarında olumlu görüş bildirenler yoğunlaşmıştır.

Tablo 21: Emniyet Teşkilatı’nın Şeffaf Bir Yapılanmasının Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Şeffaflık		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	25	51	39	57	28	200
		44,6%	47,7%	43,3%	61,3%	51,9%	50,0%
	Erkek	31	56	51	36	26	200
		55,4%	52,3%	56,7%	38,7%	48,1%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	5	10	3	10	13	41
		8,9%	9,3%	3,3%	10,8%	24,1%	10,3%
	500 TL ve Altı	9	33	27	20	5	94
		16,1%	30,8%	30,0%	21,5%	9,3%	23,5%
	500 - 1.000 TL	18	33	36	24	14	125
		32,1%	30,8%	40,0%	25,8%	25,9%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	19	22	21	31	18	111
		33,9%	20,6%	23,3%	33,3%	33,3%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	5	9	3	8	4	29
		8,9%	8,4%	3,3%	8,6%	7,4%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	19	33	22	11	6	91
		33,9%	30,8%	24,4%	11,8%	11,1%	22,8%
	31-40	6	19	23	42	23	113
		10,7%	17,8%	25,6%	45,2%	42,6%	28,3%
	41-50	21	30	27	20	14	112
		37,5%	28,0%	30,0%	21,5%	25,9%	28,0%
	51 ve Üstü	10	25	18	20	11	84
		17,9%	23,4%	20,0%	21,5%	20,4%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	0	4	8	22	9	43
		0,0%	3,7%	8,9%	23,7%	16,7%	10,8%
	Okur-Yazar	10	20	12	6	7	55
		17,9%	18,7%	13,3%	6,5%	13,0%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	11	18	10	17	7	63
		19,6%	16,8%	11,1%	18,3%	13,0%	15,8%
	Lise ve Dengi	13	28	28	32	18	119
		23,2%	26,2%	31,1%	34,4%	33,3%	29,8%
	Yüksekokul	8	13	9	4	1	35
		14,3%	12,1%	10,0%	4,3%	1,9%	8,8%
	Üniversite	10	23	22	9	11	75
		17,9%	21,5%	24,4%	9,7%	20,4%	18,8%
Yüksek Lisans/Doktora	4	1	1	3	1	10	
	7,1%	0,9%	1,1%	3,2%	1,9%	2,5%	
Toplam		56	107	90	93	54	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

18) Polisliğin Zor Bir Meslek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 44 kişi - % 57,1 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 73 kişi - % 55,3 “Katılmıyorum”, diyen kadın ve 46 kişi - % 61,3 “Katılıyorum”, 18 kişi - % 64,3 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 63 kişi - % 59,7 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 33 kişi - % 64,1 “Kat./Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası” ve 30 kişi - % 34,1 “Kararsızım”, “1.000-2.000 TL

arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 73 kişi - % 69,2 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 28 kişi - % 31,8 “Kararsızım” 44 kişi - % 80,6“Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 60 kişi - % 56,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 27 kişi - % 30,7 “Kararsızım” ve 32 kişi - % 62,8 “Katılıyorum /Tam. Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Tablo 22: Polisliğin Zor Bir Meslek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Polisliğin Zorluğu		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	44	73	44	29	10	200
		57,1%	55,3%	50,0%	38,7%	35,7%	50,0%
	Erkek	33	59	44	46	18	200
		42,9%	44,7%	50,0%	61,3%	64,3%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	8	11	5	11	6	41
		10,4%	8,3%	5,7%	14,7%	21,4%	10,3%
	500 TL ve Altı	15	34	20	18	7	94
		19,5%	25,8%	22,7%	24,0%	25,0%	23,5%
	500 - 1.000 TL	22	41	29	24	9	125
		28,6%	31,1%	33,0%	32,0%	32,1%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	25	36	30	17	3	111
		32,5%	27,3%	34,1%	22,7%	10,7%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	7	10	4	5	3	29
		9,1%	7,6%	4,5%	6,7%	10,7%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	15	28	20	20	8	91
		19,5%	21,2%	22,7%	26,7%	28,6%	22,8%
	31-40	27	45	24	13	4	113
		35,1%	34,1%	27,3%	17,3%	14,3%	28,3%
	41-50	13	29	28	31	11	112
		16,9%	22,0%	31,8%	41,3%	39,3%	28,0%
	51 ve Üstü	22	30	16	11	5	84
		28,6%	22,7%	18,2%	14,7%	17,9%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	18	21	4	0	0	43
		23,4%	15,9%	4,5%	0,0%	0,0%	10,8%
	Okur-Yazar	4	15	16	14	6	55
		5,2%	11,4%	18,2%	18,7%	21,4%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	14	20	12	13	4	63
		18,2%	15,2%	13,6%	17,3%	14,3%	15,8%
	Lise ve Dengi	21	39	27	23	9	119
		27,3%	29,5%	30,7%	30,7%	32,1%	29,8%
	Yüksekokul	9	16	4	4	2	35
		11,7%	12,1%	4,5%	5,3%	7,1%	8,8%
	Üniversite	6	21	22	19	7	75
		7,8%	15,9%	25,0%	25,3%	25,0%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	5	0	3	2	0	10
		6,5%	0,0%	3,4%	2,7%	0,0%	2,5%
Toplam		77	132	88	75	28	400

Bu önermenin sonuçlarına baktığımızda çoğunluğun polisliğin zor bir meslek olmadığını düşündüğünü söyleyene bilir.

19) Polisliğin Saygın ve İtibarlı Bir Meslek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 23: Polisliğin Saygın ve İtibarlı Bir Meslek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Saygınlık		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	38	67	44	34	17	200
		57,6%	51,1%	47,3%	45,3%	48,6%	50,0%
	Erkek	28	64	49	41	18	200
		42,4%	48,9%	52,7%	54,7%	51,4%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	5	7	9	12	8	41
		7,6%	5,3%	9,7%	16,0%	22,9%	10,3%
	500 TL ve Altı	10	26	23	23	12	94
		15,2%	19,8%	24,7%	30,7%	34,3%	23,5%
	500 - 1.000 TL	28	49	24	18	6	125
		42,4%	37,4%	25,8%	24,0%	17,1%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	18	38	32	16	7	111
		27,3%	29,0%	34,4%	21,3%	20,0%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	5	11	5	6	2	29
		7,6%	8,4%	5,4%	8,0%	5,7%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	14	24	20	23	10	91
		21,2%	18,3%	21,5%	30,7%	28,6%	22,8%
	31-40	19	42	25	19	8	113
		28,8%	32,1%	26,9%	25,3%	22,9%	28,3%
	41-50	20	35	25	20	12	112
		30,3%	26,7%	26,9%	26,7%	34,3%	28,0%
	51 ve Üstü	13	30	23	13	5	84
		19,7%	22,9%	24,7%	17,3%	14,3%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	8	21	8	6	0	43
		12,1%	16,0%	8,6%	8,0%	0,0%	10,8%
	Okur-Yazar	10	18	13	8	6	55
		15,2%	13,7%	14,0%	10,7%	17,1%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	11	20	14	11	7	63
		16,7%	15,3%	15,1%	14,7%	20,0%	15,8%
	Lise ve Dengi	20	38	29	22	10	119
		30,3%	29,0%	31,2%	29,3%	28,6%	29,8%
	Yüksekokul	3	7	11	10	4	35
		4,5%	5,3%	11,8%	13,3%	11,4%	8,8%
	Üniversite	12	24	15	16	8	75
		18,2%	18,3%	16,1%	21,3%	22,9%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	2	3	3	2	0	10
		3,0%	2,3%	3,2%	2,7%	0,0%	2,5%
Toplam		66	131	93	75	35	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre; 38 kişi - % 57,6 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 67 kişi - % 51,1 “Katılmıyorum” diyen kadın ve 49 kişi - % 52,7 “Kararsızım”, 41 kişi - % 54,7 “Katılıyorum”, 18 kişi - % 51,4 “Tam. Kat.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 77 kişi - % 79,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 24 kişi - % 64,1 “Kat./Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası” ve 32 kişi - % 34,4 “Kararsızım”, “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 61 kişi - % 60,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 32 kişi - % 51 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 58 kişi - % 59,3 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 29 kişi - % 31,2 “Kararsızım” ve 42 kişi - % 57,9 “Katılıyorum /Tam. Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Genel anlamda verilen cevaplardan katılımcıların polislik mesleği ile ilgili olarak saygın ve itibarlı bir meslek olmadığını düşündükleri sonucu çıkmaktadır.

20) Polislik Mesleğinin Her İnsanın Öncelikli Olarak Seçmek İsteyebileceği Bir Meslek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 27 kişi - % 50,9 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 44 kişi - % 51,8 “Katılmıyorum”, 55 kişi - % 51,4 “Katılıyorum”, 32 kişi % 55,2 “Tamamen Katılıyorum” diyen kadın ve 55 kişi - % 56,7 “Kararsızım” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 43 kişi - % 60,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 37 kişi - % 38,1 “Kararsızım”, 45 kişi - % 50,8 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 39 kişi - % 56,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 31 kişi - % 32 “Kararsızım” diyen “31-40 yaş arası” ve 51 kişi - % 62,7 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 50 kişi - % 73 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 29 kişi - % 29,9 “Kararsızım” ve 40 kişi - % 46,9 “Katılıyorum /Tam. Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede lise dengi okul mezunu katılımcılarda ve 51 yaş üstü grupta olumsuz görüş bildirenler çoğunluktadır.

Tablo 24: Polislik Mesleğinin Her İnsanın Öncelikli Olarak Seçmek İsteyebileceği Bir Meslek Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Polisliğin Tercih Edilebilirliği		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	27	44	42	55	32	200
		50,9%	51,8%	43,3%	51,4%	55,2%	50,0%
	Erkek	26	41	55	52	26	200
		49,1%	48,2%	56,7%	48,6%	44,8%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	3	4	9	15	10	41
		5,7%	4,7%	9,3%	14,0%	17,2%	10,3%
	500 TL ve Altı	19	24	11	24	16	94
		35,8%	28,2%	11,3%	22,4%	27,6%	23,5%
	500 - 1.000 TL	14	29	37	34	11	125
		26,4%	34,1%	38,1%	31,8%	19,0%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	14	21	33	27	16	111
		26,4%	24,7%	34,0%	25,2%	27,6%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	3	7	7	7	5	29
		5,7%	8,2%	7,2%	6,5%	8,6%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	13	20	18	24	16	91
		24,5%	23,5%	18,6%	22,4%	27,6%	22,8%
	31-40	15	24	31	28	15	113
		28,3%	28,2%	32,0%	26,2%	25,9%	28,3%
	41-50	12	21	28	32	19	112
		22,6%	24,7%	28,9%	29,9%	32,8%	28,0%
	51 ve Üstü	13	20	20	23	8	84
		24,5%	23,5%	20,6%	21,5%	13,8%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	2	7	14	14	6	43
		3,8%	8,2%	14,4%	13,1%	10,3%	10,8%
	Okur-Yazar	7	11	14	17	6	55
		13,2%	12,9%	14,4%	15,9%	10,3%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	9	16	10	17	11	63
		17,0%	18,8%	10,3%	15,9%	19,0%	15,8%
	Lise ve Dengi	20	30	29	28	12	119
		37,7%	35,3%	29,9%	26,2%	20,7%	29,8%
	Yüksekokul	3	9	11	7	5	35
		5,7%	10,6%	11,3%	6,5%	8,6%	8,8%
	Üniversite	9	10	19	21	16	75
		17,0%	11,8%	19,6%	19,6%	27,6%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	3	2	0	3	2	10
		5,7%	2,4%	0,0%	2,8%	3,4%	2,5%
Toplam		53	85	97	107	58	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

21) Mevcut Kanunların Polisin İşini Kolaylaştırması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 26 kişi - % 54,2 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 46 kişi - % 52,9 “Katılmıyorum” diyen erkek ve 48 kişi - % 50,5 “Kararsızım”, 57 kişi % 52,8 “Katılıyorum” ve 32 kişi - % 51,6 “Tam. Kat.” diyen kadın katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 43 kişi - % 59,7 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 34 kişi - %

35,8 “Kararsızım”, 48 kişi - % 56,1 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” diyen “500 TL ve altı” gelire sahip katılımcılara aittir.

Tablo 25: Mevcut Kanunların Polisin İşini Kolaylaştırması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Kanunların Polisliği Kolaylaştırması		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	22	41	48	57	32	200
		45,8%	47,1%	50,5%	52,8%	51,6%	50,0%
	Erkek	26	46	47	51	30	200
		54,2%	52,9%	49,5%	47,2%	48,4%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	3	6	12	14	6	41
		6,3%	6,9%	12,6%	13,0%	9,7%	10,3%
	500 TL ve Altı	20	23	13	21	17	94
		41,7%	26,4%	13,7%	19,4%	27,4%	23,5%
	500 - 1.000 TL	11	32	34	31	17	125
		22,9%	36,8%	35,8%	28,7%	27,4%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	10	23	27	35	16	111
		20,8%	26,4%	28,4%	32,4%	25,8%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	4	3	9	7	6	29
		8,3%	3,4%	9,5%	6,5%	9,7%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	10	12	21	30	18	91
		20,8%	13,8%	22,1%	27,8%	29,0%	22,8%
	31-40	15	24	24	29	21	113
		31,3%	27,6%	25,3%	26,9%	33,9%	28,3%
	41-50	9	23	33	34	13	112
		18,8%	26,4%	34,7%	31,5%	21,0%	28,0%
	51 ve Üstü	14	28	17	15	10	84
		29,2%	32,2%	17,9%	13,9%	16,1%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	4	6	10	15	8	43
		8,3%	6,9%	10,5%	13,9%	12,9%	10,8%
	Okur-Yazar	8	18	18	7	4	55
		16,7%	20,7%	18,9%	6,5%	6,5%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	9	13	13	18	10	63
		18,8%	14,9%	13,7%	16,7%	16,1%	15,8%
	Lise ve Dengi	11	25	28	37	18	119
		22,9%	28,7%	29,5%	34,3%	29,0%	29,8%
	Yüksekokul	9	13	5	5	3	35
		18,8%	14,9%	5,3%	4,6%	4,8%	8,8%
	Üniversite	7	8	20	24	16	75
		14,6%	9,2%	21,1%	22,2%	25,8%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	4	1	2	3	10
		0,0%	4,6%	1,1%	1,9%	4,8%	2,5%
Toplam		48	87	95	108	62	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş grubuna göre; 39 kişi - % 58,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 33 kişi - % 34,7 “Kararsızım”, 47 kişi - % 52,5 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 36 kişi - % 51,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”,

28 kişi - % 29,5 “Kararsızım” ve 55 kişi - % 63,3 “Katılıyorum /Tam. Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Genele bakıldığında mevcut kanunların polisin işini kolaylaştırdığını düşündüğünü belirtmiş olsa da 500 TL ve altı aylık geliri olanlarda, 51 yaş üstü grupta ve okuryazarlar ile yüksekokul mezunlarında olumsuz görüş sahibi olanlar fazladır.

22) Polisin Mesleki Alan Bilgisinin Yeterli Düzeyde Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 26: Polisin Mesleki Alan Bilgisinin Yeterli Düzeyde Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Polisin Yeterli Mesleki Alan Bilgisi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	21	46	43	55	35	200
		48,8%	58,2%	44,3%	47,8%	53,0%	50,0%
	Erkek	22	33	54	60	31	200
		51,2%	41,8%	55,7%	52,2%	47,0%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	8	12	14	5	41
		4,7%	10,1%	12,4%	12,2%	7,6%	10,3%
	500 TL ve Altı	13	20	24	24	13	94
		30,2%	25,3%	24,7%	20,9%	19,7%	23,5%
	500 - 1.000 TL	14	22	34	37	18	125
		32,6%	27,8%	35,1%	32,2%	27,3%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	10	29	23	27	22	111
		23,3%	36,7%	23,7%	23,5%	33,3%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	4	0	4	13	8	29
		9,3%	0,0%	4,1%	11,3%	12,1%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	8	20	21	27	15	91
		18,6%	25,3%	21,6%	23,5%	22,7%	22,8%
	31-40	19	36	21	21	16	113
		44,2%	45,6%	21,6%	18,3%	24,2%	28,3%
	41-50	1	12	30	42	27	112
		2,3%	15,2%	30,9%	36,5%	40,9%	28,0%
	51 ve Üstü	15	11	25	25	8	84
		34,9%	13,9%	25,8%	21,7%	12,1%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	6	10	7	12	8	43
		14,0%	12,7%	7,2%	10,4%	12,1%	10,8%
	Okur-Yazar	10	14	16	14	1	55
		23,3%	17,7%	16,5%	12,2%	1,5%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	4	6	12	22	19	63
		9,3%	7,6%	12,4%	19,1%	28,8%	15,8%
	Lise ve Dengi	4	20	38	36	21	119
		9,3%	25,3%	39,2%	31,3%	31,8%	29,8%
	Yüksekokul	12	12	3	5	3	35
		27,9%	15,2%	3,1%	4,3%	4,5%	8,8%
	Üniversite	7	17	18	22	11	75
		16,3%	21,5%	18,6%	19,1%	16,7%	18,8%

	Yüksek Lisans/Doktora	0	0	3	4	3	10
		0,0%	0,0%	3,1%	3,5%	4,5%	2,5%
Toplam		43	79	97	115	66	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre; 22 kişi - % 51,2 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 54 kişi - % 55,7 “Kararsızım”, 60 kişi % 52,2 “Katılıyorum” diyen erkek ve 46 kişi - % 58,2 “Katılmıyorum”, 35 kişi - % 53 “Tam. Kat.” diyen kadın katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 39 kişi - % 60 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “1.000-2.000 TL arası”, 34 kişi - % 35,1 “Kararsızım”, 55 kişi - % 59,5 “Kat./Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 19 kişi - % 44,2 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 30 kişi - % 30,9 “Kararsızım”, 69 kişi - % 77,4 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 24 kişi - % 34,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 38 kişi - % 39,2 “Kararsızım” ve 57 kişi - % 63,1 “Katılıyorum /Tam. Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirmiş olduğu önermede okuryazarlar ile yüksekokul mezunlarında olumsuz görüş sahibi olanlar fazladır. Tablo 25’te de aynı şekilde çoğunluğun tersine görüş bildirenlerin fazla olduğu bu iki grubun ayrıca değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

23) Vatandaşın Polise Tepkisel Yaklaşması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 30 kişi - % 52,6 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 43 kişi - % 50,6 “Katılmıyorum”, 31 kişi % 52,5 “Tamamen Katılıyorum” diyen kadın ve 61 kişi - % 53 “Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 48 kişi - % 66,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 27 kişi - % 32,1 “Kararsızım”, 50 kişi - % 55 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 44 kişi - % 59,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 26 kişi - % 31 “Kararsızım” diyen “31-40 yaş arası” ve 51 kişi - % 60 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41 - 50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 35 kişi - % 63,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 25 kişi - % 29,8 “Kararsızım” ve 49 kişi - % 55,8 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Tablo 27: Vatandaşın Polise Tepkisel Yaklaşması İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Vatandaşın Tepkisel Yaklaşımı		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	30	43	42	54	31	200
		52,6%	50,6%	50,0%	47,0%	52,5%	50,0%
	Erkek	27	42	42	61	28	200
		47,4%	49,4%	50,0%	53,0%	47,5%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	6	5	10	12	8	41
		10,5%	5,9%	11,9%	10,4%	13,6%	10,3%
	500 TL ve Altı	10	18	22	31	13	94
		17,5%	21,2%	26,2%	27,0%	22,0%	23,5%
	500 - 1.000 TL	18	30	27	36	14	125
		31,6%	35,3%	32,1%	31,3%	23,7%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	20	23	20	27	21	111
		35,1%	27,1%	23,8%	23,5%	35,6%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	3	9	5	9	3	29
		5,3%	10,6%	6,0%	7,8%	5,1%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	7	15	19	32	18	91
		12,3%	17,6%	22,6%	27,8%	30,5%	22,8%
	31-40	14	30	26	28	15	113
		24,6%	35,3%	31,0%	24,3%	25,4%	28,3%
	41-50	20	21	20	32	19	112
		35,1%	24,7%	23,8%	27,8%	32,2%	28,0%
	51 ve Üstü	16	19	19	23	7	84
		28,1%	22,4%	22,6%	20,0%	11,9%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	5	10	14	11	3	43
		8,8%	11,8%	16,7%	9,6%	5,1%	10,8%
	Okur-Yazar	13	15	9	11	7	55
		22,8%	17,6%	10,7%	9,6%	11,9%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	6	10	12	23	12	63
		10,5%	11,8%	14,3%	20,0%	20,3%	15,8%
	Lise ve Dengi	18	27	25	33	16	119
		31,6%	31,8%	29,8%	28,7%	27,1%	29,8%
	Yüksekokul	9	10	7	6	3	35
		15,8%	11,8%	8,3%	5,2%	5,1%	8,8%
	Üniversite	6	13	17	25	14	75
		10,5%	15,3%	20,2%	21,7%	23,7%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	0	0	6	4	10
		0,0%	0,0%	0,0%	5,2%	6,8%	2,5%
Toplam		57	85	84	115	59	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Çoğunluğun olumlu görüş bildirmiş olduğu önermede aylık gelir düştükçe ve 30 yaş altı grupta önermeye katıldığını belirtenlerin arttığı görülmektedir

24) Polislik Mesleğinin Algılanmasında Medyanın Olumsuz Etkileri Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 28: Polislik Mesleğinin Algılanmasında Medyanın Olumsuz Etkileri Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Medyanın Olumsuz Etkisi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	39	58	36	44	23	200
		56,5%	47,9%	40,4%	55,7%	54,8%	50,0%
	Erkek	30	63	53	35	19	200
		43,5%	52,1%	59,6%	44,3%	45,2%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	4	7	9	11	10	41
		5,8%	5,8%	10,1%	13,9%	23,8%	10,3%
	500 TL ve Altı	16	29	26	16	7	94
		23,2%	24,0%	29,2%	20,3%	16,7%	23,5%
	500 - 1.000 TL	28	47	17	20	13	125
		40,6%	38,8%	19,1%	25,3%	31,0%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	13	30	33	26	9	111
		18,8%	24,8%	37,1%	32,9%	21,4%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	8	8	4	6	3	29
		11,6%	6,6%	4,5%	7,6%	7,1%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	13	28	30	18	2	91
		18,8%	23,1%	33,7%	22,8%	4,8%	22,8%
	31-40	15	24	23	30	21	113
		21,7%	19,8%	25,8%	38,0%	50,0%	28,3%
	41-50	21	32	22	22	15	112
		30,4%	26,4%	24,7%	27,8%	35,7%	28,0%
	51 ve Üstü	20	37	14	9	4	84
		29,0%	30,6%	15,7%	11,4%	9,5%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	10	9	13	8	43
		4,3%	8,3%	10,1%	16,5%	19,0%	10,8%
	Okur-Yazar	15	19	9	8	4	55
		21,7%	15,7%	10,1%	10,1%	9,5%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	13	24	14	9	3	63
		18,8%	19,8%	15,7%	11,4%	7,1%	15,8%
	Lise ve Dengi	22	34	24	23	16	119
		31,9%	28,1%	27,0%	29,1%	38,1%	29,8%
	Yüksekokul	4	6	7	11	7	35
		5,8%	5,0%	7,9%	13,9%	16,7%	8,8%
	Üniversite	8	25	23	15	4	75
		11,6%	20,7%	25,8%	19,0%	9,5%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	4	3	3	0	0	10
		5,8%	2,5%	3,4%	0,0%	0,0%	2,5%
Toplam		69	121	89	79	42	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre; 39 kişi - % 56,5 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 44 kişi - % 55,7 “Katılıyorum”, 23 kişi % 54,8 “Tam. Katılıyorum” diyen kadın ve 63 kişi - % 52,1 “Katılmıyorum”, 53 kişi - % 52,1 “Kararsızım” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 75 kişi - % 66,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” ve 33 kişi - % 37,1 “Kararsızım”, 35 kişi - % 54,3 “Katılıyorum/

Tamamen Katılıyorum” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 53 kişi - % 56,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “41-50 yaş arası”, 30 kişi - % 33,7 “Kararsızım” diyen “30 ve altı yaş” ve 51 kişi - % 88 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “31-40 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 56 kişi - % 63,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 24 kişi - % 27 “Kararsızım” ve 39 kişi - % 67,2 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Sonuçlara bakıldığında çoğunluk medyanın polisliğin algılanmasına olumsuz bir etkisinin olmadığını düşündüğü anlaşılmaktadır. Medyanın güvenilirliği ile ilgili aynı katılımcılar üzerinde farklı bir araştırma yapılması bu konu hakkında bir çıkarım yapılmasını kolaylaştıracaktır.

25) Polis Merkezi Personelinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Cinsiyete göre; 45 kişi - % 54,2 “Katılmıyorum”, 55 kişi - % 50,5 “Katılıyorum” diyen kadın ve 54 kişi - % 51,4 “Kararsızım”, 33 kişi % 54,1 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 43 kişi - % 67,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “500-1.000 TL arası”, 39 kişi - % 37,1 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası”, 55 kişi - % 63,4 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” “500 TL ve altı” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 56 kişi - % 73 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 30 kişi - % 28,6 “Kararsızım” diyen “31-40 yaş arası” ve 60 kişi - % 71 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 40 kişi - % 64,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 31 kişi - % 29,5 “Kararsızım” ve 48 kişi - % 54,9 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede katılımcı gruplarında aylık gelir düştükçe olumlu görüş bildirenlerin arttığı gözlemlenmektedir.

Tablo 29: Polis Merkezi Personelinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Polis Merkezi Amirliği		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	21	45	51	55	28	200
		50,0%	54,2%	48,6%	50,5%	45,9%	50,0%
	Erkek	21	38	54	54	33	200
		50,0%	45,8%	51,4%	49,5%	54,1%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	7	6	2	14	12	41
		16,7%	7,2%	1,9%	12,8%	19,7%	10,3%
	500 TL ve Altı	3	11	25	37	18	94
		7,1%	13,3%	23,8%	33,9%	29,5%	23,5%
	500 - 1.000 TL	13	30	33	27	22	125
		31,0%	36,1%	31,4%	24,8%	36,1%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	11	26	39	28	7	111
		26,2%	31,3%	37,1%	25,7%	11,5%	27,8%
2.000 TL ve Yukarısı	8	10	6	3	2	29	
	19,0%	12,0%	5,7%	2,8%	3,3%	7,3%	
Yaş	30 ve Altı	11	16	23	24	17	91
		26,2%	19,3%	21,9%	22,0%	27,9%	22,8%
	31-40	15	31	30	26	11	113
		35,7%	37,3%	28,6%	23,9%	18,0%	28,3%
	41-50	11	16	25	38	22	112
		26,2%	19,3%	23,8%	34,9%	36,1%	28,0%
	51 ve Üstü	5	20	27	21	11	84
		11,9%	24,1%	25,7%	19,3%	18,0%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	4	8	9	13	9	43
		9,5%	9,6%	8,6%	11,9%	14,8%	10,8%
	Okur-Yazar	4	13	18	13	7	55
		9,5%	15,7%	17,1%	11,9%	11,5%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	6	12	17	19	9	63
		14,3%	14,5%	16,2%	17,4%	14,8%	15,8%
	Lise ve Dengi	14	26	31	33	15	119
		33,3%	31,3%	29,5%	30,3%	24,6%	29,8%
	Yüksekokul	3	5	10	12	5	35
		7,1%	6,0%	9,5%	11,0%	8,2%	8,8%
	Üniversite	8	17	20	18	12	75
		19,0%	20,5%	19,0%	16,5%	19,7%	18,8%
Yüksek Lisans/Doktora	3	2	0	1	4	10	
	7,1%	2,4%	0,0%	0,9%	6,6%	2,5%	
Toplam		42	83	105	109	61	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

26) Trafik Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Cinsiyete göre; 26 kişi - % 53,1 “Katılmıyorum”, 43 kişi - % 55,1 “Katılıyorum” diyen kadın ve 50 kişi - % 51 “Kararsızım”, 41 kişi % 56,2 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 43 kişi - % 65,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “500-1.000 TL arası”, 39 kişi - % 38,2 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası”, 55 kişi - % 64,2 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” “500 TL ve altı” gelire sahip katılımcılara aittir.

Tablo 30: Trafik Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Trafik Polisi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	26	43	51	48	32	200
		53,1%	55,1%	50,0%	49,0%	43,8%	50,0%
	Erkek	23	35	51	50	41	200
		46,9%	44,9%	50,0%	51,0%	56,2%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	7	6	3	15	10	41
		14,3%	7,7%	2,9%	15,3%	13,7%	10,3%
	500 TL ve Altı	7	9	23	32	23	94
		14,3%	11,5%	22,5%	32,7%	31,5%	23,5%
	500 - 1.000 TL	14	29	32	24	26	125
		28,6%	37,2%	31,4%	24,5%	35,6%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	12	25	39	25	10	111
		24,5%	32,1%	38,2%	25,5%	13,7%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	9	9	5	2	4	29
		18,4%	11,5%	4,9%	2,0%	5,5%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	11	16	22	23	19	91
		22,4%	20,5%	21,6%	23,5%	26,0%	22,8%
	31-40	15	29	30	21	18	113
		30,6%	37,2%	29,4%	21,4%	24,7%	28,3%
	41-50	17	15	24	36	20	112
		34,7%	19,2%	23,5%	36,7%	27,4%	28,0%
	51 ve Üstü	6	18	26	18	16	84
		12,2%	23,1%	25,5%	18,4%	21,9%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	5	7	10	12	9	43
		10,2%	9,0%	9,8%	12,2%	12,3%	10,8%
	Okur-Yazar	5	12	16	12	10	55
		10,2%	15,4%	15,7%	12,2%	13,7%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	9	12	15	17	10	63
		18,4%	15,4%	14,7%	17,3%	13,7%	15,8%
	Lise ve Dengi	17	24	32	29	17	119
		34,7%	30,8%	31,4%	29,6%	23,3%	29,8%
	Yüksekokul	2	4	11	11	7	35
		4,1%	5,1%	10,8%	11,2%	9,6%	8,8%
	Üniversite	8	17	18	16	16	75
		16,3%	21,8%	17,6%	16,3%	21,9%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	3	2	0	1	4	10
		6,1%	2,6%	0,0%	1,0%	5,5%	2,5%
Toplam		49	78	102	98	73	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş grubuna göre; 44 kişi - % 67,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/Katılmıyorum”, 30 kişi - % 29,4 “Kararsızım” diyen “31-40 yaş arası” ve 56 kişi - % 64,1 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 41 kişi - % 65,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/Katılmıyorum”, 32 kişi - % 31,4 “Kararsızım” ve 46 kişi - % 52,9 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede katılımcı gruplarında aylık gelir düştükçe olumlu görüş bildirenlerin arttığı gözlemlenmektedir. Polis merkezi amirliği ile ilgili önermeyle bu önermenin sonuçları birbiriyle benzeşmektedir.

27) Pasaport Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Tablo 31: Pasaport Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Pasaport Polisi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	27	46	42	36	49	200
		65,9%	46,5%	48,3%	46,2%	51,6%	50,0%
	Erkek	14	53	45	42	46	200
		34,1%	53,5%	51,7%	53,8%	48,4%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	3	7	11	6	14	41
		7,3%	7,1%	12,6%	7,7%	14,7%	10,3%
	500 TL ve Altı	11	12	34	17	20	94
		26,8%	12,1%	39,1%	21,8%	21,1%	23,5%
	500 - 1.000 TL	4	41	25	27	28	125
		9,8%	41,4%	28,7%	34,6%	29,5%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	16	35	11	24	25	111
		39,0%	35,4%	12,6%	30,8%	26,3%	27,8%
2.000 TL ve Yukarısı	7	4	6	4	8	29	
	17,1%	4,0%	6,9%	5,1%	8,4%	7,3%	
Yaş	30 ve Altı	11	23	14	15	28	91
		26,8%	23,2%	16,1%	19,2%	29,5%	22,8%
	31-40	13	31	23	22	24	113
		31,7%	31,3%	26,4%	28,2%	25,3%	28,3%
	41-50	10	28	30	21	23	112
		24,4%	28,3%	34,5%	26,9%	24,2%	28,0%
	51 ve Üstü	7	17	20	20	20	84
		17,1%	17,2%	23,0%	25,6%	21,1%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	5	7	10	9	12	43
		12,2%	7,1%	11,5%	11,5%	12,6%	10,8%
	Okur-Yazar	3	9	12	15	16	55
		7,3%	9,1%	13,8%	19,2%	16,8%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	9	15	17	8	14	63
		22,0%	15,2%	19,5%	10,3%	14,7%	15,8%
	Lise ve Dengi	10	35	26	27	21	119
		24,4%	35,4%	29,9%	34,6%	22,1%	29,8%
	Yüksekokul	5	11	6	4	9	35
		12,2%	11,1%	6,9%	5,1%	9,5%	8,8%
	Üniversite	9	21	14	12	19	75
		22,0%	21,2%	16,1%	15,4%	20,0%	18,8%
Yüksek Lisans/Doktora	0	1	2	3	4	10	
	0,0%	1,0%	2,3%	3,8%	4,2%	2,5%	
Toplam		41	99	87	78	95	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Cinsiyete göre; 27 kişi - % 65,9 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 49 kişi % 51,6 “Tam. Katılıyorum” diyen kadın ve 53 kişi - % 53,5 “Katılmıyorum”, 45 kişi - % 51,7 “Kararsızım”, 42 kişi - % 53,8 “Katılıyorum”, diyen erkek katılımcılara aittir.

Aylık gelire göre; 51 kişi - % 74,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “1.000-2.000 TL arası”, 34 kişi - % 39,1 “Kararsızım” diyen “500 TL ve altı” ve 55 kişi - % 74,1 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası”, gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 44 kişi - % 63 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 46 kişi - % 53,5 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 30 kişi - % 34,5 “Kararsızım” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 45 kişi - % 79,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 26 kişi - % 29,9 “Kararsızım” ve 48 kişi - % 56,7 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede polis merkezi amirliği ve trafik polisleri ile ilgili önermeyle benzer şekilde katılımcı gruplarında aylık gelir düştükçe olumlu görüş bildirenlerin arttığı gözlemlenmektedir. Farklı olarak ilk-orta ve yüksek okul mezunlarında çoğunluğun bu konuda olumsuz görüş bildirmiş olması sonucu değerlendirilmelidir.

28) Çevik Kuvvet Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Cinsiyete göre; 23 kişi - % 62,2 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 40 kişi - % 53,3 “Kararsızım” diyen erkek ve 55 kişi - % 51,9 “Katılmıyorum”, 60 kişi - % 52,2 “Katılıyorum”, 36 kişi % 53,7 “Tam. Kat.” diyen kadın katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 49 kişi - % 67,3 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 54 kişi - % 56,3 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” ve 23 kişi - % 30,7 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 52 kişi - % 71,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 20 kişi - % 26,7 “Kararsızım” diyen “41-50 yaş arası” ve 56 kişi - % 61,7 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “31-40 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 38 kişi - % 53,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 26 kişi - % 34,7 “Kararsızım” ve 55 kişi - % 59,7 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Tablo 32: Çevik Kuvvet Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Çevik Kuvvet Polisi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	14	55	35	60	36	200
		37,8%	51,9%	46,7%	52,2%	53,7%	50,0%
	Erkek	23	51	40	55	31	200
		62,2%	48,1%	53,3%	47,8%	46,3%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	5	9	7	8	12	41
		13,5%	8,5%	9,3%	7,0%	17,9%	10,3%
	500 TL ve Altı	10	25	16	29	14	94
		27,0%	23,6%	21,3%	25,2%	20,9%	23,5%
	500 - 1.000 TL	12	37	22	39	15	125
		32,4%	34,9%	29,3%	33,9%	22,4%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	8	28	23	32	20	111
		21,6%	26,4%	30,7%	27,8%	29,9%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	2	7	7	7	6	29
		5,4%	6,6%	9,3%	6,1%	9,0%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	12	20	20	21	18	91
		32,4%	18,9%	26,7%	18,3%	26,9%	22,8%
	31-40	9	29	19	35	21	113
		24,3%	27,4%	25,3%	30,4%	31,3%	28,3%
	41-50	13	39	20	28	12	112
		35,1%	36,8%	26,7%	24,3%	17,9%	28,0%
	51 ve Üstü	3	18	16	31	16	84
		8,1%	17,0%	21,3%	27,0%	23,9%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	11	8	16	5	43
		8,1%	10,4%	10,7%	13,9%	7,5%	10,8%
	Okur-Yazar	4	14	10	18	9	55
		10,8%	13,2%	13,3%	15,7%	13,4%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	6	21	13	13	10	63
		16,2%	19,8%	17,3%	11,3%	14,9%	15,8%
	Lise ve Dengi	10	28	26	36	19	119
		27,0%	26,4%	34,7%	31,3%	28,4%	29,8%
	Yüksekokul	4	12	1	10	8	35
		10,8%	11,3%	1,3%	8,7%	11,9%	8,8%
	Üniversite	10	20	13	21	11	75
		27,0%	18,9%	17,3%	18,3%	16,4%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	0	4	1	5	10
		0,0%	0,0%	5,3%	0,9%	7,5%	2,5%
Toplam		37	106	75	115	67	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede ilk ve orta okul mezunlarında çoğunluğun bu konuda olumsuz görüş bildirmiş olması dışında belirgin bir yoğunlaşma yoktur.

29) Özel Harekât Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Tablo 33: Özel Harekât Polisinin Yaklaşımına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Özel Harekât Polisi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	38	67	44	34	17	200
		57,6%	51,1%	47,3%	45,3%	48,6%	50,0%
	Erkek	28	64	49	41	18	200
		42,4%	48,9%	52,7%	54,7%	51,4%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	5	7	9	12	8	41
		7,6%	5,3%	9,7%	16,0%	22,9%	10,3%
	500 TL ve Altı	10	26	23	23	12	94
		15,2%	19,8%	24,7%	30,7%	34,3%	23,5%
	500 - 1.000 TL	28	49	24	18	6	125
		42,4%	37,4%	25,8%	24,0%	17,1%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	18	38	32	16	7	111
		27,3%	29,0%	34,4%	21,3%	20,0%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	5	11	5	6	2	29
		7,6%	8,4%	5,4%	8,0%	5,7%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	14	24	20	23	10	91
		21,2%	18,3%	21,5%	30,7%	28,6%	22,8%
	31-40	19	42	25	19	8	113
		28,8%	32,1%	26,9%	25,3%	22,9%	28,3%
	41-50	20	35	25	20	12	112
		30,3%	26,7%	26,9%	26,7%	34,3%	28,0%
	51 ve Üstü	13	30	23	13	5	84
		19,7%	22,9%	24,7%	17,3%	14,3%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	8	21	8	6	0	43
		12,1%	16,0%	8,6%	8,0%	0,0%	10,8%
	Okur-Yazar	10	18	13	8	6	55
		15,2%	13,7%	14,0%	10,7%	17,1%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	11	20	14	11	7	63
		16,7%	15,3%	15,1%	14,7%	20,0%	15,8%
	Lise ve Dengi	20	38	29	22	10	119
		30,3%	29,0%	31,2%	29,3%	28,6%	29,8%
	Yüksekokul	3	7	11	10	4	35
		4,5%	5,3%	11,8%	13,3%	11,4%	8,8%
	Üniversite	12	24	15	16	8	75
		18,2%	18,3%	16,1%	21,3%	22,9%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	2	3	3	2	0	10
		3,0%	2,3%	3,2%	2,7%	0,0%	2,5%
Toplam		66	131	93	75	35	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0 %

Cinsiyete göre; 38 kişi - % 57,6 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 67 kişi - % 51,1 “Katılmıyorum” diyen kadın ve 49 kişi - % 52,7 “Kararsızım”, 41 kişi - % 54,7 “Katılıyorum”, 18 kişi % 51,4 “Tam. Kat.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 77 kişi - % 79,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “500-1.000 TL arası”, 32 kişi - % 34,4 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası” ve 35 kişi - % 65 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” diyen “500 TL ve altı” ve gelire

sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 55 kişi - % 57 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 25 kişi - % 26,9 “Kararsızım” ve 32 kişi - % 61 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 58 kişi - % 59,3 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 29 kişi - % 31,2 “Kararsızım” ve 32 kişi - % 57,9 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumsuz görüş bildirdiği önermede erkek katılımcılardan olumlu görüş bildirenler kadın katılımcılara göre daha fazladır. Aylık gelir ve yaş arttıkça olumsuz görüş bildirenlerin oranı az miktarda da olsa artmaktadır. Özel harekât polisi hakkındaki vatandaş görüşleri polisin diğer görev türlerine göre de bakıldığında en olumsuz imaja sahip gruptur.

30) Terör, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Cinsiyete göre; 26 kişi - % 59,1 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 58 kişi - % 55,2 “Katılıyorum”, 38 kişi % 51,4 “Tam. Kat.” diyen kadın ve 47 kişi - % 52,2 “Katılmıyorum”, 52 kişi - % 59,8 “Kararsızım”, diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 54 kişi - % 76,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 57 kişi - % 65,1 “Katılıyorum/ Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası”, 33 kişi - % 37,9 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 38 kişi - % 58,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “41-50 yaş arası” ve 23 kişi - % 26,4 “Kararsızım” ve 63 kişi - % 70,3 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 39 kişi - % 58,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 24 kişi - % 27,6 “Kararsızım” ve 56 kişi - % 62,7 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede aylık geliri 500 TL ve altı olanlarda ve 51 yaş üstü grupta, çoğunluğun olumsuz görüş bildirmiş olması dışında belirgin bir yoğunlaşma yoktur.

Tablo 34: Terör, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Terör, Kaçakçılık, Org. Suç. Müc. Polisi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	26	43	35	58	38	200
		59,1%	47,8%	40,2%	55,2%	51,4%	50,0%
	Erkek	18	47	52	47	36	200
		40,9%	52,2%	59,8%	44,8%	48,6%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	4	9	12	14	41
		4,5%	4,4%	10,3%	11,4%	18,9%	10,3%
	500 TL ve Altı	13	23	25	22	11	94
		29,5%	25,6%	28,7%	21,0%	14,9%	23,5%
	500 - 1.000 TL	16	36	16	30	27	125
		36,4%	40,0%	18,4%	28,6%	36,5%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	8	20	33	33	17	111
		18,2%	22,2%	37,9%	31,4%	23,0%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	5	7	4	8	5	29
		11,4%	7,8%	4,6%	7,6%	6,8%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	8	21	28	24	10	91
		18,2%	23,3%	32,2%	22,9%	13,5%	22,8%
	31-40	9	18	23	37	26	113
		20,5%	20,0%	26,4%	35,2%	35,1%	28,3%
	41-50	14	24	22	27	25	112
		31,8%	26,7%	25,3%	25,7%	33,8%	28,0%
	51 ve Üstü	13	27	14	17	13	84
		29,5%	30,0%	16,1%	16,2%	17,6%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	5	9	14	12	43
		6,8%	5,6%	10,3%	13,3%	16,2%	10,8%
	Okur-Yazar	11	16	9	12	7	55
		25,0%	17,8%	10,3%	11,4%	9,5%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	7	16	14	16	10	63
		15,9%	17,8%	16,1%	15,2%	13,5%	15,8%
	Lise ve Dengi	13	26	24	30	26	119
		29,5%	28,9%	27,6%	28,6%	35,1%	29,8%
	Yüksekokul	3	5	7	12	8	35
		6,8%	5,6%	8,0%	11,4%	10,8%	8,8%
Üniversite	5	19	21	20	10	75	
	11,4%	21,1%	24,1%	19,0%	13,5%	18,8%	
Yüksek Lisans/Doktora	2	3	3	1	1	10	
	4,5%	3,3%	3,4%	1,0%	1,4%	2,5%	
Toplam		44	90	87	105	74	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

31) Koruma Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Çoğunluğun olumsuz görüş bildirdiği önermede erkek katılımcılardan olumlu görüş bildirenler kadın katılımcılara göre daha fazladır. Aylık gelir arttıkça olumsuz görüş bildirenlerin oranı az miktarda da olsa artmaktadır. Özel harekât polisi hakkındaki

vatandaş görüşlerinde olduğu gibi koruma polisi hakkında da polisin diğer görev türlerine göre de bakıldığında en olumsuz imaja sahip gruptan biri olduğu söylenebilir.

Tablo 35: Koruma Polisinin Davranışlarına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Koruma Polisi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	49	62	33	38	18	200
		54,4%	56,9%	41,8%	46,3%	45,0%	50,0%
	Erkek	41	47	46	44	22	200
		45,6%	43,1%	58,2%	53,7%	55,0%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	9	10	9	10	3	41
		10,0%	9,2%	11,4%	12,2%	7,5%	10,3%
	500 TL ve Altı	20	26	20	19	9	94
		22,2%	23,9%	25,3%	23,2%	22,5%	23,5%
	500 - 1.000 TL	27	29	29	27	13	125
		30,0%	26,6%	36,7%	32,9%	32,5%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	27	40	18	17	9	111
		30,0%	36,7%	22,8%	20,7%	22,5%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	7	4	3	9	6	29
		7,8%	3,7%	3,8%	11,0%	15,0%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	19	28	17	18	9	91
		21,1%	25,7%	21,5%	22,0%	22,5%	22,8%
	31-40	31	42	16	15	9	113
		34,4%	38,5%	20,3%	18,3%	22,5%	28,3%
	41-50	15	24	27	30	16	112
		16,7%	22,0%	34,2%	36,6%	40,0%	28,0%
	51 ve Üstü	25	15	19	19	6	84
		27,8%	13,8%	24,1%	23,2%	15,0%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	10	13	6	9	5	43
		11,1%	11,9%	7,6%	11,0%	12,5%	10,8%
	Okur-Yazar	15	14	11	12	3	55
		16,7%	12,8%	13,9%	14,6%	7,5%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	18	12	10	13	10	63
		20,0%	11,0%	12,7%	15,9%	25,0%	15,8%
	Lise ve Dengi	18	31	33	27	10	119
		20,0%	28,4%	41,8%	32,9%	25,0%	29,8%
	Yüksekokul	12	14	3	3	3	35
		13,3%	12,8%	3,8%	3,7%	7,5%	8,8%
	Üniversite	14	23	14	16	8	75
		15,6%	21,1%	17,7%	19,5%	20,0%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	3	2	2	2	1	10
		3,3%	1,8%	2,5%	2,4%	2,5%	2,5%
Toplam		90	109	79	82	40	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Cinsiyete göre; 49 kişi - % 54,4 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 62 kişi - % 56,9 “Katılıyorum” diyen kadın ve 46 kişi - % 58,2 “Katılmıyorum”, 44 kişi - % 53,7 “Kararsızım”, 22 kişi % 55 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 56 kişi - % 56,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 29 kişi - % 36,7 “Kararsızım” ve 40 kişi - % 65,4 “Tamamen Katılıyorum” diyen “500-

1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 73 kişi - % 72,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 27 kişi - % 34,2 “Kararsızım” ve 46 kişi - % 76,6 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 49 kişi - % 48,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 33 kişi - % 41,8 “Kararsızım” ve 37 kişi - % 57,9 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

32) Polisin Çocuklara, Gençlere ve Kadınlara Yaklaşımına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Tablo 36: Polisin Çocuklara, Gençlere ve Kadınlara Yaklaşımına İlişkin Vatandaşın Görüşleri

Çocuk, Genç ve Kadınlara Yaklaşım		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	57	61	31	30	21	200
		64,8%	46,6%	50,8%	38,0%	51,2%	50,0%
	Erkek	31	70	30	49	20	200
		35,2%	53,4%	49,2%	62,0%	48,8%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	9	11	6	12	3	41
		10,2%	8,4%	9,8%	15,2%	7,3%	10,3%
	500 TL ve Altı	17	35	18	21	3	94
		19,3%	26,7%	29,5%	26,6%	7,3%	23,5%
	500 - 1.000 TL	30	38	17	23	17	125
		34,1%	29,0%	27,9%	29,1%	41,5%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	24	39	15	18	15	111
		27,3%	29,8%	24,6%	22,8%	36,6%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	8	8	5	5	3	29
		9,1%	6,1%	8,2%	6,3%	7,3%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	23	32	11	16	9	91
		26,1%	24,4%	18,0%	20,3%	22,0%	22,8%
	31-40	28	33	16	25	11	113
		31,8%	25,2%	26,2%	31,6%	26,8%	28,3%
	41-50	25	35	18	27	7	112
		28,4%	26,7%	29,5%	34,2%	17,1%	28,0%
	51 ve Üstü	12	31	16	11	14	84
		13,6%	23,7%	26,2%	13,9%	34,1%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	17	12	4	7	3	43
		19,3%	9,2%	6,6%	8,9%	7,3%	10,8%
	Okur-Yazar	10	19	8	8	10	55
		11,4%	14,5%	13,1%	10,1%	24,4%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	11	23	13	9	7	63
		12,5%	17,6%	21,3%	11,4%	17,1%	15,8%
	Lise ve Dengi	20	41	18	31	9	119
		22,7%	31,3%	29,5%	39,2%	22,0%	29,8%
	Yüksekokul	10	9	5	7	4	35
		11,4%	6,9%	8,2%	8,9%	9,8%	8,8%
Üniversite	17	24	11	15	8	75	
	19,3%	18,3%	18,0%	19,0%	19,5%	18,8%	

	Yüksek Lisans/Doktora	3 3,4%	3 2,3%	2 3,3%	2 2,5%	0 0,0%	10 2,5%
Toplam		88 100,0%	131 100,0%	61 100,0%	79 100,0%	41 100,0%	400 100 %

Cinsiyete göre; 57 kişi - % 64,8 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 31 kişi - % 50,8 “Kararsızım”, 21 kişi % 51,2 “Tam. Katılıyorum” diyen kadın ve 70 kişi - % 53,4 “Katılmıyorum”, 49 kişi - % 62 “Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 68 kişi - % 63,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 40 kişi - % 70,6 “Tam. Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” ve 18 kişi - % 29,5 “Kararsızım” diyen “500 TL ve altı” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 61 kişi - % 57 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” ve 36 kişi - % 58,4 “Katılıyorum/Tam. Kat.” diyen “31-40 yaş arası” ve 18 kişi - % 29,5 “Kararsızım” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 61 kişi - % 54 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 18 kişi - % 29,5 “Kararsızım” ve 40 kişi - % 61,2 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Tüm ankette en çok olumsuz görüş oranının ortaya çıktığı önermelerden biri olması nedeniyle dikkate alınmalıdır. Üstelik bu olumsuz görüş tüm alt gruplarda da birbirine yakın oranlarda görülmektedir.

33) Polisin Görevini Yerine Getirmedeki Güvenine İlişkin Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 24 kişi - % 61,5 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 47 kişi - % 58 “Kararsızım” diyen kadın ve 46 kişi - % 52,9 “Katılmıyorum”, 65 kişi - % 56,5 “Katılıyorum”, 40 kişi % 51,3 “Tam. Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 41 kişi - % 62,7 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” ve 51 kişi - % 49,7 “Katılıyorum/Tam. Kat.” diyen “31-40 yaş arası” ve 24 kişi - % 29,6 “Kararsızım” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 38 kişi - % 57,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 19 kişi - % 23,5 “Kararsızım” ve 62 kişi - % 63 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 35 kişi - % 54,3 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “500 TL ve altı” ve 25 kişi - % 30,9 “Kararsızım”, 72 kişi - % 73,3 “Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası” ve gelire sahip katılımcılara aittir.

Tablo 37: Polis'in Görevini Yerine Getirmedeki Güvenine İlişkin Vatandaş Görüşleri

Görevini Yerine Getirmedeki Güveni		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	24	41	47	50	38	200
		61,5%	47,1%	58,0%	43,5%	48,7%	50,0%
	Erkek	15	46	34	65	40	200
		38,5%	52,9%	42,0%	56,5%	51,3%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	10	16	8	5	41
		5,1%	11,5%	19,8%	7,0%	6,4%	10,3%
	500 TL ve Altı	10	25	19	25	15	94
		25,6%	28,7%	23,5%	21,7%	19,2%	23,5%
	500 - 1.000 TL	5	23	25	46	26	125
		12,8%	26,4%	30,9%	40,0%	33,3%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	21	24	14	31	21	111
		53,8%	27,6%	17,3%	27,0%	26,9%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	1	5	7	5	11	29
		2,6%	5,7%	8,6%	4,3%	14,1%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	8	17	16	21	29	91
		20,5%	19,5%	19,8%	18,3%	37,2%	22,8%
	31-40	11	30	21	38	13	113
		28,2%	34,5%	25,9%	33,0%	16,7%	28,3%
	41-50	11	20	24	35	22	112
		28,2%	23,0%	29,6%	30,4%	28,2%	28,0%
	51 ve Üstü	9	20	20	21	14	84
		23,1%	23,0%	24,7%	18,3%	17,9%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	4	11	13	9	6	43
		10,3%	12,6%	16,0%	7,8%	7,7%	10,8%
	Okur-Yazar	7	11	15	11	11	55
		17,9%	12,6%	18,5%	9,6%	14,1%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	10	8	13	23	9	63
		25,6%	9,2%	16,0%	20,0%	11,5%	15,8%
	Lise ve Dengi	10	28	19	40	22	119
		25,6%	32,2%	23,5%	34,8%	28,2%	29,8%
	Yüksekokul	1	8	4	12	10	35
		2,6%	9,2%	4,9%	10,4%	12,8%	8,8%
	Üniversite	7	21	16	17	14	75
		17,9%	24,1%	19,8%	14,8%	17,9%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	0	1	3	6	10
		0,0%	0,0%	1,2%	2,6%	7,7%	2,5%
Toplam		39	87	81	115	78	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede düzenli bir aylık geliri olmayanlarda ve okuma yazma bilmeyenlerde ise eşitlik durumu söz konusudur.

34) Polisin Nüfuzlu Kişilere Karşı Etkili Olamadığını Düşünmeye İlişkin Vatandaş Görüşleri

Tablo 38: Polisin Nüfuzlu Kişilere Karşı Etkili Olamadığını Düşünmeye İlişkin Vatandaş Görüşleri

Nüfuzlu Kişilere Etkisizlik		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	24	38	44	56	38	200
		57,1%	53,5%	44,4%	53,3%	45,8%	50,0%
	Erkek	18	33	55	49	45	200
		42,9%	46,5%	55,6%	46,7%	54,2%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	5	12	11	11	41
		4,8%	7,0%	12,1%	10,5%	13,3%	10,3%
	500 TL ve Altı	10	13	24	30	17	94
		23,8%	18,3%	24,2%	28,6%	20,5%	23,5%
	500 - 1.000 TL	11	26	38	27	23	125
		26,2%	36,6%	38,4%	25,7%	27,7%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	13	19	20	31	28	111
		31,0%	26,8%	20,2%	29,5%	33,7%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	6	8	5	6	4	29
		14,3%	11,3%	5,1%	5,7%	4,8%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	6	16	23	29	17	91
		14,3%	22,5%	23,2%	27,6%	20,5%	22,8%
	31-40	14	24	25	28	22	113
		33,3%	33,8%	25,3%	26,7%	26,5%	28,3%
	41-50	14	17	34	25	22	112
		33,3%	23,9%	34,3%	23,8%	26,5%	28,0%
	51 ve Üstü	8	14	17	23	22	84
		19,0%	19,7%	17,2%	21,9%	26,5%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	4	8	12	11	8	43
		9,5%	11,3%	12,1%	10,5%	9,6%	10,8%
	Okur-Yazar	4	8	16	8	19	55
		9,5%	11,3%	16,2%	7,6%	22,9%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	10	11	10	26	6	63
		23,8%	15,5%	10,1%	24,8%	7,2%	15,8%
	Lise ve Dengi	14	22	27	26	30	119
		33,3%	31,0%	27,3%	24,8%	36,1%	29,8%
	Yüksekokul	3	6	5	14	7	35
		7,1%	8,5%	5,1%	13,3%	8,4%	8,8%
	Üniversite	6	13	25	19	12	75
		14,3%	18,3%	25,3%	18,1%	14,5%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	1	3	4	1	1	10
		2,4%	4,2%	4,0%	1,0%	1,2%	2,5%
Toplam		42	71	99	105	83	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Cinsiyete göre; 24 kişi - % 57,1 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 38 kişi - % 53,5 “Katılmıyorum”, 56 kişi - % 53,3 “Katılıyorum” diyen kadın ve 55 kişi - % 55,6 “Kararsızım”, 45 kişi % 54,2 “Tamamen Katılıyorum” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 37 kişi - % 62,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 38 kişi - % 38,4 “Kararsızım”, 50 kişi - % 53,4 “Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 38 kişi - % 67,1 “Kesinlikle

Katılmıyorum/ Katılmıyorum” ve 40 kişi - % 53,2 “Katılıyorum/Tam. Kat.” diyen “31-40 yaş arası” ve 34 kişi - % 34,3 “Kararsızım” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 36 kişi - % 64,3 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 27 kişi - % 27,3 “Kararsızım” ve 56 kişi - % 60,9 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Sonuçlar incelendiğinde çoğunluğun polisin nüfuzlu kişilere karşı etkili olmadığını düşündüğü ortaya çıkmaktadır. Ancak 2000TL ve üzeri gelire sahip olanlarla eğitim seviyesi Yüksek Lisans/Doktora olanlarda durum tam tersidir. Bu soruda bu iki grubun sayısal olarak azınlıkta olması sonucu etkilemiştir. Diğer taraftan nüfuzlu kişilere bu iki grubun nüfuzlu kişilere sosyal hayatta daha yakın olması da yerinde bir varsayım olabilir.

35) Polisin Toplumsal Düzeni Sağlayabildiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 16 kişi - % 53,3 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 64 kişi - % 51,6 “Katılıyorum”, 51 kişi % 51 “Tam. Katılıyorum” diyen erkek ve 36 kişi - % 53,7 “Katılmıyorum”, 41 kişi - % 51,9 “Kararsızım” diyen kadın katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 36 kişi - % 72,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 25 kişi - % 31,6 “Kararsızım” ve 64 kişi - % 57,2 “Tam. Kat.” diyen “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 30 kişi - % 65,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “30 ve altı yaş” ve 26 kişi - % 32,9 “Kararsızım”, 66 kişi - % 59,4 “Katılıyorum/Tam. Kat.” diyen “31-40 yaş arası” ve diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 20 kişi - % 40,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 22 kişi - % 27,8 “Kararsızım” ve 77 kişi - % 69,3 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede aylık gelir ve yaş arttıkça olumlu düşünenlerin oranı arttığı görülmektedir. Olumlu düşünme oranının en yüksek olduğu önermelerden biri olarak dikkate alınması faydalı olacaktır.

Tablo 39: Polisin Toplumsal Düzeni Sağlayabildiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Polisin Toplumsal Düzeni Sağlayabilmesi		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	14	36	41	60	49	200
		46,7%	53,7%	51,9%	48,4%	49,0%	50,0%
	Erkek	16	31	38	64	51	200
		53,3%	46,3%	48,1%	51,6%	51,0%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	1	11	7	15	7	41
		3,3%	16,4%	8,9%	12,1%	7,0%	10,3%
	500 TL ve Altı	10	8	17	34	25	94
		33,3%	11,9%	21,5%	27,4%	25,0%	23,5%
	500 - 1.000 TL	10	26	25	35	29	125
		33,3%	38,8%	31,6%	28,2%	29,0%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	7	19	25	30	30	111
		23,3%	28,4%	31,6%	24,2%	30,0%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	2	3	5	10	9	29
		6,7%	4,5%	6,3%	8,1%	9,0%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	11	19	18	30	13	91
		36,7%	28,4%	22,8%	24,2%	13,0%	22,8%
	31-40	6	15	26	34	32	113
		20,0%	22,4%	32,9%	27,4%	32,0%	28,3%
	41-50	7	20	17	37	31	112
		23,3%	29,9%	21,5%	29,8%	31,0%	28,0%
	51 ve Üstü	6	13	18	23	24	84
		20,0%	19,4%	22,8%	18,5%	24,0%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	1	8	7	15	12	43
		3,3%	11,9%	8,9%	12,1%	12,0%	10,8%
	Okur-Yazar	6	10	13	13	13	55
		20,0%	14,9%	16,5%	10,5%	13,0%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	5	9	15	18	16	63
		16,7%	13,4%	19,0%	14,5%	16,0%	15,8%
	Lise ve Dengi	6	14	22	40	37	119
		20,0%	20,9%	27,8%	32,3%	37,0%	29,8%
	Yüksekokul	2	6	6	13	8	35
		6,7%	9,0%	7,6%	10,5%	8,0%	8,8%
	Üniversite	8	19	15	21	12	75
		26,7%	28,4%	19,0%	16,9%	12,0%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	2	1	1	4	2	10
		6,7%	1,5%	1,3%	3,2%	2,0%	2,5%
Toplam		30	67	79	124	100	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

36) Polisin İşlenebilmesi Muhtemel Suçları Önleyebildiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede 500 TL ve altı aylık geliri olanlarda eşitlik, üniversite mezunlarında olumsuz görüş sahibi olanların oranı fazladır. Aylık gelir ve yaş arttıkça olumlu görüş sahibi olanların oranı da yükselmektedir.

Tablo 40: Polisin İşlenebilmesi Muhtemel Suçları Önleyebildiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Önleyicilik		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	30	31	45	64	30	200
		53,6%	51,7%	46,4%	50,8%	49,2%	50,0%
	Erkek	26	29	52	62	31	200
		46,4%	48,3%	53,6%	49,2%	50,8%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	11	1	12	12	5	41
		19,6%	1,7%	12,4%	9,5%	8,2%	10,3%
	500 TL ve Altı	17	25	10	30	12	94
		30,4%	41,7%	10,3%	23,8%	19,7%	23,5%
	500 - 1.000 TL	13	20	39	34	19	125
		23,2%	33,3%	40,2%	27,0%	31,1%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	12	11	27	42	19	111
		21,4%	18,3%	27,8%	33,3%	31,1%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	3	3	9	8	6	29
		5,4%	5,0%	9,3%	6,3%	9,8%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	14	17	23	24	13	91
		25,0%	28,3%	23,7%	19,0%	21,3%	22,8%
	31-40	21	21	22	33	16	113
		37,5%	35,0%	22,7%	26,2%	26,2%	28,3%
	41-50	15	11	30	44	12	112
		26,8%	18,3%	30,9%	34,9%	19,7%	28,0%
	51 ve Üstü	6	11	22	25	20	84
		10,7%	18,3%	22,7%	19,8%	32,8%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	6	8	14	12	43
		5,4%	10,0%	8,2%	11,1%	19,7%	10,8%
	Okur-Yazar	5	8	15	18	9	55
		8,9%	13,3%	15,5%	14,3%	14,8%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	12	5	17	23	6	63
		21,4%	8,3%	17,5%	18,3%	9,8%	15,8%
	Lise ve Dengi	17	21	25	42	14	119
		30,4%	35,0%	25,8%	33,3%	23,0%	29,8%
	Yüksekokul	4	4	11	9	7	35
		7,1%	6,7%	11,3%	7,1%	11,5%	8,8%
	Üniversite	13	15	21	18	8	75
		23,2%	25,0%	21,6%	14,3%	13,1%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	2	1	0	2	5	10
		3,6%	1,7%	0,0%	1,6%	8,2%	2,5%
Toplam		56	60	97	126	61	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0 %

Cinsiyete göre; 30 kişi - % 53,6 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 31 kişi - % 51,7 “Katılmıyorum”, 64 kişi - % 50,8 “Katılıyorum” diyen kadın ve 52 kişi - % 53,6 “Kararsızım”, 31 kişi % 50,8 “Tam. Kat.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 42 kişi - % 72,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” ve 39 kişi - % 40,2 “Kararsızım” ve 53 kişi - % 58,1 “Tam. Kat.” “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 42 kişi - % 72,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 30 kişi - % 30,9 “Kararsızım”, 66 kişi - % 54,6 “Katılıyorum/Tam. Kat.” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 38 kişi - % 75,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 25 kişi - % 25,8 “Kararsızım” ve 56 kişi - % 55,3 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

37) Polisin Demokratik Yapılanmanın Temeli Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 19 kişi - % 63,3 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 22 kişi - % 53,7 “Katılmıyorum”, 34 kişi - % 50,8 “Katılıyorum” diyen kadın ve 67 kişi - % 53,6 “Kararsızım”, 75 kişi % 52,8 “Tam. Kat.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 24 kişi - % 72,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “1.000-2.000 TL arası”, 20 kişi - % 32,3 “Kararsızım” diyen “500 TL ve altı” ve 90 kişi - % 67,7 “Tamamen Katılıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” gelire sahip katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 19 kişi - % 54,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “41-50 yaş arası” ve 20 kişi - % 32,3 “Kararsızım”, 80 kişi - % 59,9 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 13 kişi - % 35,3 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” “ilkokul/ ilköğretim/ortaöğretim mezunu” ve 17 kişi - % 27,4 “Kararsızım” ve 87 kişi - % 65,1 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “lise/dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirmiştir. Olumlu düşünme oranının en yüksek olduğu önermedir. Bu durumun tüm alt gruplara yansımış olduğu görülmektedir.

Tablo 41: Polisin Demokratik Yapılanmanın Temeli Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Demokrasi - Polislik		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam	
Cinsiyet	Kadın	19	22	34	58	67	200	
		63,3%	53,7%	54,8%	46,4%	47,2%	50,0%	
	Erkek	11	19	28	67	75	200	
		36,7%	46,3%	45,2%	53,6%	52,8%	50,0%	
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	4	7	4	9	17	41	
		13,3%	17,1%	6,5%	7,2%	12,0%	10,3%	
	500 TL ve Altı	7	6	20	28	33	94	
		23,3%	14,6%	32,3%	22,4%	23,2%	23,5%	
	500 - 1.000 TL	8	8	19	45	45	125	
		26,7%	19,5%	30,6%	36,0%	31,7%	31,3%	
	1.000 - 2.000 TL	6	18	17	35	35	111	
		20,0%	43,9%	27,4%	28,0%	24,6%	27,8%	
	2.000 TL ve Yukarısı	5	2	2	8	12	29	
		16,7%	4,9%	3,2%	6,4%	8,5%	7,3%	
	Yaş	30 ve Altı	8	11	14	29	29	91
			26,7%	26,8%	22,6%	23,2%	20,4%	22,8%
31-40		5	8	20	37	43	113	
		16,7%	19,5%	32,3%	29,6%	30,3%	28,3%	
41-50		9	10	14	39	40	112	
		30,0%	24,4%	22,6%	31,2%	28,2%	28,0%	
51 ve Üstü		8	12	14	20	30	84	
		26,7%	29,3%	22,6%	16,0%	21,1%	21,0%	
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	6	4	7	13	13	43	
		20,0%	9,8%	11,3%	10,4%	9,2%	10,8%	
	Okur-Yazar	6	7	10	13	19	55	
		20,0%	17,1%	16,1%	10,4%	13,4%	13,8%	
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	4	9	11	18	21	63	
		13,3%	22,0%	17,7%	14,4%	14,8%	15,8%	
	Lise ve Dengi	7	8	17	40	47	119	
		23,3%	19,5%	27,4%	32,0%	33,1%	29,8%	
	Yüksekokul	2	6	10	8	9	35	
		6,7%	14,6%	16,1%	6,4%	6,3%	8,8%	
	Üniversite	5	7	7	28	28	75	
		16,7%	17,1%	11,3%	22,4%	19,7%	18,8%	
	Yüksek Lisans/Doktora	0	0	0	5	5	10	
		0,0%	0,0%	0,0%	4,0%	3,5%	2,5%	
Toplam		30	41	62	125	142	400	
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %	

38) Polisin Devletin Terörle Mücadelesinde Önemli Görevler Üstlendiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 24 kişi - % 52,2 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 46 kişi - % 54,1 “Katılmıyorum”, 53 kişi - % 50,8 “Kararsızım” diyen kadın ve 58 kişi - % 54,2 “Katılıyorum”, 29 kişi % 50,9 “Tam. Kat.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 49 kişi - % 69,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “500-1.000 TL arası” ve 31 kişi - % 29,5 “Kararsızım”, 47 kişi - % 51,3 “Katılıyorum/

Tam. Kat.” diyen “1.000-2.000 TL arası” katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 39 kişi - % 54,2 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 20 kişi - % 40 “Kararsızım” ve 36 kişi - % 45,9 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir.

Tablo 42: Polislin Devletin Terörle Mücadelesinde Önemli Görevler Üstlendiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Devletin Terörle Mücadelesindeki Yeri		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	24	46	53	49	28	200
		52,2%	54,1%	50,5%	45,8%	49,1%	50,0%
	Erkek	22	39	52	58	29	200
		47,8%	45,9%	49,5%	54,2%	50,9%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	8	11	11	9	41
		4,3%	9,4%	10,5%	10,3%	15,8%	10,3%
	500 TL ve Altı	14	23	26	20	11	94
		30,4%	27,1%	24,8%	18,7%	19,3%	23,5%
	500 - 1.000 TL	12	37	30	24	22	125
		26,1%	43,5%	28,6%	22,4%	38,6%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	16	17	31	38	9	111
		34,8%	20,0%	29,5%	35,5%	15,8%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	2	0	7	14	6	29
		4,3%	0,0%	6,7%	13,1%	10,5%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	8	16	19	32	16	91
		17,4%	18,8%	18,1%	29,9%	28,1%	22,8%
	31-40	13	22	42	21	15	113
		28,3%	25,9%	40,0%	19,6%	26,3%	28,3%
	41-50	10	29	30	30	13	112
		21,7%	34,1%	28,6%	28,0%	22,8%	28,0%
	51 ve Üstü	15	18	14	24	13	84
		32,6%	21,2%	13,3%	22,4%	22,8%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	2	9	12	14	6	43
		4,3%	10,6%	11,4%	13,1%	10,5%	10,8%
	Okur-Yazar	15	20	13	4	3	55
		32,6%	23,5%	12,4%	3,7%	5,3%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	0	9	13	27	14	63
		0,0%	10,6%	12,4%	25,2%	24,6%	15,8%
	Lise ve Dengi	19	30	35	25	10	119
		41,3%	35,3%	33,3%	23,4%	17,5%	29,8%
	Yüksekokul	0	1	11	14	9	35
		0,0%	1,2%	10,5%	13,1%	15,8%	8,8%
	Üniversite	10	14	18	18	15	75
		21,7%	16,5%	17,1%	16,8%	26,3%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	0	2	3	5	0	10
		0,0%	2,4%	2,9%	4,7%	0,0%	2,5%
Toplam		46	85	105	107	57	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Eğitim durumuna göre; 49 kişi - % 76,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 35 kişi - % 33,3 “Kararsızım” diyen “lise/dengi okul mezunu” ve 41 kişi - % 49,8 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede 500 TL ve altı ve 500-1000TL arası aylık geliri olanlarda olumsuz görüş sahibi olanların oranı fazla olsa da aylık gelir arttıkça olumlu görüş sahibi olanların oranı da yükselmektedir. Eğitim durumu açısından bakıldığında okur-yazar olanlarda olumsuz görüş sahibi katılımcılar genelin aksine oldukça fazladır. Lise ve dengi okul mezunu olanlarda da olumsuz görüş sahibi olanların oranı yüksektir.

39) Polisin Devletin Organize Suçlarla Mücadelesinde Önemli Görevler Üstlendiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 14 kişi - % 53,8 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 43 kişi - % 60,6 “Katılmıyorum”, 48 kişi - % 62,3 “Kararsızım” diyen erkek ve 69 kişi - % 49,6 “Katılıyorum”, 62 kişi % 69,7 “Tam. Kat.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 31 kişi - % 53,4 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “1.000-2.000 TL arası” ve 36 kişi - % 46,8 “Kararsızım”, 65 kişi - % 54,7 “Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum.” diyen “500-1.000 TL arası” katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 38 kişi - % 82,8 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 24 kişi - % 31,2 “Kararsızım”, 63 kişi - % 57,4 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 31 kişi - % 70,5 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 24 kişi - % 31,2 “Kararsızım” ve 64 kişi - % 57,3 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” “lise ve dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önerme, olumlu düşünme oranının en yüksek olduğu önermelerden biridir.

Tablo 43: Polis'in Devletin Organize Suçlarla Mücadelesinde Önemli Görevler Üstlendiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Devletin Org.Suçla Mücadelesindeki Yeri		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	12	28	29	69	62	200
		46,2%	39,4%	37,7%	50,4%	69,7%	50,0%
	Erkek	14	43	48	68	27	200
		53,8%	60,6%	62,3%	49,6%	30,3%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	2	9	6	16	8	41
		7,7%	12,7%	7,8%	11,7%	9,0%	10,3%
	500 TL ve Altı	11	16	14	36	17	94
		42,3%	22,5%	18,2%	26,3%	19,1%	23,5%
	500 - 1.000 TL	8	16	36	44	21	125
		30,8%	22,5%	46,8%	32,1%	23,6%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	4	27	17	30	33	111
		15,4%	38,0%	22,1%	21,9%	37,1%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	1	3	4	11	10	29
		3,8%	4,2%	5,2%	8,0%	11,2%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	4	10	21	35	21	91
		15,4%	14,1%	27,3%	25,5%	23,6%	22,8%
	31-40	12	26	17	34	24	113
		46,2%	36,6%	22,1%	24,8%	27,0%	28,3%
	41-50	6	19	24	34	29	112
		23,1%	26,8%	31,2%	24,8%	32,6%	28,0%
	51 ve Üstü	4	16	15	34	15	84
		15,4%	22,5%	19,5%	24,8%	16,9%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	1	6	7	17	12	43
		3,8%	8,5%	9,1%	12,4%	13,5%	10,8%
	Okur-Yazar	5	9	15	16	10	55
		19,2%	12,7%	19,5%	11,7%	11,2%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	1	14	8	25	15	63
		3,8%	19,7%	10,4%	18,2%	16,9%	15,8%
	Lise ve Dengi	11	20	24	37	27	119
		42,3%	28,2%	31,2%	27,0%	30,3%	29,8%
	Yüksekokul	1	5	5	15	9	35
		3,8%	7,0%	6,5%	10,9%	10,1%	8,8%
	Üniversite	6	14	16	25	14	75
		23,1%	19,7%	20,8%	18,2%	15,7%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	1	3	2	2	2	10
		3,8%	4,2%	2,6%	1,5%	2,2%	2,5%
Toplam		26	71	77	137	89	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

40) Polis'in Kanunlara Dayalı Hareket Ettiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Cinsiyete göre; 16 kişi - % 64 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 37 kişi - % 60,7 “Katılmıyorum”, 62 kişi - % 57,4 “Kararsızım” diyen kadın ve 84 kişi - % 54,5 “Katılıyorum”, 37 kişi % 71,2 “Tamamen Kat.” diyen erkek katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 26 kişi - % 63,9 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 33 kişi - % 30,6 “Kararsızım” diyen “1.000-2.000 TL arası” ve 71 kişi - % 70,3

“Katılıyorum/Tamamen Katılıyorum.” diyen “500-1.000 TL arası” katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 21 kişi - % 51 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 65 kişi - % 42,6 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 30 kişi - % 27,8 “Kararsızım” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir.

Tablo 44: Polisın Kanunlara Dayalı Hareket Ettiğini Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Kanunlara Dayalı Hareket		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	16	37	62	70	15	200
		64,0%	60,7%	57,4%	45,5%	28,8%	50,0%
	Erkek	9	24	46	84	37	200
		36,0%	39,3%	42,6%	54,5%	71,2%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	1	7	17	13	3	41
		4,0%	11,5%	15,7%	8,4%	5,8%	10,3%
	500 TL ve Altı	8	15	26	36	9	94
		32,0%	24,6%	24,1%	23,4%	17,3%	23,5%
	500 - 1.000 TL	7	19	28	52	19	125
		28,0%	31,1%	25,9%	33,8%	36,5%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	9	17	33	36	16	111
		36,0%	27,9%	30,6%	23,4%	30,8%	27,8%
	2.000 TL ve Yukarısı	0	3	4	17	5	29
		0,0%	4,9%	3,7%	11,0%	9,6%	7,3%
Yaş	30 ve Altı	5	19	30	27	10	91
		20,0%	31,1%	27,8%	17,5%	19,2%	22,8%
	31-40	7	14	27	49	16	113
		28,0%	23,0%	25,0%	31,8%	30,8%	28,3%
	41-50	9	12	30	45	16	112
		36,0%	19,7%	27,8%	29,2%	30,8%	28,0%
	51 ve Üstü	4	16	21	33	10	84
		16,0%	26,2%	19,4%	21,4%	19,2%	21,0%
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	3	7	12	18	3	43
		12,0%	11,5%	11,1%	11,7%	5,8%	10,8%
	Okur-Yazar	2	10	15	20	8	55
		8,0%	16,4%	13,9%	13,0%	15,4%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	5	12	15	24	7	63
		20,0%	19,7%	13,9%	15,6%	13,5%	15,8%
	Lise ve Dengi	7	12	33	52	15	119
		28,0%	19,7%	30,6%	33,8%	28,8%	29,8%
	Yüksekokul	3	6	10	11	5	35
		12,0%	9,8%	9,3%	7,1%	9,6%	8,8%
	Üniversite	4	12	23	22	14	75
		16,0%	19,7%	21,3%	14,3%	26,9%	18,8%
	Yüksek Lisans/Doktora	1	2	0	7	0	10
		4,0%	3,3%	0,0%	4,5%	0,0%	2,5%
Toplam		25	61	108	154	52	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100 %

Eğitim durumuna göre; 19 kişi - % 47,7 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 33 kişi - % 30,6 “Kararsızım” ve 67 kişi - % 62,6 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” “lise ve dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumlu görüş bildirdiği önermede aylık gelir ve yaş arttıkça olumlu görüş sahibi olanların oranı da yükselmektedir.

41) Emniyet Teşkilatı'nın Devlet Yönetiminde Etkili Bir Yapısı Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Tablo 45: Emniyet Teşkilatı'nın Devlet Yönetiminde Etkili Bir Yapısı Olduğunu Düşünme İle İlgili Vatandaş Görüşleri

Devlet Yönetimine Etki		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	13	87	50	32	18	200
		40,6%	55,1%	47,2%	45,7%	52,9%	50,0%
	Erkek	19	71	56	38	16	200
		59,4%	44,9%	52,8%	54,3%	47,1%	50,0%
Aylık Gelir	Düzenli Bir Aylık Gelirim Yok	3	17	10	9	2	41
		9,4%	10,8%	9,4%	12,9%	5,9%	10,3%
	500 TL ve Altı	7	35	28	18	6	94
		21,9%	22,2%	26,4%	25,7%	17,6%	23,5%
	500 - 1.000 TL	13	49	35	18	10	125
		40,6%	31,0%	33,0%	25,7%	29,4%	31,3%
	1.000 - 2.000 TL	7	48	28	18	10	111
		21,9%	30,4%	26,4%	25,7%	29,4%	27,8%
2.000 TL ve Yukarısı	2	9	5	7	6	29	
	6,3%	5,7%	4,7%	10,0%	17,6%	7,3%	
Yaş	30 ve Altı	5	42	19	16	9	91
		15,6%	26,6%	17,9%	22,9%	26,5%	22,8%
	31-40	11	51	32	11	8	113
		34,4%	32,3%	30,2%	15,7%	23,5%	28,3%
	41-50	6	35	33	26	12	112
		18,8%	22,2%	31,1%	37,1%	35,3%	28,0%
51 ve Üstü	10	30	22	17	5	84	
	31,3%	19,0%	20,8%	24,3%	14,7%	21,0%	
Eğitim Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	4	13	11	10	5	43
		12,5%	8,2%	10,4%	14,3%	14,7%	10,8%
	Okur-Yazar	6	25	14	9	1	55
		18,8%	15,8%	13,2%	12,9%	2,9%	13,8%
	İlkokul/İlköğretim /Ortaokul	3	28	12	12	8	63
		9,4%	17,7%	11,3%	17,1%	23,5%	15,8%
	Lise ve Dengi	8	38	41	22	10	119
		25,0%	24,1%	38,7%	31,4%	29,4%	29,8%
	Yüksekokul	7	14	9	3	2	35
		21,9%	8,9%	8,5%	4,3%	5,9%	8,8%
	Üniversite	4	35	18	12	6	75
		12,5%	22,2%	17,0%	17,1%	17,6%	18,8%
Yüksek Lisans/Doktora	0	5	1	2	2	10	
	0,0%	3,2%	0,9%	2,9%	5,9%	2,5%	
Toplam		32	158	106	70	34	400
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0 %

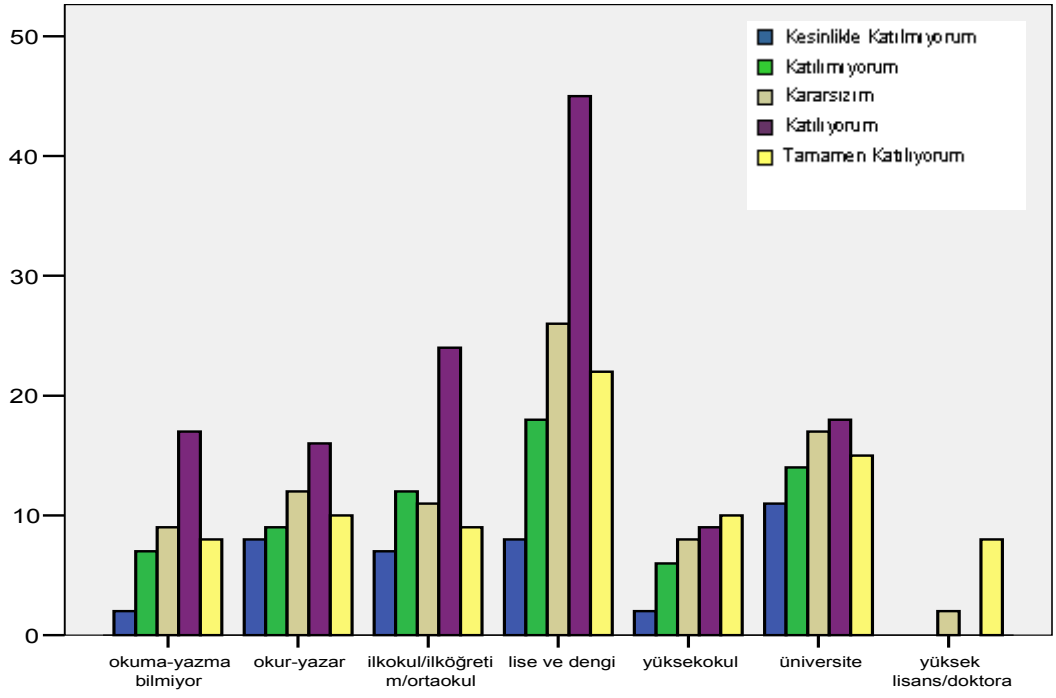
Cinsiyete göre; 19 kişi - % 59,4 “Kesinlikle Katılmıyorum”, 56 kişi - % 52,8 “Kararsızım”, 38 kişi - % 54,3 “Katılıyorum”, diyen erkek ve 87 kişi - % 55,1 “Katılmıyorum”, 18 kişi % 52,9 “Tam. Kat.” diyen kadın katılımcılara aittir. Aylık gelire göre; 62 kişi - % 71,6 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 35 kişi - % 33 “Kararsızım” ve 28 kişi - % 45,1 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum.” diyen “500-1.000 TL arası” katılımcılara aittir. Yaş grubuna göre; 62 kişi - % 66,7 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum” diyen “31-40 yaş arası” ve 33 kişi - % 31,1 “Kararsızım”, 38 kişi - % 72,4 “Katılıyorum/Tam. Katılıyorum” diyen “41-50 yaş arası” katılımcılara aittir. Eğitim durumuna göre; 46 kişi - % 49,1 “Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum”, 41 kişi - % 38,7 “Kararsızım” ve 32 kişi - % 60,8 “Katılıyorum /Tamamen Katılıyorum” “lise ve dengi okul mezunu” katılımcılara aittir.

Çoğunluğun olumsuz görüş bildirdiği önermede oranlar alt gruplarda birbirine yakın seviyededir. Dolayısıyla halkın genel olarak emniyet teşkilatının devlet yönetiminde etkili bir yapısının olmadığını düşündüğünü söyleyebiliriz.

3.3. BULGULARIN ANALİZİ

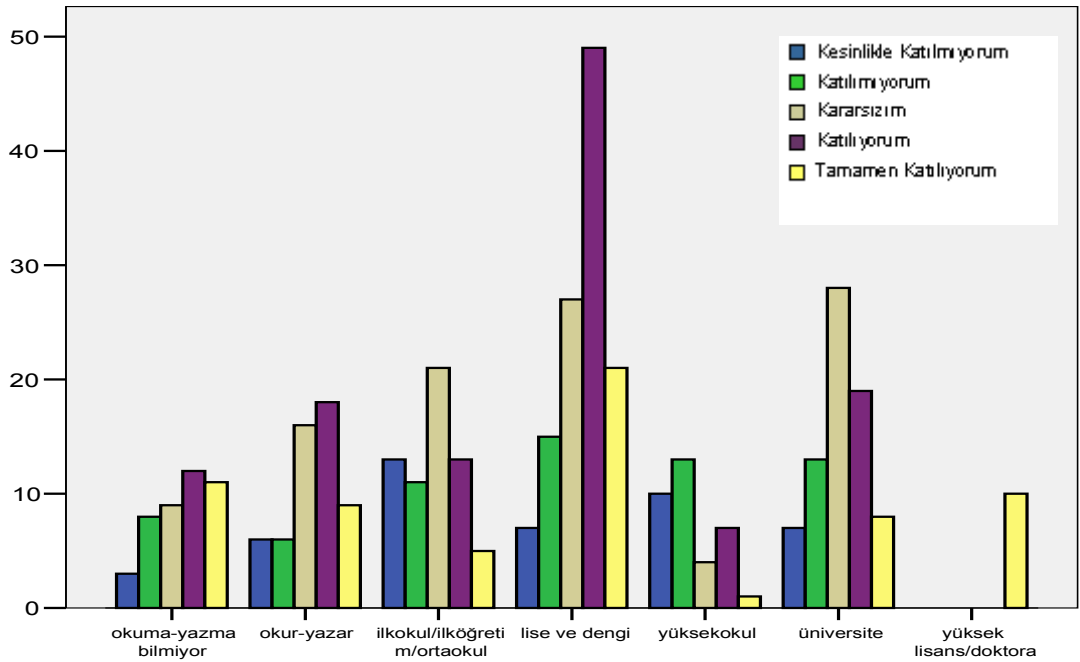
Anket analizi çerçevesinde görülmektedir ki; eğitim düzeyi arttıkça, halkın polise bakış açısı da olumlu yönde değişmektedir. Bu bağlamda, eğitim düzeyi yüksek olan katılımcıların, eğitim düzeyi daha düşük olan katılımcılara göre; polisi sevip – sayma, güven duyma, destekleme, kaba kuvvet ve şiddet uygulayan bir varlık olarak görmeme oranı artmaktadır. Bu da neticesinde, eğitim düzeyinin artması ile birlikte, polis imajının da halk nezdinde olumlu olmasını beraberinde getirmektedir.

Aşağıdaki şekillerde, halkın polis algısı ile ilgili olan değerlendirmeler “Eğitim Durumu” değişkeni bağlamında oluşturulmuştur.

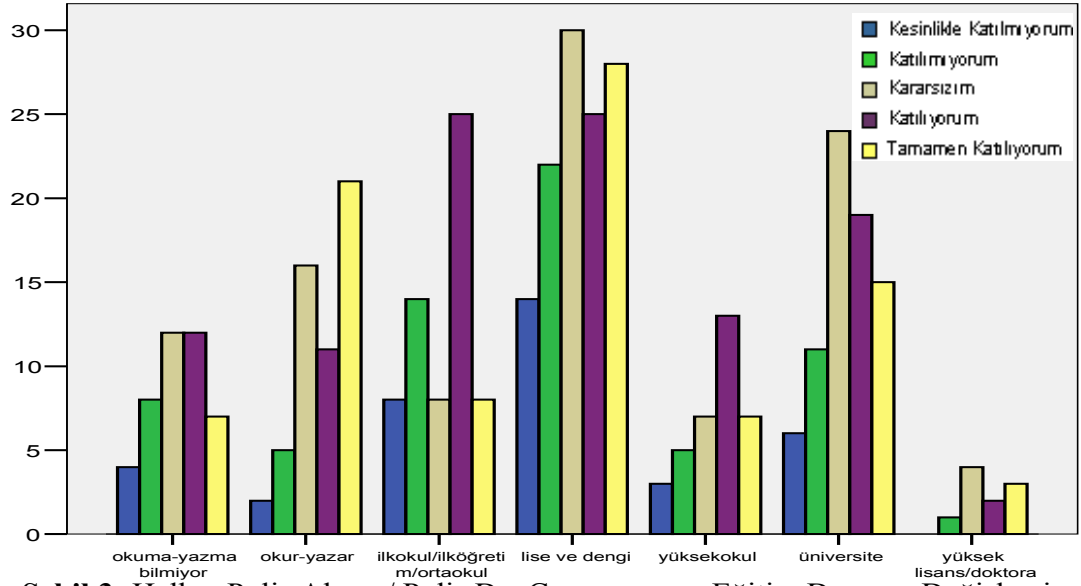
Şekil 1: Halkın Polis Algısı / Polis Eğitimi ve Eğitim Durumu Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “lise mezunu” katılımcıların, daha alt düzeyde mezuniyete sahip katılımcılara göre, polis eğitiminin yeterli olduğunu düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

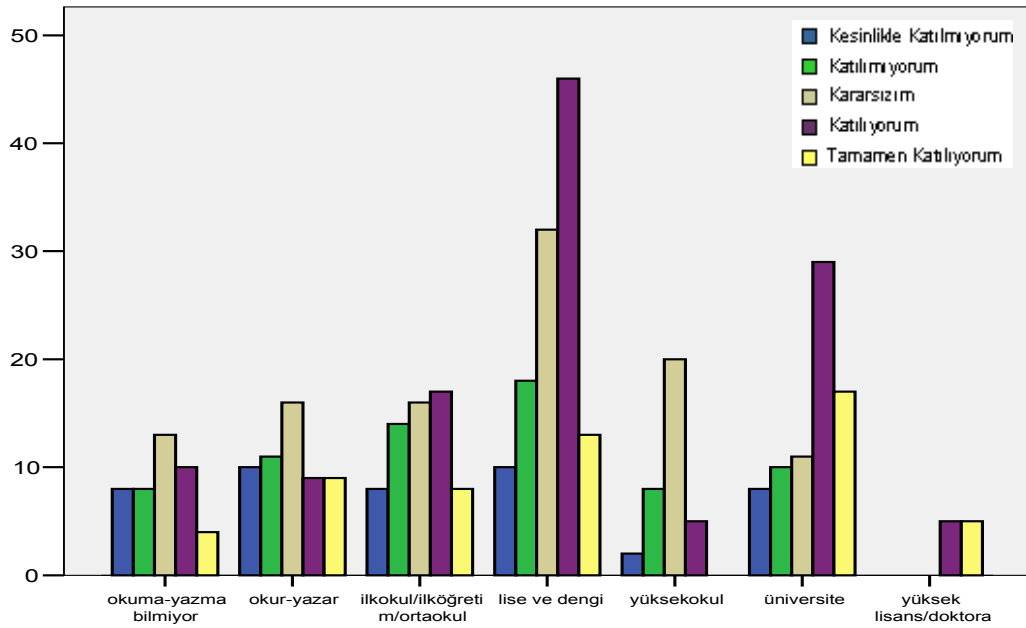
Şekil 2: Halkın Polis Algısı / Polis Genel Kültür Düzeyi ve Eğitim Durumu Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “lise mezunu” katılımcıların, daha alt düzeyde mezuniyete sahip katılımcılara göre, polisin genel kültür düzeyinin yüksek olduğunu düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

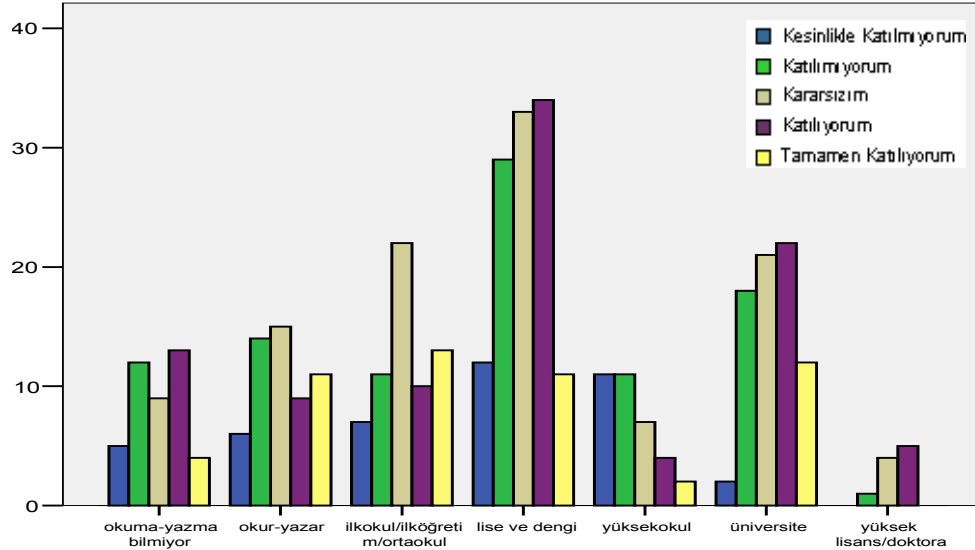
Şekil 3: Halkın Polis Algısı / Polis Dış Görünümü ve Eğitim Durumu Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “lise mezunu” katılımcıların, daha alt düzeyde mezuniyete sahip katılımcılara göre, polisin dış görünümüne önem verdiğini düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

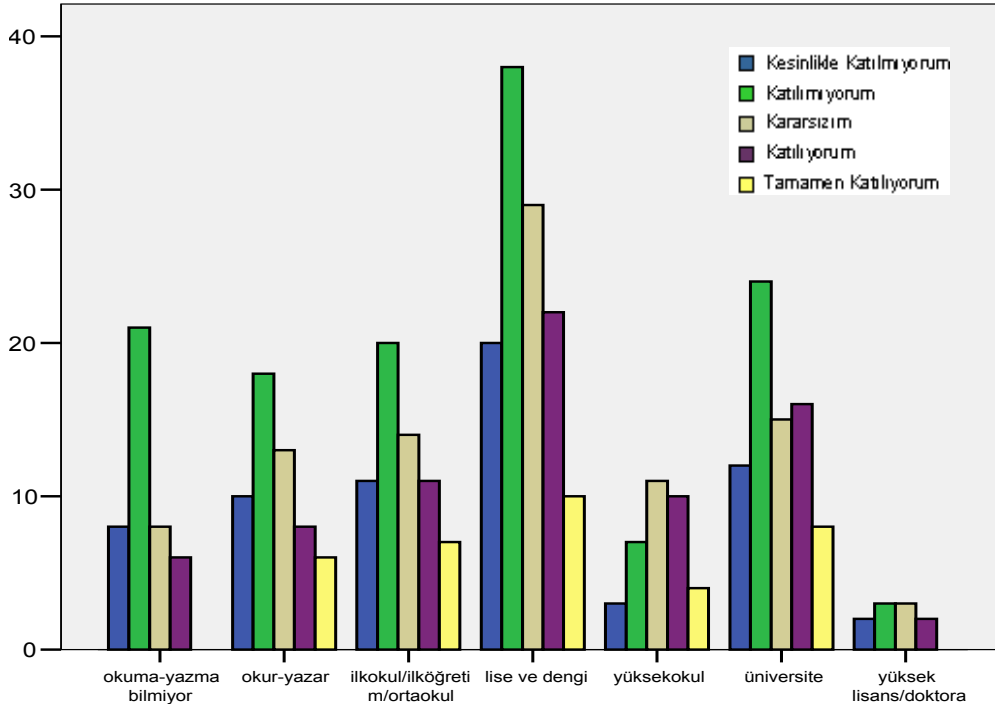
Şekil 4: Halkın Polis Algısı / Polis İletişimi ve Eğitim Durumu Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “lise mezunu” katılımcıların, daha alt düzeyde mezuniyete sahip katılımcılara göre, polisin vatandaşla iletişime önem verdiğini düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

Şekil 5: Halkın Polis Algısı / Polis Güzel Konuşma ve Eğitim Durumu Değişkeni

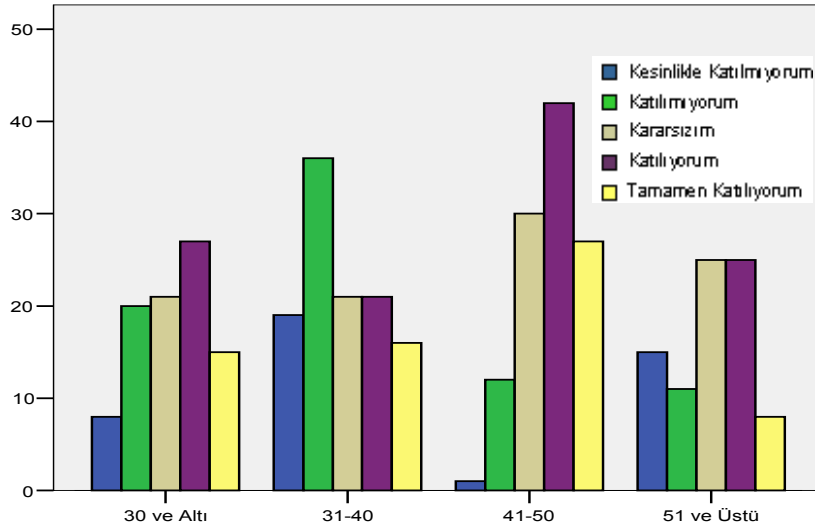
Şekilde de görüldüğü üzere; “lise mezunu” katılımcıların, daha alt düzeyde mezuniyete sahip katılımcılara göre, polisin güzel konuşmaya önem verdiğini düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

Şekil 6: Halkın Polis Algısı / Polis Saygınlığı ve Eğitim Durumu Değişkeni

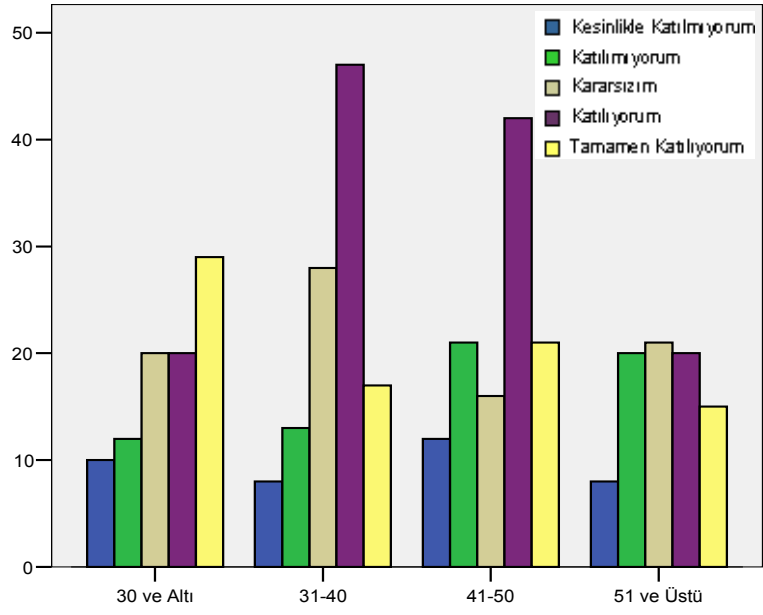
Şekilde de görüldüğü üzere; “lise mezunu” katılımcıların, daha alt düzeyde mezuniyete sahip katılımcılara göre, polisliğin saygın ve itibarlı bir meslek olduğunu düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

Aynı şekilde, “31 – 40 yaş arası” ve “41 - 50 yaş arası” grupta yer alan katılımcıların da, diğer yaş grubundaki katılımcılara göre, polise bakış açılarının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Bu durum da, içerisinde bulunan yaş döneminin, polisin görevini ve anlamını daha doğru bir şekilde değerlendirebildiğinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

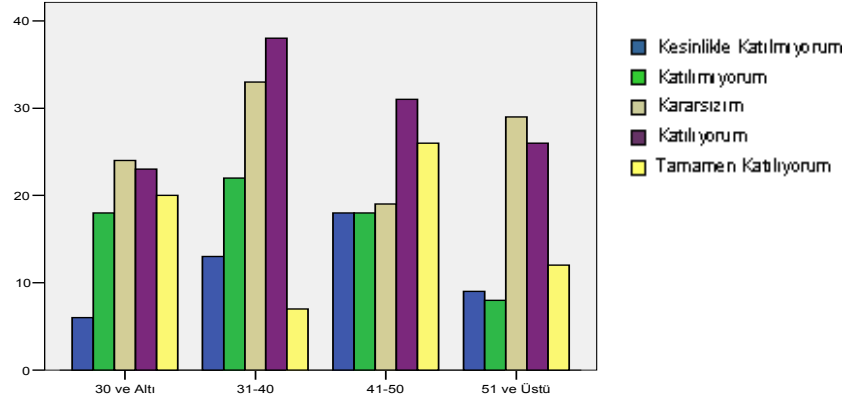
Şekil 7: Halkın Polis Algısı / Polis Alan Bilgisi ve Yaş Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “41 - 50 yaş arası” katılımcıların, diğer yaş düzeylerindeki katılımcılara göre, polisin alan bilgisinin yüksek olduğunu düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

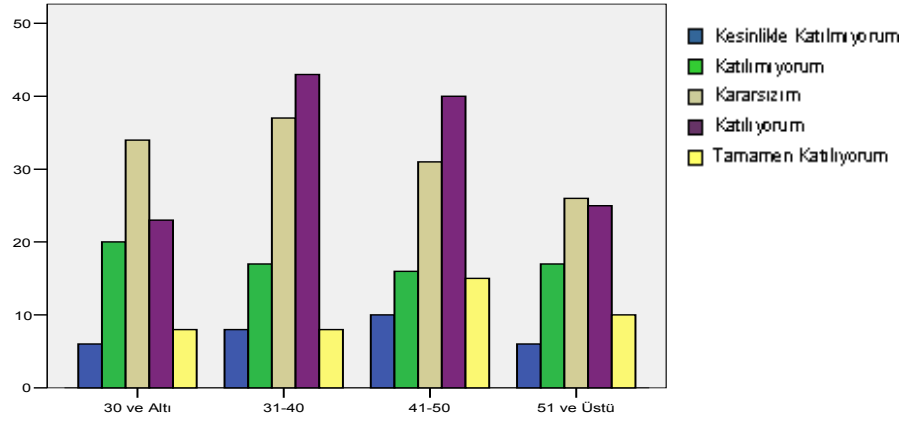
Şekil 8: Halkın Polis Algısı / Polis Eğitimi ve Yaş Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “31 - 40 yaş arası” ve “41 - 50 yaş arası” katılımcıların, diğer yaş düzeylerindeki katılımcılara göre, polis eğitiminin yeterli olduğunu düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

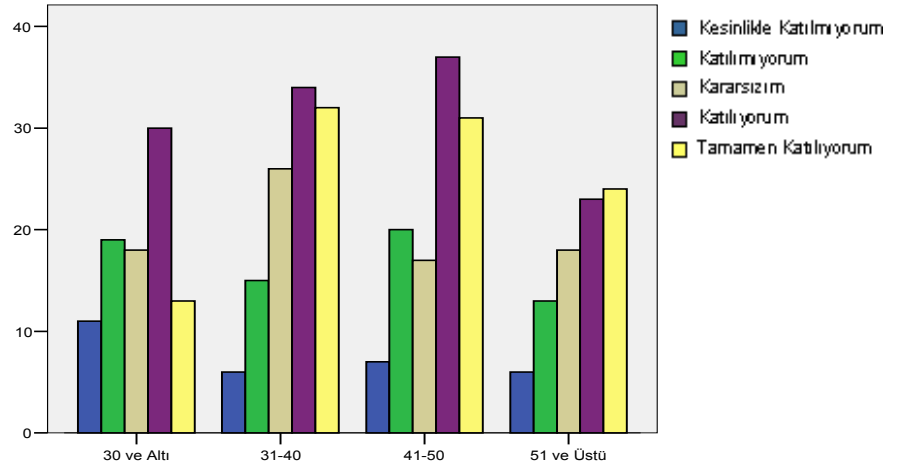
Şekil 9: Halkın Polis Algısı / Polis Genel Kültür Düzeyi ve Yaş Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “31 - 40 yaş arası” ve “41 - 50 yaş arası” katılımcıların, diğer yaş düzeylerindeki katılımcılara göre, polisin genel kültür düzeyinin yüksek olduğunu düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

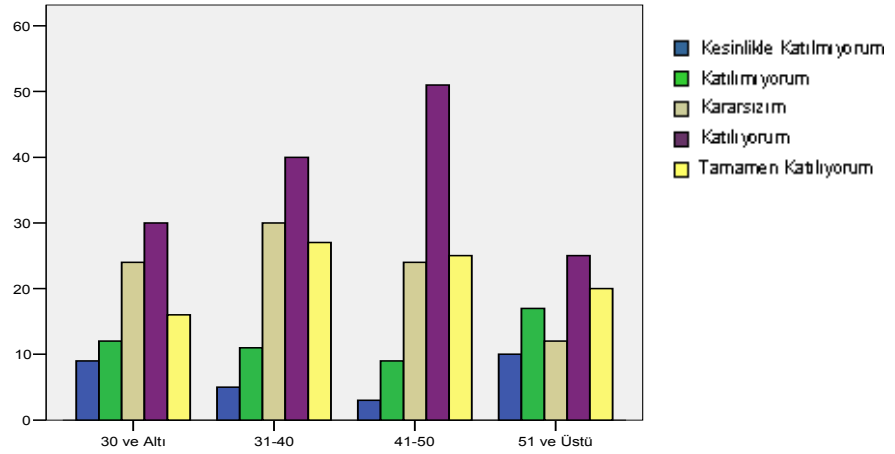
Şekil 10: Halkın Polis Algısı / Polisin Örnek Davranışları ve Yaş Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “31 - 40 yaş arası” ve “41 - 50 yaş arası” katılımcıların, diğer yaş düzeylerindeki katılımcılara göre, polisin örnek davranışlar sergilediğini düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

Şekil 11: Halkın Polis Algısı / Polisin Toplumsal Düzeni Koruması ve Yaş Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “31 - 40 yaş arası” ve “41 - 50 yaş arası” katılımcıların, diğer yaş düzeylerindeki katılımcılara göre, polisin düzeni koruduğunu düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

Şekil 12: Halkın Polis Algısı / Polisin Toplumsal Düzeni Koruması ve Yaş Değişkeni

Şekilde de görüldüğü üzere; “31 - 40 yaş arası” ve “41 - 50 yaş arası” katılımcıların, diğer yaş düzeylerindeki katılımcılara göre, polisin vatandaşları suça karşı koruduğunu düşünme konusunda daha olumlu görüş bildirmeleri söz konusu olmuştur.

Çalışmanın sonuçlarına genel olarak bakıldığında büyük oranda halkın polise güven duymasının, sevip – saymasının, desteklemesinin ve gereksiz yere şiddet uygulayan bir kuvvet olarak algılamamasının söz konusu olduğu görülmektedir. Ancak buna rağmen, polisin genel imajını daha olumlu yönde geliştirebilmesi adına alınması gereken tedbirlerden ya da gerçekleştirilmesi gereken değişikliklerden bahsetmek olasıdır. Bu bağlamda, çalışmanın kuramsal çerçevesi ve katılımcıların verdikleri cevapların değerlendirilmesi neticesinde ulaşılabilecek sonuçlar ve bu doğrultudaki önerilerde şu şekilde değerlendirilebilir;

Suçların önlenmesi ve suçluların yakalanması, büyük ölçüde halkın yardım ve desteği ile sağlandığına göre, bu desteğin artırılabilmesi, karşılıklı tutumların etkisine bağlıdır. Bu da, önemli ölçüde halkın benimsediği karşıt tutum ve davranışların ortadan kaldırılmasını gerektirir.

Polis, halkla ilişkilerinde dürüstlüğe, tutarlılığa, inandırıcılığa ve içten davranmaya daha fazla özen göstermelidir.

Trafiği düzenleyen ve kontrol eden polisin, sadece ceza kesen değil, vatandaşları tehlikeden koruyan yasaları uygulayan dikkatsiz ve önlemsiz kişiler

tarafından verilen hakların geri alınması ve koruması için çaba gösteren görevliler olduğu imajı güçlendirilmelidir.

Polis – halk bütünleşmesinde, polisin ve halkın eğitimi büyük önem taşımaktadır. Halkla yüz yüze ilişkilerde bulunacak polisin seçimine ve eğitimine büyük önem verilerek, bunların psikolojik özellikleri, kişilik yapıları ve davranışları, halkın güvenli yaklaşabileceği kişiler olmaları sağlanmalıdır.

Polisin görev, yetki ve sorumlulukları da, çeşitli kitle iletişimi araçları ile halka anlatılmalı; halkın da polis hakkındaki düşünce ve görüşleri saptanarak, yanlış tutum ve davranışlar hizmeti eğitim yoluyla düzeltilmelidir.

Halk polise genel olarak güvenmektedir. Ancak, aynı zamanda ondan korkmaktadır. Bunun en önemli nedeni, polisin kendisini ve çalışmalarını yeterince tanıtamaması sonucunda oluşan olumsuz imajdır. Halkın polis korkusunu ortadan kaldırmaya yönelik olarak, polis – halk bütünleşmesini sağlayıcı tedbirler alınmalıdır.

Halkın polisten genel beklentileri; genel olarak polisin görev bilincine sahip olması, halka olumlu yaklaşım kurması, şiddete başvurmaması, herkese yansız davranması, hoşgörülü, nazik ve güler yüzlü olmasıdır. Bu çerçevede polis imajının geliştirilmesinde, polisin halkla yüz yüze iletişim kurmasının yararlı olabileceği sonucu çıkarılabilir.

SONUÇ

Safranbolu halkının polis algısını etkileyen sosyal faktörler araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Karabük ili Safranbolu ilçesinde yaşayan halkın, ilçede görev yapan polislerden yola çıkarak genel polis algısını ölçmek, bu algının oluşmasında etkili olan ve halkın polis algısını etkileyen sosyal faktörler ile mesleki, görsel ve davranışsal unsurların genel imaj üzerindeki etkisini tespit etmek ise temel amacımızdır. Emniyet teşkilatı imajının güçlendirilebilmesi için hangi adımların atılması gerektiğini belirlemek araştırmanın ikincil amacını oluşturmaktadır. Sonuçlar, Safranbolu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün kurumsal anlamda hizmet sunduğu halkın gözünden değerlendirilmesini ve ihtiyaç duyduğu değişimlerin belirginleşmesini sağlaması nedeniyle ehemmiyet arz etmektedir. Suçla mücadelede halkın katılımı şüphesiz polisi nasıl algıladığıyla doğru orantılıdır. Polisi kimin nasıl algıladığı incelenerek, elde edilen sonuçlara göre değişim ve yenilik önerileri ile polisin suçla mücadelede ve toplumdaki konumunda gelişme sağlanması kamu düzeni açısından önem arz etmektedir.

Çalışmada öncelikle konunun sağlam temellere dayandırılabilmesi adına toplumsal yapı, algı, polis - halk ilişkileri, devlet ve polis konularıyla ilgili literatür taraması yapılmış ve bir kavramsal çerçeve şekillendirilmiştir.

Yapılan kavramsal çalışmalardan yola çıkılarak ekte örneği bulunan anket oluşturulmuştur. Karabük ili Safranbolu ilçesinde yaşayan halkın polis algısını ölçmek amacıyla Safranbolu'da yaşayan vatandaşlardan özel hedef grubu belirlenmeden 400 kişiye bu anket uygulanmıştır. Uygulanan ankette katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim ve gelir seviyesi gibi nitelikleri sorgulanarak polis algısıyla ilgili 41 önerme hakkındaki görüşleri alınmıştır. Elde edilen sonuçlar, cinsiyet, yaş, eğitim ve gelir seviyesi değişkenlerine göre ayrı ayrı ele alınarak analiz edilmiştir. Ancak yapılan çalışmada Safranbolu'da yaşayan 400 kişiye ulaşılabilmiştir. Örneklem için çalışmanın konusu bağlamında bu sayı Safranbolu ilçesindeki halkın polis algısını ölçmek için yeterli sayılmıştır.

Anket analizi neticesinde görülmektedir ki; eğitim düzeyi, aylık gelir seviyesi ve yaş arttıkça, halkın polise bakış açısı da olumlu yönde değişmektedir. Bu bağlamda, eğitim düzeyi, aylık gelir seviyesi ve yaşı yüksek olan katılımcıların,

eğitim düzeyi, aylık gelir seviyesi ve yaşı daha düşük olan katılımcılara göre; polisi sevip – sayma, güven duyma, destekleme, kaba kuvvet ve şiddet uygulayan bir varlık olarak görmeme oranı artmaktadır. Diğer bir ifadeyle eğitim durumu, aylık gelir seviyesi ve yaşı düşük olan gruplarda polisle ilgili görüşleri olumsuz olanlar fazladır. Dolayısıyla polisin, eğitim durumu, aylık gelir seviyesi ve yaşı düşük olan vatandaşlarla daha pozitif iletişim kurabilme yolları araştırılmalıdır.

Polisin genel kültür durumu hakkındaki önerme başta olmak üzere bazı önermelerde genelin aksine yüksekokul mezunlarının olumsuz görüş bildirmiş olmasını değerlendirmek gerekirse; Safranbolu'daki yüksekokulun güzel sanatlar ağırlıklı olması göz önüne alınmalıdır. Polisin kültür seviyesinin ortalama olarak güzel sanatlar bölümü mezunu olan bir kişi tarafından pozitif değerlendirilmesi oldukça zordur. Bundan dolayı hali hazırdaki okul polisliği uygulamasında Safranbolu Meslek Yüksekokulu için polis görevlendirilmesinde bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Polisin dış görünüşüne yeterince önem verip vermediğinin sorgulandığı önerme sonuçlarına bakıldığında gelir seviyesi açısından polise yakın olan gruplarda olumlu görüş bildirenlerin yoğunlaştığı görülmektedir. Dış görünüşe verilen önemin maddi gelir seviyesi ile ilgili olduğunu kabul edersek bu önermede gelir seviyesi açısından polise yakın grupların görüşleri daha yüksek önem arz etmektedir.

Polisin vatandaşla yeterince iletişim kurmadığını düşünen yaşı 50 üstü grup genelin aksi yönde görüş bildirmiştir. Yaşı 50 üzeri olan grubun sosyal iletişime daha çok önem verdiği söylenebilir. Bu durum göz önünde bulundurularak olaylar haricinde de özellikle günlük hayat içerisinde 50 yaş üstü vatandaşlarla iletişim kurulması halkla ilişkilerin geliştirilmesini sağlayacaktır.

Çoğunluğun polisin tarafsız olmadığını düşündüğünü belirttiği Tablo-17 içerdiği konu itibarıyla özellikle dikkate alınmalıdır. Tablo 38'de polisin nüfuzlu kişilere karşı etkili olamadığını düşünenlerin çoğunlukta olduğunun ortaya konulmuş olması bu durumu desteklemektedir. Dolayısıyla polis, tarafsızlığını ve adil davrandığını halka yansıtmalı, bu yönde çalışmalar yapmalıdır. Tarafsızlık konusu polise duyulan güvenle de doğrudan bağlantılı olduğundan, dikkate alınması gereken temel bir konudur.

Tablo – 20’den de polisin kaba ve sert davrandığını düşünenlerin fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bu konuyla ilgili gerçek bir iyileşme için tüm kadronun eğitim görmesi gereklidir. Nitekim vatandaşla herhangi bir polis herhangi bir şekilde kurduğu iletişim esnasında kaba ve sert davrandığında o vatandaş tarafından tüm polisler kaba ve sert davranıyor olarak algılanmaktadır.

Tablo 31, 32, 33 ve 34’de sonuçları verilen önermelerde pasaport polisi, çevik kuvvet polisi, özel harekât polisi, kaçakçılık ve organize suçlar biriminde çalışan polislerle ilgili vatandaşın görüşleri sorgulanmıştır. Bu birimler Safranbolu İlçe Emniyet Müdürlüğünde fiilen bulunmamasına rağmen, bu birimlerin konusu olabilecek olayların da olmamasına rağmen katılımcıların yalnızca yaklaşık % 21 ‘i bu önermelerde “Kararsızım” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Diğer bir ifadeyle katılımcıların yaklaşık % 80’i Safranbolu’da olmayan birimlerle ilgili görüş sahibi olduğu görülmektedir. Bu önermelere olumlu ya da olumsuz cevap veren katılımcılar ancak medyadan edindikleri izlenimlere göre bir fikir sahibi olabilirler. Dolayısıyla halkta oluşan polis algısında medya ciddi bir etkidir. Bu etki olumlu yönde kullanılabilir. Örneğin kitle iletişim araçları üzerinden elde edilen başarıların paylaşılması halkın algısını olumlu yönde etkileyecektir.

Tablo 36’da polisin çocuklara, gençlere ve kadınlara yaklaşımının kötü olarak algılandığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Çocuklar ve kadınlar herhangi bir olayda daha nazik ve dikkatli davranılması gereken gruplardır. Esasen bu sonuç polisin kaba ve sert davrandığı ile ilgili önerme sonuçlarıyla örtüşmektedir. Dolayısıyla önceden de bahsedilmiş olan hizmet içi eğitimin içeriği hazırlanırken bu durumlar göz önünde bulundurulmalıdır.

Katılımcıların yaklaşık % 70 oranı ile en fazla olumlu görüş bildirdiği önermede polisin, demokrasinin temeli olduğunun vurgulanması bir noktada halkın beklentisi olarak yorumlanabilir. Diğer taraftan bu algılama polis açısından gurur vericidir. Polisin görevini yerine getirdiği, toplumsal düzeni sağladığı ile ilgili halkın algısının olumlu yönde yoğunlaşması da bu durumu desteklemektedir.

Polisin, devlet içerisinde terörle mücadeleye verdiği katkı ile organize suçlarla mücadeleye olan katkısı arasında belirgin bir fark vardır. Anket sonuçlarında organize suçlarla mücadelede polisin üstlendiği rol, terörle mücadele alanında üstlendiği rolden daha yüksektir. Aradaki farkın sebebi terörle mücadele konusunda

halkın, polisten başka bir birime de (özellikle asker) paye veriyor olması iddia edilebilir. Bu durumun dengelenmesi için polisin, çalıştığı konularda ilgili diğer devlet birimleriyle işbirliği içerisinde olduğunu halka yansıtmaları faydalı olacaktır.

Sonuç olarak çalışmanın varsayımları olan halkın polise sevgi ve saygı duyması, güvenmesi, gereksiz şiddet uygulayan kaba bir kuvvet olarak görmemesi kısaca halkın gözünde polis imajının olumlu yönde olduğu yüksek oranlarda doğrulanmıştır. Ancak polis hakkında olumsuz görüş sahibi olan bir kesim de vardır. Bu noktada elde edilen sonuçlar Safranbolu’da polis-halk ilişkileri ve polisin halk algısı hakkında yapılacak iyileştirme çalışmalarına rehberlik edebilecek niteliktedir. İyileştirme çalışmalarında öncelikli hedef polis algısı olumsuz olan grupların, polis algılarını olumlu yönde değiştirmek olmalıdır.

Halkla doğrudan daha sık iletişim kurulan pozisyonlarda yapılacak görevlendirmeler de önem arz etmektedir. Sadece halkın polisi görüp hakkında fikir sahibi olduğu noktalarda yapılacak küçük çaplı çalışmaların bile büyük etkisi olabilecektir. Diğer taraftan özellikle iletişim teknikleri konularında hizmet içi eğitimlerle bu konuda bilinçlendirilmeleri faydalı olacaktır. Suçla mücadelede kullanılan teknolojinin geliştirilmesi gibi makro konularda da Safranbolu İlçe Emniyet Müdürlüğü, kurumsal güncellemelerini yapmaya elbette ki devam etmelidir.

Bir örnek vermek gerekirse, ilçeye evden hırsızlık suçunu işlemek amacıyla gelen dört beş kişinin daha hiç suç işlemeyen bu amaçla ilçeye geldiklerini öğrenen polis gerekli önlemleri alarak belki on belki daha fazla eve hırsız girmesini engellemiştir. Bu örnekte polis, en iyisini yaparak suçu daha olmadan önlemiştir fakat bu gözle görünen somut bir başarı değildir. Evine girilmesi muhtemel kişiler konunun farkında bile değildirler. Ancak evine giren hırsız polis tarafından yakalandığını gören vatandaş, polisle ilgili daha olumlu düşünceye sahip olacaktır. Örnekteki olayda polis, evden hırsızlık amacıyla ilçeye gelen şüphelileri fark ettikten sonra takip ederek bir eve girdikleri esnada yakalaması, halkın polis algısı açısından daha faydalı olacaktır. Ancak bu şekildeki bir uygulama mesleki etik kurallarıyla örtüşmeyecektir. Çünkü polis, engel olabileceği bir olaya ilk etapta engel olmamış olacaktır.

Vatandaşın polis algısının yönlendirilmesi bir tarafa polisin kendini anlatması daha iyiye ulaşılabilmesi adına idealdir. Yukarıdaki örnekte polis doğru olanı

yapmıştır ancak bu durumun halka bir şekilde anlatılmaması nedeniyle bu başarının hiçbir etkisi olmamıştır. Diğer taraftan evine hırsız giren bir vatandaş ise polisi yetersiz olmakla itham edebilir. Evine hırsız giren vatandaş, polisin suç oranlarını düşürmek için elinden geleni yapıyor olmasını umursamayabilir. İşte bu noktada mağdur olan vatandaşla kurulacak iletişim önem arz etmektedir.

Halkın her kesimiyle, her an ilişkide bulunan polisin, ilişkilerinde dengeli davranması, kibar, nazik ve güler yüzlü olması yine halkın beklentileri arasındadır. Ayrıca polis, kuralları uygularken öncelikle kendisi de kurallara uymalıdır. Polis; duygularını kontrol edebilen, karşısındaki kişiye göre davranış biçimini anında seçebilen, uygulamalarının nedenini açıklayabilen, kurallara öncelikle kendisi uyan, kararlarını kesin fakat yumuşak bir dille ifade edebilen ve kendisine güvenle yaklaşılabilen bir kişiliğe sahip olmak zorundadır.

Bu çalışma polisin hizmet verdiği kitleyi tanıması adına önemli bir adım olmakla beraber, spesifik bir yer ile sınırlı olduğu için sonuçlarının genelleştirilmesi bağlamında çok dikkatli olunmalıdır. Farklı coğrafi bölgelerde ve kültürlerde daha farklı sonuçlar elde edilebilir ve çıkarımlarda bulunulabilir. Bu nedenle bu çalışmanın beklenen faydayı vermesi ve genel anlamda yönlendirici olabilmesi için öncelikle benzer bir çalışma Karabük iline de uygulanarak bir kıyaslama yapılabilir. Daha sonra farklı yerlerde de bu çalışma yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir. Elde edilen sonuçlara göre yapılan iyileştirme çalışmaları sonunda anketler tekrar uygulanarak hayata geçirilen projelerin ne kadar başarılı olduğu konusunda daha sağlıklı bilgiler elde edilebilir.

KAYNAKÇA

- Aydın, Ahmet Hamdi, (2002), “Meşruiyet ve Polis”, Hasan Hüseyin Çevik ve Turkut Göksu (Ed.), *Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis*, Ankara, Seçkin Yayınevi, ss. 91-112.
- Bahçeli, Devlet, (2001), “Milliyetçi Bakış Açısından Küreselleşme, Dünya ve Türkiye”, *Türkiye ve Siyaset Dergisi, Milliyetçilik ve Küreselleşme Özel Sayısı*, S. 5, (Kasım – Aralık), ss. 5-8.
- Beren, Fatih, (2007), “Türkiye’deki Polislik Uygulamaları Perspektifinden Polis Meslek Etiği”, *Polis Bilimleri Dergisi*, S. 47, ss. 80-97.
- Binbaşoğlu, Cavit ve Binbaşoğlu, Etkin, (1992), *Endüstri Psikolojisi*, Ankara: Kadıoğlu Matbaası.
- Bozkurt, Ömer, (1972), *Ayrımsal Sosyoloji ve Toplumsal Yapı*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Bulut, Cihan, (2006), “Atatürk Dönemi Ekonomik Yapı ve Politikaları”, *Kafkas Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, S. 62, ss. 1 – 12.
- Can, Yücel, (2005), “Toplumsal Yapı ve Değişme Kuramlarını Paradigma Temelli Bir Sınıflama Denemesi”, *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 29, S. 1, (Mayıs), ss. 1 – 11.
- Cerrah, İbrahim, (1998), “Sosyal Yapı ve Polis Alt – Kültürü: Sosyal Yapı ve Meslek İçi Sosyalleşmenin Türk Polis Alt – Kültürü Oluşumuna Etkileri”, İbrahim Cerrah ve Emin Semiz (Ed.), *21. Yüzyılda Polis: Temel Sorunlar – Çağdaş Yaklaşımlar*, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi, ss. 41-66.
- Çakmak, Diren, (2008), “Türkiye’de Asker – Hükümet İlişkisi”, *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Akademik Bakış Dergisi*, (Yaz), C. 1, S. 2, ss. 35 – 68.
- Çelik, İbrahim, (2001), “Bursa Halkının Polise Bakış Açısının Ölçülmesi ve Polis Halk İlişkilerinin Geliştirilmesi Anketi”, *Polis Dergisi*, C. 7, S. 28, ss. 35-55 .

- Çevik, Hasan Hüseyin, (2002), “Devlet ve Polis”, Hasan Hüseyin Çevik ve Turkut Göksu (Ed.), *Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis*, Ankara: Seçkin Yayınevi, ss. 31-52.
- Çevik, Hasan Hüseyin ve Göksu, Turgut, (2007), *Güvenlik Personeli İçin Polis – Halk İlişkileri: Güvelikte İletişim*, Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Dündar, Nihat, (1995), “Halkın Polis İmajı ve Polis Halk Bütünleşmesinin Dinamikleri Araştırması”, *Polis Dergisi*, C.1, S. 4 eki, ss.48-64.
- Emniyet Genel Müdürlüğü, (2008), “Özel Harekât Dairesi Başkanlığı”, <http://www.egm.gov.tr/daire.ozelharekat.asp> (Erişim Tarihi: 15.06.2010).
- Emniyet Genel Müdürlüğü, (2000), *2000 Yılında Türk Polisi*, Ankara: EGM Yayınları.
- Göksu, Turkut, (2002), “Türkiye’de Yönetim Anlayışı ve Polis Davranışı”, Hasan Hüseyin Çevik ve Turkut Göksu (Ed.), *Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis*, Ankara: Seçkin Yayınevi, ss. 69-90.
- Göksu, Turgut ve Karakaya, Muhittin, (2009), “Polisin Sapma Davranışlarının Etiketleme Kuramı Açısından Değerlendirilmesi”, *Polis Bilimleri Dergisi*, S. 4, ss. 27 – 43.
- Gültekin, Ömer Faruk, (2008), “Tarihi Perspektiften Türk Emniyet Teşkilatı’nın Dönüşüm Süreci”, *Polis Bilimleri Dergisi*, S. 43, ss. 53-64.
- Haytoğlu, Ercan, (1997), “Türkiye’de Demokratikleşme Süreci ve 1945’te Çok Partili Siyasi Hayata Geçişin Nedenleri (1908 – 1945)”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, S. 3, ss. 46 – 54.
- İçli, Gönül, (2002), “Türk Modernleşme Sürecinin Günümüzdeki Yönelimi”, Sivas, *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (Aralık), C. 26, S. 2, ss. 245 – 254.
- İçli, Tülin, (1995), “Üniversite Öğrencilerine göre Polis ve Halkla İlişkileri”, *I. Polis Halk İşbirliği Sempozyumu*, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi, s.59-67.

- Kalağan, Gökhan, (2010), “Cumhuriyet Dönemi Türk Kamu Bürokrasisi’nde Yeniden Yapılanma ve Yönetmelik Reform Çalışmaları”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, C. 2, S. 1, ss. 65 – 84.
- Karakaş, Mehmet, (2004), “Türk Polisinin Şiddet Algılaması”, *Sosyoloji Dergisi*, S. 12 – 13, ss. 75-94.
- Kızmaz, Zahir, (2003), “Ekonomik Yapı ve Suç: Bazı Araştırma Bulguları Üzerine Genel Bir Değerlendirme”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 13, S. 2, ss. 3-25
- Kocacık, Faruk, (2003), “Bilgi Toplumu ve Türkiye”, *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (Mayıs), C. 27, S. 1, ss. 1 – 10.
- Kongar, Emre, (2007), *21 Yüzyılda Türkiye: 2000’li Yıllarda Türkiye’nin Toplumsal Yapısı*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Özbudun, Ergun, (2007), “Seçim Sistemleri ve Türkiye”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, S. 38, ss. 521 – 539.
- Özdemir, Murat, (2008), “Kamu Yönetiminde Etik”, *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 4, S. 7, s. 177 – 195.
- Öztürk, Nurullah, (2002), “Polis ve Halkla İlişkiler”, Hasan Hüseyin Çevik ve Turkut Göksu (Ed.), *Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis*, Ankara: Seçkin Yayınevi, ss. 329-342.
- Pek, Ahmet, (2006), “Uyuşturucu Kaçakçısı Terör Örgütü PKK / Kongra – Gel”, *Çağın Polisi Dergisi*, S. 79, ss. 4-17.
- Savcı, Bahri, (2005), “Siyasi İlimler ve Hukuk: Türkiye’de Devlet Hayatında Askeri Mahiyetin Tesirin Seyrine Bir Bakış”, Ankara: *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, S. 42, ss. 40 – 55.
- Sözen, Süleyman, (2002), “Türk Kamu Bürokrasisi ve Polis Teşkilatı”, Hasan Hüseyin Çevik ve Turkut Göksu (Ed.), *Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis*, Ankara: Seçkin Yayınevi, s. 53-68.
- Şahım, Tarık, (2008), “Kurum ve Kuruluşlarda Algılama ve İmaj Çalışmaları”, <http://www.egm.gov.tr/egitim/dergi/pdf/54-55.pdf> (Erişim Tarihi: 14.09.2009).

- Şeker, Güven, (2007), “Kamu Güvenlik Sistemi İçerisinde Kentte Güvenlik ve Mahalle Güvenliğinin Eski(meyen) Sahipleri: Çarşı ve Mahalle Bekçileri”, *Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Dergisi*, S. 42, ss. 101 – 111.
- Şen, Şaheser, (2007), “Pasaport Şube Müdürlüğü’ne Hoş Geldiniz”, *Çağın Polisi Dergisi*, S. 11, ss. 35-44.
- Talas, Mustafa, (2009) “Türk Tarımının Küreselleşmesi ve Ortaya Çıkardığı Toplumsal Problemler”, *Journal of World of Turks*, C. 1, S. 1, s. 107 – 121.
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2010a) “Hanehalkı İşgücü Araştırması 2009 Aralık Dönemi (Kasım / Aralık 2009 – Ocak 2010) Verileri”, *T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni*, S. 45.
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2010b), “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi – Nüfus Sayımı Sonuçları – 2009 Verileri”, *T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni*, S. 15.
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2010c), “Türkiye’de Eğitim Düzeyi – Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Nüfus – 2009”, *T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni*, S. 45.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2010d), “Türkiye’de Bölgelere Göre İl / İlçe Merkezi ve Belde / Köy Nüfusu – 2009”, *T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni*, S. 45.
- Tezcan, Mahmut, (2000), *Türk Ailesi Antropolojisi*, Ankara: İmge Kitabevi Yayınları
- Tosuner, Mehmet ve Demir, İhsan Cemil, (2009), “Vergi Ahlakının Sosyal ve Kültürel Belirleyenleri”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 14, S. 1, ss. 1-15.
- Ünver, Mehmet, (2008), *Halkla İlişkiler Bağlamında Polisin Algılanması: Kazan İlçesi Örneği*, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Yılmaz, Ahmet, (2005), “Neo – Liberal Dönüşüm Sürecinde Türkiye’de Devlet – Toplum İlişkileri: Toplumsal Sınıf Merkezli Bir Yaklaşım”, *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 20, S. 1, ss. 107 – 140.

Yılmaz, Abdullah ve Demirci, M. Kemal, (2008), “Polis – Halk İlişkilerini Vatandaşların Değerlendirmeleri Üzerine Bir Araştırma”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 11, ss. 83 – 101.

Zengingönül, Oğul, (2005), “Nedir Bu Küreselleşme: Kaçabilir miyiz? – Kullanabilir miyiz?”, *Ege Sanayici ve İşadamları Derneği (ESİAD) Siyasa Dergisi*, Yıl: 1, S. 1, ss. 1 – 22.

EKLER

EK 1: ANKET ÖRNEĞİ

ANKET ÇALIŞMASI

HALKIN POLİS ALGISINI ETKİLEYEN SOSYAL FAKTÖRLER – SAFRANBOLU ÖRNEĞİ

Sayın Vatandaş;

“Halkın Polis Algısını Etkileyen Sosyal Faktörler – Safranbolu Örneği” konusunda yapacağımız çalışma kapsamında, bilimsel ölçütlere uygun olarak hazırlanmış olan anketimizde, bilgilerinize başvurulması gerekmektedir. Lütfen objektif olarak, tüm önermeleri eksiksiz yanıtlayınız. Çalışmamızda kişisel bilgileriniz (Adınız ve Soyadınız, adres bilgileriniz ya da telefon numaranız vs.) alınmayarak, anketin gizliliği korunacak ve paylaşılmayacaktır. **Çalışmamıza zaman ayırıp katıldığınız ve katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz.**

Saygılarımla

Burhan ÖKSÜZLER

İrtibat Adresim ve Telefonum:

Adres: Kavacık Subayevleri Mah. Fethi Bey Sok.
No:35/15 Keçiören/ANKARA

Telefon: 0505 292 4107

I. KİŞİSEL BİLGİLER

1) Cinsiyetiniz:

1. Kadın () 2. Erkek ()

2) Yaşınız

1. 30 ve Altı () 2. 31 – 40 () 3. 41 – 50 () 4. 51 ve Üstü ()

3) Eğitim Durumunuz

1. Okuma – Yazma Bilmiyor
2. Okur - Yazar
3. İlkokul – İlköğretim/Ortaokul ()
4. Lise ve Dengi ()
5. Yüksekokul (2 Yıllık) ()
6. Üniversite (4 Yıllık) ()
7. Yüksek Lisans / Doktora ()

4) Aylık Geliriniz:

1. Düzenli bir aylık gelirim yok ()
2. 500 TL ve altı ()
3. 500 – 1.000 TL arası ()
4. 1.000 – 2.000 TL arası ()
5. 2.000 TL ve Yukarısı ()

II. HALKIN POLİS ALGISINI ETKİLEYEN SOSYAL FAKTÖRLER – SAFRANBOLU ÖRNEĞİ

Sorularda geçen “Polis” kelimesi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Emniyet Teşkilatı’nda görev yapan polis anlamında kullanılmıştır.

• En uygun gördüğünüz seçeneğin yanındaki parantezin içerisine (x) işareti koyunuz.						
No	Maddeler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Polisin eğitiminin yeterli olduğunu düşünüyorum.					
2	Polisin kendisini olumlu yönde geliştirebildiğini düşünüyorum.					
3	Emniyet Teşkilatı’nın, polis eğitimini yeterince önemseydiğini düşünüyorum.					
4	Polisin genel kültür düzeyinin yüksek olduğunu düşünüyorum.					
5	Polisin olaylar karşısında soğukkanlı davranabildiğini düşünüyorum.					
6	Polisin her zaman dış görünümüne önem verdiğini düşünüyorum.					
7	Polisin, vatandaşla iletişim kurma düzeyinin yeterli olduğunu düşünüyorum.					
8	Polisin, vatandaşın şikâyetini yeterince önemseydiğini düşünüyorum.					
9	Polisin, görevleriyle ilgili olarak kamuoyunu yeterince bilgilendirdiğini düşünüyorum.					
10	Polisin, vatandaşa hizmet bilincinde olduğunu düşünüyorum.					
11	Polisin, yaklaşımlarıyla topluma örnek olduğunu düşünüyorum.					
12	Polisin, suça karşı vatandaşları koruduğunu düşünüyorum.					
13	Polisin, vatandaşa tarafsız yaklaşabildiğini düşünüyorum.					
14	Polisin, Türkçeyi doğru ve güzel kullandığını düşünüyorum.					
15	Polisin, yapmakla yükümlü görevleri nedeniyle olumsuz bir imaja sahip olduğunu düşünüyorum.					
16	Polisin, vatandaşa kaba ve sert davrandığını düşünüyorum.					
17	Emniyet Teşkilatının, şeffaf bir yapılanmasının olduğunu düşünüyorum.					
18	Polisliğin, zor bir meslek olduğunu düşünüyorum.					
19	Polisliğin, saygın ve itibarlı bir meslek olduğunu düşünüyorum.					
20	Polislik mesleğinin, her insanın öncelikli olarak seçmek isteyebileceği bir meslek olduğunu düşünüyorum.					
21	Mevcut kanunların, polisin işini kolaylaştırdığını düşünüyorum.					

22	Polisin, mesleki alan bilgisinin yeterli düzeyde olduğunu düşünüyorum.					
23	Vatandaşın, polise tepkisel yaklaştığını düşünüyorum.					
24	Polislik mesleğinin algılanmasında, medyanın olumsuz etkileri olduğunu düşünüyorum.					
25	Polis merkezi amirliği polisinin yaklaşımının olumlu olduğunu düşünüyorum.					
26	Trafik polisinin yaklaşımının olumlu olduğunu düşünüyorum.					
27	Pasaport polisinin yaklaşımının olumlu olduğunu düşünüyorum.					
28	Çevik kuvvet polisinin yaklaşımının olumlu olduğunu düşünüyorum.					
29	Özel harekât polisinin yaklaşımının olumlu olduğunu düşünüyorum.					
30	Terör, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele polisinin yaklaşımının olumlu olduğunu düşünüyorum.					
31	Koruma polisinin yaklaşımının olumlu olduğunu düşünüyorum.					
32	Polisin; çocuklara, gençlere ve kadınlara yaklaşımının olumlu olduğunu düşünüyorum.					
33	Polisin, görevini yerine getirmedeki güveninin tam olduğunu düşünüyorum.					
34	Polisin nüfuzlu kişilere karşı etkili olamadığını düşünüyorum.					
35	Polisin toplumsal düzeni sağlayabildiğini düşünüyorum.					
36	Polisin işlenebilmesi muhtemel suçları önleyebildiğini düşünüyorum.					
37	Polisin demokratik yapılanmanın temeli olduğunu düşünüyorum.					
38	Polisin, devletin terörle mücadelesinde önemli görevler üstlendiğini düşünüyorum.					
39	Polisin, devletin organize suçlarla mücadelesinde önemli görevler üstlendiğini düşünüyorum.					
40	Polisin kanunlara dayalı hareket ettiğini düşünüyorum.					
41	Emniyet Teşkilatı – Devlet ilişkilerinin, gelişmiş ülkeler düzeyinde olduğunu düşünüyorum.					